Druk nr 1201

Warszawa, 16 kwietnia 2025 r.

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-30-25

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw.

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Tłoczono z polecenia Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Projekt

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw[1)]

Art. 1. W ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1a:
   a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:
      „2) najbliższej rodzinie repatrianta – oznacza to małżonka repatrianta i pozostające pod władzą rodzicielską repatrianta lub jego małżonka małoletnie dziecko lub dzieci, którzy przybyli do Rzeczypospolitej Polskiej razem z repatriantem;”,
   b) dodaje się pkt 3 i 4 w brzmieniu:
      „3) najbliższej rodzinie kandydata na repatrianta – oznacza to nieposiadających obywatelstwa polskiego: małżonka kandydata na repatrianta i pozostające pod władzą rodzicielską kandydata na repatrianta lub jego małżonka małoletnie dziecko lub dzieci, którzy złożyli wnioski o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji albo wnioski o udzielenie zezwolenia na pobyt stały zgodnie z art. 12d ust. 3 i zamierzają przesiedlić się do Rzeczypospolitej Polskiej razem z kandydatem na repatrianta;
      4) przeciętnym wynagrodzeniu – oznacza to przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w gospodarce narodowej, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski” przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631 i 1674).”;
2) w art. 3b w ust. 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:
   „6) analizowanie rynku pracy pod względem możliwości zatrudnienia repatriantów oraz badanie trwałości zatrudnienia repatrianta, w szczególności realizacji przez pracodawcę obowiązków wynikających z ustawy z dnia 13 października 1998 r.

[1)] Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, ustawę z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim i ustawę z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw.

o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 350) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, z późn. zm.[2)]), w przypadku gdy wiza krajowa w celu repatriacji została wydana w związku z przedstawieniem przez kandydata na repatrianta jako dowodów potwierdzających źródło utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej oświadczenia lub umowy, o których mowa w art. 12 ust. 2 i 2a;";

3) w art. 3c:

a) ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Decyzja, o której mowa w ust. 1, obejmuje również członków najbliższej rodziny kandydata na repatrianta. Przepisy ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.",

b) w ust. 3 wyrazy „o kolejne 90 dni" zastępuje się wyrazami „o kolejny okres, nie dłuższy niż 90 dni",

c) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Decyzja, o której mowa w ust. 3, obejmuje również członków najbliższej rodziny repatrianta wskazanych we wniosku o przedłużenie pobytu w ośrodku.",

d) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. Pełnomocnik wydaje decyzję, o której mowa w ust. 1, po uprzednim potwierdzeniu przez konsula gotowości kandydata na repatrianta oraz członków jego najbliższej rodziny do przyjazdu do ośrodka w zaproponowanym terminie.

5. Pełnomocnik wydaje decyzję, o której mowa w ust. 1, z uwzględnieniem dostępności wolnych miejsc w ośrodkach oraz wysokości środków finansowych, o których mowa w art. 37 ust. 1, które mogą być przeznaczone w danym roku budżetowym na pokrycie kosztów wynikających z wydania takiej decyzji bez uszczerbku dla realizacji innych zadań określonych w ustawie.";

4) w art. 4:

a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,

b) dodaje się ust. 2 i 3 w brzmieniu:

„2. Dokumentem potwierdzającym nabycie obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji jest decyzja w sprawie potwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego.

[2)] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 858, 1222, 1593, 1615 i 1915 oraz z 2025 r. poz. 129 i 304.

3. Decyzję, o której mowa w ust. 2, wydaje, na wniosek repatrianta, wojewoda właściwy ze względu na miejsce położenia:

1) lokalu mieszkalnego wskazanego na potrzeby potwierdzenia posiadania lub zapewnienia warunków do osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej, o których mowa w art. 12 ust. 1, jeżeli repatriantowi wydano wizę krajową w celu repatriacji w związku z przedstawieniem dowodów, o których mowa w art. 12 ust. 2 i ust. 3 pkt 2 i 3, lub

2) ośrodka, jeżeli repatriantowi wydano wizę krajową w celu repatriacji w związku z decyzją Pełnomocnika w sprawie przyznania miejsca w ośrodku.”;

5) w art. 5:

a) w ust. 4 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „w terminie 3 miesięcy od dnia wpływu wniosku.”,

b) po ust. 4a dodaje się ust. 4b w brzmieniu:

„4b. O okolicznościach powodujących konieczność przedłużenia terminu wydania decyzji w sprawie stwierdzenia polskiego pochodzenia konsul zawiadamia stronę i wyznacza nowy termin wydania tej decyzji.”;

6) w art. 9 w ust. 1 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) ze względu na polskie pochodzenie ona sama lub jej wstępni byli deportowani lub zesłani przez władze byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich na terytoria, o których mowa w pkt 3.”;

7) w art. 10b w ust. 1:

a) po wyrazie „konsula” dodaje się wyrazy „właściwego ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy”,

b) dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Jeżeli przemawia za tym uzasadniony interes wnioskodawcy, minister właściwy do spraw zagranicznych może wyznaczyć innego konsula.”;

8) w art. 11:

a) w ust. 1 skreśla się wyrazy „lub miejsca w ośrodku”,

b) użyte w ust. 2 w pkt 1, 2, 6 i 8 w różnym przypadku wyrazy „osoba polskiego pochodzenia” zastępuje się użytymi w odpowiednim przypadku wyrazami „osoba, której dotyczy decyzja,”;

9) w art. 12:

a) w ust. 1:

– po wyrazie „Konsul” dodaje się wyrazy „właściwy ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy”,

– dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Jeżeli przemawia za tym uzasadniony interes wnioskodawcy, minister właściwy do spraw zagranicznych może wyznaczyć innego konsula.”,

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku uzasadnionym szczególną sytuacją zawodową osoby ubiegającej się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji za dowód potwierdzający posiadanie źródeł utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej może być uznana również umowa, z której wynika powierzenie wykonywania innej pracy zarobkowej na okres nie krótszy niż 12 miesięcy, jeżeli umowa ta zapewnia uzyskiwanie stabilnego i regularnego dochodu w Rzeczypospolitej Polskiej.”;

10) w art. 12b dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych wydaje zgodę, o której mowa w ust. 1, albo odmawia jej wydania – w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania przekazanego przez konsula wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji wraz z wymaganymi dokumentami.”;

11) w art. 16a:

a) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, w imieniu osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie składają jej opiekunowie prawni albo jeden z opiekunów prawnych.”,

b) w ust. 8:

– wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, obejmującego osobę małoletnią, w przypadku gdy drugie z jej rodziców nie posiada obywatelstwa polskiego ani nie ubiega się o uznanie za repatrianta, dołącza się:”,

– w pkt 1 po wyrazach „przed konsulem” dodaje się wyrazy „lub wojewodą”,

c) w ust. 9 po wyrazach „przed konsulem” dodaje się wyrazy „lub wojewodą”,

d) uchyla się ust. 10,

e) w ust. 11 po wyrazach „obywatelstwa polskiego” dodaje się wyrazy „złożone przed konsulem lub wojewodą”;

12) w art. 16c po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Decyzja o uznaniu za repatrianta rozciąga się na małoletnie dziecko będące cudzoziemcem, pozostające pod opieką osoby, o której mowa w art. 16 ust. 1, 2 lub 2a, jeżeli zostało objęte wnioskiem o uznanie za repatrianta dotyczącym tej osoby. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.”;

13) w art. 17:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Pełnomocnik przyznaje repatriantowi, na jego wniosek, oraz członkom jego najbliższej rodziny objętym wnioskiem, w drodze decyzji, jednorazową pomoc finansową ze środków budżetu państwa na:

1) pokrycie kosztów przejazdu lub przelotu oraz przewozu mienia do Rzeczypospolitej Polskiej w wysokości dwukrotności ceny biletu kolejowego drugiej klasy od stacji kolejowej najbliższej miejscu zamieszkania repatrianta za granicą do miejsca osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej – na repatrianta i każdego członka najbliższej rodziny repatrianta, z zastrzeżeniem ust. 9;

2) zagospodarowanie i bieżące utrzymanie w wysokości dwukrotności przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego w kwartale poprzedzającym dzień złożenia wniosku – na repatrianta i każdego członka najbliższej rodziny repatrianta;

3) pokrycie kosztów związanych z podjęciem w Rzeczypospolitej Polskiej nauki przez osobę małoletnią podlegającą obowiązkowi szkolnemu w rozumieniu art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, 854, 1562, 1635 i 1933) w wysokości przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego w kwartale poprzedzającym dzień złożenia wniosku – na każde dziecko realizujące obowiązek szkolny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;

b) w ust. 6 wyrazy „o której mowa w ust. 1 i 2” zastępuje się wyrazami „o której mowa w ust. 2”,

c) dodaje się ust. 9 w brzmieniu:

„9. W przypadku, o którym mowa w ust. 8, Pełnomocnik nie przyznaje pomocy, o której mowa w ust. 1 pkt 1.”;

14) w art. 17a ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Kwotę stanowiącą równowartość pomocy, o której mowa w art. 17 ust. 2, starosta wypłaca w terminie 90 dni od dnia, w którym decyzja w sprawie przyznania pomocy stała się ostateczna.”;

15) po art. 17a dodaje się art. 17aa w brzmieniu:

„Art. 17aa. 1. Repatriant składa wniosek, o którym mowa w art. 17 ust. 1, do Pełnomocnika w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia decyzji wojewody w sprawie potwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego.

2. Wniosek, o którym mowa w art. 17 ust. 1, obejmuje przebywających w Rzeczypospolitej Polskiej członków najbliższej rodziny repatrianta.

3. Wniosek, o którym mowa w art. 17 ust. 1, składa się na formularzu, który zawiera następujące dane i informacje dotyczące wnioskodawcy:

1) imię (imiona) i nazwisko;
2) nazwisko rodowe;
3) imiona rodziców;
4) nazwisko rodowe matki;
5) datę urodzenia;
6) numer PESEL;
7) adres miejsca zamieszkania;
8) datę nabycia obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji;
9) liczbę członków najbliższej rodziny repatrianta;
10) imię, nazwisko, datę urodzenia, datę przybycia do Rzeczypospolitej Polskiej oraz stopień pokrewieństwa w stosunku do wnioskodawcy każdej z osób, o których mowa w pkt 9;
11) adres ostatniego miejsca zamieszkania za granicą;
12) informację na temat udzielenia przez konsula pomocy na pokrycie kosztów przejazdu lub przelotu oraz przewozu mienia do Rzeczypospolitej Polskiej;
13) informację na temat podjęcia nauki w Rzeczypospolitej Polskiej przez osobę małoletnią objętą wnioskiem;
14) numer rachunku bankowego właściwego do przekazania środków pomocy finansowej, o której mowa w art. 17 ust. 1, prowadzonego przez bank krajowy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1646, 1685 i 1863 oraz z 2025 r. poz. 146 i 222);
15) imię i nazwisko posiadacza rachunku, o którym mowa w pkt 14.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera oświadczenie wnioskodawcy złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, że dane i informacje zawarte we wniosku są prawdziwe. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

5. Do wniosku, o którym mowa w art. 17 ust. 1, dołącza się:

1) kopię decyzji wojewody w sprawie potwierdzenia posiadania przez wnioskodawcę obywatelstwa polskiego;
2) kopie decyzji wojewody w sprawie potwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego przez członków najbliższej rodziny repatrianta objętych wnioskiem lub – w przypadku gdy członek najbliższej rodziny repatrianta złożył wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały zgodnie z art. 12d ust. 3 – kopie stron paszportu potwierdzających wydanie wizy w celu przybycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako członek najbliższej rodziny repatrianta;
3) dokumenty potwierdzające ostatnie miejsce zamieszkania za granicą wnioskodawcy oraz członków najbliższej rodziny objętych wnioskiem;
4) w przypadku objęcia wnioskiem osoby małoletniej podlegającej obowiązkowi szkolnemu, która podjęła naukę w Rzeczypospolitej Polskiej – zaświadczenie potwierdzające podjęcie nauki, wydane przez dyrektora właściwej szkoły podstawowej;
5) zaświadczenie wydane przez bank, potwierdzające prowadzenie rachunku, o którym mowa w ust. 3 pkt 14;
6) inne dokumenty potwierdzające okoliczności wymienione we wniosku.

6. Pełnomocnik rozpatruje wnioski o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 17 ust. 1, według kolejności wpływu.

7. Kwotę stanowiącą równowartość pomocy, o której mowa w art. 17 ust. 1, wypłaca Pełnomocnik w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja w sprawie przyznania pomocy stała się ostateczna.

8. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku, o którym mowa w art. 17 ust. 1, mając na uwadze potrzebę zapewnienia sprawności postępowania o przyznanie pomocy oraz kompletności danych przedstawianych we wniosku.”;

16) w art. 17c:
   a) w ust. 3 w pkt 16 po wyrazie „bankowego” dodaje się przecinek i wyrazy „prowadzonego przez bank krajowy,”,
   b) w ust. 8 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „lub prowadzony przez bank krajowy rachunek bankowy wskazany w akcie notarialnym jako właściwy do przekazania kwoty wynikającej z decyzji przyznającej pomoc.”;
17) w art. 20e w ust. 4 skreśla się wyrazy „oraz w dzienniku lub tygodniku o zasięgu ogólnopolskim, regionalnym lub lokalnym”;
18) użyte w art. 23 w ust. 4, w art. 23a w ust. 3 oraz w art. 24 w ust. 6 wyrazy „przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w kwartale” zastępuje się wyrazami „przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego w kwartale”;
19) w art. 38 w ust. 1 w pkt 1 w lit. c wyrazy „oraz członkom najbliższej rodziny repatrianta” zastępuje się wyrazami „oraz członkom najbliższej rodziny kandydata na repatrianta”.

Art. 2. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2111 oraz z 2024 r. poz. 1222 i 1757) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 w ust. 1 w pkt 1 lit. i otrzymuje brzmienie:
   „i) nabycia obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji oraz uznania za repatrianta, stwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego nabytego w ten sposób oraz pomocy finansowej ze środków budżetu państwa przyznawanej repatriantom oraz członkom ich najbliższej rodziny na podstawie przepisów ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105 oraz z 2025 r. poz. …),”;
2) w załączniku do ustawy w części I:
   a) ust. 26 i 27 otrzymują brzmienie:

	26. Decyzja w przedmiocie nabycia obywatelstwa polskiego w trybie uznania za obywatela polskiego oraz przywrócenia obywatelstwa polskiego	1000 zł	decyzja wydana na podstawie art. 30 ust. 1 pkt 4 oraz pkt 5 ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim
	27. Decyzja w przedmiocie	277 zł	

	potwierdzenia posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego		

b) po ust. 27 dodaje się ust. 27a i 27b w brzmieniu:

	27a. Przyjęcie przez wojewodę wniosku o nadanie obywatelstwa polskiego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej	1669 zł	
	27b. Przyjęcie przez wojewodę wniosku o wyrażenie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego	1669 zł	

Art. 3. W ustawie z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2023 r. poz. 1989) w art. 10 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Załatwienie spraw, o których mowa w ust. 3, następuje w terminie 6 miesięcy od daty wpływu wniosku do organu właściwego do wydania decyzji.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 858 oraz z 2022 r. poz. 2303) w art. 19:

1) w ust. 1:

a) wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W latach 2017–2026 maksymalny limit wydatków z budżetu państwa będących skutkiem finansowym ustawy wynosi 559 133 tys. zł, w tym w:”,

b) pkt 9 i 10 otrzymują brzmienie:

„9) 2025 r. – 80 757 tys. zł;

10) 2026 r. – 80 757 tys. zł.”;

2) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W latach 2027–2036 maksymalny limit wydatków z budżetu państwa będących skutkiem finansowym ustawy wynosi 807 570 tys. zł, w tym w:

1) 2027 r. – 80 757 tys. zł;
2) 2028 r. – 80 757 tys. zł;
3) 2029 r. – 80 757 tys. zł;
4) 2030 r. – 80 757 tys. zł;
5) 2031 r. – 80 757 tys. zł;
6) 2032 r. – 80 757 tys. zł;
7) 2033 r. – 80 757 tys. zł;
8) 2034 r. – 80 757 tys. zł;
9) 2035 r. – 80 757 tys. zł;
10) 2036 r. – 80 757 tys. zł.”;

3) w ust. 2 po wyrazach „ust. 1” dodaje się wyrazy „i 1a”;

4) w ust. 3 po wyrazach „ust. 1” dodaje się wyrazy „i 1a”.

Art. 5. 1. Do postępowań w sprawie wydania wizy krajowej w celu repatriacji wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy art. 9 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

2. W sprawach, w których Pełnomocnik Rządu do Spraw Repatriacji przed dniem 1 stycznia 2026 r. wydał decyzje przyznające pomoc, o której mowa w art. 17 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1, a kwota pomocy nie została wypłacona przed tym dniem, do wypłaty kwoty pomocy stosuje się przepisy wydane na podstawie art. 38 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym.

3. Do postępowań innych niż wymienione w ust. 1 i 2, w sprawach prowadzonych na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 1, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 6. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2025 r., z wyjątkiem art. 1 pkt 13 lit. a i b, pkt 15 i 19, które wchodzą w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

UZASADNIENIE

1. Potrzeba i cel wydania aktu prawnego

Uchwalona w dniu 9 listopada 2000 r. ustawa o repatriacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105), dalej: „ustawa o repatriacji" lub „ustawa", miała na celu wspomóc proces powrotu do Polski Polaków i ich potomków, pozostałych na Wschodzie w wyniku represji ze strony władz byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich. Zgodnie z przepisami ustawy repatriant nabywa obywatelstwo polskie z mocy prawa z dniem przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej w celu repatriacji. Głównym czynnikiem opóźniającym proces przesiedleń są ograniczone możliwości przedstawienia przez osoby uprawnione warunków do osiedlenia się w Polsce (lokalu mieszkalnego i źródeł utrzymania), stanowiących warunek wydania wizy krajowej w celu repatriacji. W nowelizacjach ustawy z 2017 r.[1)] wprowadzono rozwiązania, które miały przyczynić się do zapewnienia warunków do osiedlenia się większej liczbie osób, a w konsekwencji przyspieszenia repatriacji. Do rozwiązań tych należały w szczególności: możliwość uzyskania miejsca w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów, możliwość uzyskania dopłaty do kosztów najmu lokalu mieszkalnego bądź nabycia lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego oraz wprowadzenie dotacji dla gmin oferujących mieszkania imiennie wskazanym kandydatom na repatriantów. Zmienione przepisy pozwoliły także na nabycie obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji przez małżonków i zstępnych osób uprawnionych, nawet jeśli sami nie spełniali przesłanek repatriacyjnych. Nowe regulacje prawne przełożyły się na zwiększenie liczby osób przesiedlających się do Polski w trybie repatriacji, ale także na wzrost liczby nowych wniosków o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji.

Od początku okresu obowiązywania ustawy o repatriacji osoby zainteresowane złożyły ponad 16 tys. wniosków o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji, z tego ponad 9,5 tys. w okresie 2018–2023, co należy wiązać z nowymi rozwiązaniami prawnymi, wprowadzonymi zmianami ustawy o repatriacji w 2017 r. Szacuje się, że obecnie na repatriację oczekuje do 8 tys. osób, których wnioski zostały przekazane przez konsulów do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a które jeszcze nie zakończyły procedury repatriacyjnej. Kandydaci na repatriantów wywodzą się głównie z Kazachstanu, następnie Rosji.

[1)] Ustawa z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 858, z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji, ustawy o Karcie Polaka oraz ustawy o cudzoziemcach (Dz. U. poz. 2282).

Realizacja programu repatriacyjnego wiąże się ze skutkami finansowymi po stronie budżetu państwa. Należą do nich koszty związane z wypłatą jednorazowej pomocy finansowej przysługującej repatriantom po przyjeździe, pomocy związanej z realizacją potrzeb mieszkaniowych, ale także koszty dotacji dla gmin oferujących mieszkania repatriantom, jak również koszty wynagrodzenia dla podmiotów prowadzących ośrodki adaptacyjne dla repatriantów. Źródłem finansowania wydatków na zadania związane z repatriacją jest rezerwa celowa budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów" (art. 37 ust. 1 ustawy o repatriacji). Wysokość środków ujętych każdego roku w rezerwie nie może przekroczyć rocznych limitów wydatków, określonych w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw. Maksymalny limit wydatków został określony na lata 2017–2026 i w latach 2024–2026 wynosi 45 757 tys. zł rocznie[2)]. Przy uwzględnieniu wysokości limitu, kwota środków w rezerwie celowej „Pomoc dla repatriantów" w roku 2024 została ustalona na poziomie 44 710 tys. zł, analogicznie jak w 2023 r., i nie będzie możliwe jej zwiększenie w latach 2025–2026.

Zabezpieczona kwota pozwala na zapewnienie sfinansowania kosztów związanych z repatriacją ok. 600 osób rocznie, przy czym część wydatków stanowią koszty wypłat pomocy finansowej osobom przybyłym w poprzednich latach. Taki stan rzeczy powoduje, że nie jest możliwe skuteczne prowadzenie programu repatriacyjnego, pozwalające na szybkie przesiedlenie wszystkich oczekujących. W szczególności ograniczona jest możliwość podjęcia w tym zakresie działań przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji, polegających na kierowaniu większej liczby wnioskodawców do ośrodków adaptacyjnych dla repatriantów[3)], jak również działań podejmowanych przez gminy w zakresie przygotowania mieszkań dla repatriantów.

Na brak adekwatnych środków finansowych na realizację zadań z zakresu repatriacji zwróciła uwagę Najwyższa Izba Kontroli w *Wystąpieniu pokontrolnym* dotyczącym kontroli pt. *Realizacja przez organy państwa zadań związanych z repatriacją*, prowadzonej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji w IV kwartale 2023 r. oraz w *Informacji o wynikach kontroli*. W *Wystąpieniu pokontrolnym* Najwyższa Izba Kontroli zaleciła podjęcie działań mających na celu zwiększenie rocznych limitów wydatków na zadania związane z repatriacją, w celu objęcia powrotem do Polski większej liczby repatriantów, jednocześnie

---

2) Art. 19 ust. 1 pkt 8–10 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw.

3) Aktualnie tą formą przyjazdu zainteresowanych jest ok. 4,6 tys. kandydatów na repatriantów, możliwości finansowe pozwalają na przyjęcie w tym trybie ok. 210 osób rocznie.

negatywnie oceniając doczasowy brak podejmowania ww. działań z własnej inicjatywy przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji. W *Informacji o wynikach kontroli* Najwyższa Izba Kontroli wniosła o podjęcie przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji działań mających na celu zwiększenie środków finansowych z budżetu państwa na repatriację osób polskiego pochodzenia.

Wobec powyższego w celu zapewnienia prawidłowej realizacji procesu repatriacji konieczne jest podniesienie wysokości limitów na zadania związane z repatriacją w latach 2025–2026, określonych w ustawie z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw, do poziomu pozwalającego na sprawne prowadzenie procesu repatriacji, w tym bieżącą realizację wypłat pomocy finansowej przysługujących repatriantom po przyjeździe. Obowiązujące obecnie limity wydatków, przyjęte w 2017 r., wymagają zwiększenia ze względu na wzrost poszczególnych kosztów składających się na pomoc przewidzianą dla repatriantów. Zwiększenie kosztów jest przede wszystkim związane ze wzrostem cen towarów i usług od 2017 r., przekładającym się na wysokość wskaźników stosowanych przy obliczeniu kwot pomocy finansowej udzielanej repatriantom. W projektowanej ustawie (art. 4) zawarto przepisy mające na celu podniesienie limitów wydatków na zadania związane z repatriacją w latach 2025–2026 o kwotę 35 mln zł rocznie, do kwoty 80 757 tys. zł rocznie, w celu zapewnienia płynności finansowania procesu repatriacji oraz zwiększenia możliwości przyjmowania repatriantów zarówno przez ośrodki adaptacyjne dla repatriantów, jak i gminy. Podniesienie o 35 mln zł limitów wydatków na zadania związane z repatriacją we wskazanych latach pozwoli na ewentualne zwiększenie w 2025 r. środków finansowych na realizację zadań związanych z repatriacją oraz na zaplanowanie wyższych – o taką samą kwotę – środków w rezerwie celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów” na 2026 r., uwzględniając wzrost kosztów procesu repatriacji od 2017 r.

Ponadto, mając na uwadze brzmienie art. 50 ust. 1c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.), w projektowanej ustawie zaproponowano również określenie limitów wydatków na realizację zadań z zakresu repatriacji na lata 2027–2036, w celu wykonania określonego w tym przepisie obowiązku Rady Ministrów polegającego na przedstawieniu Sejmowi, trzy lata przed upływem 10-letniego okresu, na który przewidziano limity wydatków, projektu zmiany ustawy określającego maksymalne limity wydatków jednostek sektora finansów publicznych na kolejnych 10 lat budżetowych wykonywania ustawy. Limity wydatków na lata 2027–2036 określono na poziomie zaproponowanym w projektowanej ustawie dla lat 2025–2026 (80 757 tys. zł rocznie).

Wysokość przewidywanych kwot może ulec zmianie w zależności od liczby osób zainteresowanych repatriacją do Polski w poszczególnych latach.

W art. 1 zaproponowano zmiany w ustawie o repatriacji, mające na celu uproszczenie procedury wypłat jednorazowej pomocy finansowej przyznawanej repatriantom po przesiedleniu do Polski oraz zapewnienie szybszego przekazania środków beneficjentom. Zaproponowano, aby pomoc tę wypłacał Pełnomocnik Rządu do Spraw Repatriacji, będący organem przyznającym pomoc. W dotychczasowym stanie prawnym równowartość kwoty pomocy przyznanej przez Pełnomocnika wypłaca starosta właściwy ze względu na miejsce osiedlenia repatrianta, co wydłuża okres oczekiwania przez repatriantów na wypłatę środków, ze względu na wynikający z przepisów z zakresu finansów publicznych tryb przekazywania środków z rezerw celowych jednostkom samorządu terytorialnego. Projektowane zmiany zawierają także rozwiązania mające na celu zwiększenie przejrzystości przepisów odnoszących się do przyznawania miejsc w ośrodkach adaptacyjnych dla repatriantów. Zaproponowano również, aby Pełnomocnik Rządu do Spraw Repatriacji badał realizację przez pracodawcę zobowiązań związanych z zatrudnieniem repatrianta, w przypadkach gdy oświadczenie pracodawcy lub umowa w sprawie zatrudnienia stanowiły dokument potwierdzający posiadanie źródeł utrzymania w Polsce na potrzeby wydania wizy krajowej w celu repatriacji.

Uwzględniając wyrażony w preambule ustawy o repatriacji podstawowy cel tego aktu prawnego, jakim jest zadośćuczynienie za krzywdy doznawane przez Polaków przesiedlonych i prześladowanych przez władze byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, w projekcie zmiany ustawy zaproponowano przywrócenie wymogu udokumentowania przez osoby ubiegające się o repatriację faktu deportacji lub zesłania ich, bądź ich przodków, przez władze byłego ZSRR na tereny azjatyckiej części tego państwa.

Ponadto w projekcie ustawy doprecyzowano niektóre pojęcia, które – jak wskazują doświadczenia związane ze stosowaniem ustawy o repatriacji – budzą wątpliwości interpretacyjne bądź wymagają pilnych zmian mających na celu uproszczenie obowiązujących rozwiązań oraz zapewnienie większej przejrzystości przepisów. Część propozycji zawartych w projekcie ma na celu wyeliminowanie wątpliwości zidentyfikowanych w trakcie przywołanej kontroli Najwyższej Izby Kontroli.

Potrzeba wprowadzenia proponowanych zmian wynika z dotychczasowych doświadczeń organów prowadzących postępowania w sprawach repatriacji. Postulaty nowelizacji niektórych przepisów były również zgłaszane przez inne podmioty zaangażowane w ten proces, w tym

Radę do Spraw Repatriacji – organ opiniodawczo-doradczy Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji.

Określając zakres zmian proponowanych w obszarze repatriacji, na tym etapie postanowiono uregulować jedynie kwestie najpilniejsze, z których najistotniejszą jest zapewnienie adekwatnego finansowania tego procesu w najbliższych latach. Należy zauważyć, że zagadnienia związane z repatriacją stanowią jeden z elementów strategicznego dokumentu pn. *„Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”*, przyjętego w dniu 15 października 2024 r. przez Radę Ministrów. Zawarte w dokumencie kierunkowe wytyczne będą stanowiły podstawę do przeprowadzenia ewentualnych dalszych zmian również w obszarze repatriacji, w tym do wskazania zapotrzebowania finansowego na pokrycie kosztów programu repatriacyjnego na kolejne lata.

Zmiany zaproponowane w ustawie z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2023 r. poz. 1989) sprowadzają się do określenia terminu 6 miesięcy na załatwienie spraw z zakresu obywatelstwa polskiego, prowadzonych przez wojewodów oraz ministra właściwego do spraw wewnętrznych na podstawie ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), dalej „Kpa”. Proponuje się wydłużenie czasu na wydanie rozstrzygnięcia do 6 miesięcy, w stosunku do ogólnych regulacji zawartych w Kpa (termin jednego miesiąca, w sprawach szczególnie skomplikowanych – 2 miesięcy od daty wszczęcia postępowania). Wprowadzenie zmiany jest uzasadnione skutkiem prawnym decyzji kończącej postępowanie w sprawach z zakresu obywatelstwa polskiego, wymagającym przeprowadzenia rzetelnej i wnikliwej oceny materiału dowodowego, również w kontekście potencjalnych zagrożeń wynikających z takiej decyzji dla społeczeństwa i państwa, w tym zasięgnięcia – przed wydaniem decyzji skutkującej nabyciem przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego – opinii organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny.

Celem zmian wprowadzanych w ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2111, z późn. zm.) jest uporządkowanie kwestii wyłączenia z tej opłaty czynności urzędowych dokonywanych w sprawach związanych z repatriacją, w tym przyznawaniem pomocy przysługującej repatriantom. Ponadto proponuje się podniesienie stawki opłaty skarbowej związanej z wydaniem decyzji o nabyciu obywatelstwa polskiego oraz decyzji stwierdzającej posiadanie lub utratę obywatelstwa polskiego, w celu dostosowania jej wysokości do aktualnych realiów ekonomicznych. Zaproponowano także wprowadzenie opłaty

skarbowej związanej z wydaniem decyzji w ww. sprawach, kończącej postępowanie w sposób inny, niż zgodnie z wnioskiem strony. Mając na uwadze, że osoby składające wnioski do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o nadanie obywatelstwa polskiego oraz o wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego za pośrednictwem konsula są obowiązane do poniesienia opłaty konsularnej, zaproponowano wprowadzenie obowiązku uiszczenia opłaty skarbowej w przypadku analogicznych wniosków składanych w kraju za pośrednictwem wojewody.

2. Szczegółowe uzasadnienie wprowadzanych zmian

2.1. Zmiany w ustawie o repatriacji

W art. 1a w pkt 2 ustawy o repatriacji zaproponowano doprecyzowanie definicji najbliższej rodziny repatrianta. Obecnie pojęcie to oznacza małżonka repatrianta i małoletnie dziecko lub dzieci pozostające pod władzą rodzicielską co najmniej jednego z rodziców, którzy przybyli do Rzeczypospolitej Polskiej razem z repatriantem. Zmiana brzmienia przepisu polega na zastąpieniu sformułowania „pod władzą rodzicielską co najmniej jednego z rodziców" sformułowaniem: „pod władzą rodzicielską repatrianta lub jego małżonka", co oddaje rzeczywistą intencję przepisu i eliminuje ewentualne wątpliwości. Zmieniono także szyk wyrazów w ww. przepisie, w celu nadania mu większej przejrzystości.

W dotychczasowym stanie prawnym pojęcie członków najbliższej rodziny repatrianta jest przywoływane nie tylko w przepisach dotyczących repatriantów już przybyłych do Polski, ale również w rozwiązaniach adresowanych do osób, które jeszcze nie zakończyły procedury repatriacyjnej – posiadających status kandydata na repatrianta, jak również członków ich najbliższej rodziny (np. przyznanie miejsca w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów – art. 3c ust. 1 ustawy, zapewnienie lokalu mieszkalnego przez gminę – art. 21 ustawy). W celu uporządkowania terminologii pojęć używanych w ustawie proponuje się dodanie w art. 1a pkt 3 zawierającego definicję pojęcia najbliższej rodziny kandydata na repatrianta, uwzględniającą fakt, że zainteresowani nie przesiedlili się jeszcze do Polski w trybie repatriacji. Krąg osób objętych tą definicją będzie analogiczny jak w przypadku członków najbliższej rodziny repatrianta, tj. małżonek kandydata na repatrianta i pozostające pod władzą rodzicielską kandydata na repatrianta lub jego małżonka małoletnie dziecko lub dzieci. Definicja ta będzie odnosić się wyłącznie do małżonka i małoletnich dzieci pozostających wraz z kandydatem na repatrianta w procedurze repatriacyjnej, tj. osób nieposiadających obywatelstwa polskiego, które złożyły wnioski o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji albo wnioski o udzielenie

zezwolenia na pobyt stały zgodnie z art. 12d ust. 3 i zamierzają przesiedlić się do Polski razem z kandydatem na repatrianta.

Mając na względzie potrzebę zapewnienia większej przejrzystości przepisów odnoszących się do wskaźnika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, którego krotność jest wykorzystywana przy określaniu wysokości pomocy finansowej przysługującej repatriantom na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o repatriacji (pomoc na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie, pokrycie kosztów związanych z podjęciem w Rzeczypospolitej Polskiej nauki przez osobę małoletnią, podlegającą obowiązkowi szkolnemu) oraz art. 23 ust. 4, art. 23a ust. 3, art. 24 ust. 6 (aktywizacja zawodowa repatriantów), proponuje się wprowadzenie definicji tego pojęcia w nowym pkt 4 art. 1a ustawy. W obecnym stanie prawnym pierwsze odwołanie do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia następuje w art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy, w którym wynagrodzenie to zostało określone jako przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej, ogłaszane przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski", w kwartale poprzedzającym dzień przyznania pomocy. Zawarcie definicji pojęcia w przepisie odnoszącym się jednocześnie do wysokości pomocy, uwzgledniającej zarówno krotność wynagrodzenia, jak i krąg osób, którym przyznawana jest pomoc, powoduje, że art. 17 ust. 1 pkt 2 jest nieczytelny.

Na potrzeby obliczeń kwot pomocy w oparciu o art. 17 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz art. 23 ust. 4, art. 23a ust. 3, art. 24 ust. 6 ustawy o repatriacji wykorzystywana jest kwota przeciętnego wynagrodzenia ogłaszana przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1631, z poźn. zm.). Zgodnie z tym przepisem przeciętne wynagrodzenie jest ogłaszane do 7 roboczego dnia drugiego miesiąca każdego kwartału w zakresie kwoty przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim kwartale. Z kolei w myśl art. 4 pkt 9 ww. ustawy pod pojęciem „przeciętne wynagrodzenie" rozumiane jest przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w gospodarce narodowej, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski" przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Uwzględniając powyższe rozwiązania, proponuje się wprowadzenie w art. 1a pkt 4 ustawy o repatriacji definicji „przeciętnego wynagrodzenia", przez wskazanie, że ww. pojęcie oznacza przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w gospodarce narodowej, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski" przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i

rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Projektowana zmiana zapewni większą czytelność przepisów ustawy o repatriacji odwołujących się do ww. wskaźnika.

Proponuje się poszerzenie kompetencji Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji w zakresie spraw związanych z zatrudnieniem oferowanym przez pracodawców repatriantom. W art. 3b ust. 1 pkt 6 ustawy proponuje się wskazać, że do zadań Pełnomocnika, poza analizowaniem rynku pracy pod względem możliwości zatrudnienia repatriantów, będzie należało również badanie trwałości zatrudnienia repatrianta, w szczególności realizacji przez pracodawcę obowiązków wynikających z ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 350) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 146, z późn. zm.), w przypadku gdy wiza krajowa w celu repatriacji została wydana w związku z przedstawieniem przez kandydata na repatrianta, jako potwierdzenia źródła utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej, oświadczenia lub umowy, o których mowa w art. 12 ust. 2 i 2a. Zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy oraz projektowanym ust. 2a, wskazane oświadczenia i umowy stanowią dokumenty potwierdzające posiadanie przez wnioskodawcę warunków do osiedlenia się w Polsce, co umożliwia wydanie wizy krajowej w celu repatriacji. W ostatnim okresie obserwowane są przypadki przedstawiania przez kandydatów na repatriantów dokumentów budzących wątpliwości pod względem rzeczywistej intencji nawiązania przez repatrianta oraz pracodawcę stosunku zatrudnienia. Celem projektowanej zmiany jest ograniczenie przypadków, w których oświadczenie przyszłego pracodawcy lub umowa dotycząca zatrudnienia mają charakter fikcyjny.

Zmiana zaproponowana w art. 3c ust. 1a ustawy o repatriacji ma na celu dookreślenie zasad dotyczących wydawania decyzji o przyznaniu miejsca w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów, obejmujących członków najbliższej rodziny kandydata na repatrianta. W obecnym stanie prawnym przepis ten wskazuje na możliwość objęcia przedmiotową decyzją tylko tych członków najbliższej rodziny, którzy złożyli wnioski o udzielenie zezwolenia na pobyt stały. Nie jest natomiast uregulowana sytuacja członków najbliższej rodziny kandydata na repatrianta, którzy złożyli wnioski o udzielenie wizy krajowej w celu repatriacji, a tym samym nie składali wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt stały. Z uwagi na przydzielanie miejsc w ośrodkach całym rodzinom, zasadne jest, aby przepis jasno precyzował, iż taką decyzją mogą być objęci członkowie najbliższej rodziny kandydata na repatrianta, niezależnie od podstawy prawnej zamierzonego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wobec powyższego w projektowanym art. 3c ust. 1a usunięto odniesienie do złożenia wniosku o

udzielenie zezwolenia na pobyt stały, jako warunku objęcia członków rodziny decyzją przyznającą kandydatowi na repatrianta miejsce w ośrodku adaptacyjnym. Jednocześnie zaproponowano zmianę doprecyzowującą, że decyzja o przyznaniu miejsca w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów obejmuje członków najbliższej rodziny kandydata na repatrianta, a nie – jak dotychczas – członków najbliższej rodziny repatrianta, co jest uzasadnione różnym zakresem ww. pojęć.

W zmienianym art. 3c ust. 3 ustawy o repatriacji proponuje się zawarcie regulacji umożliwiającej przedłużenie pobytu w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów na okres do 90 dni, a nie – jak ma to miejsce dotychczas – o obligatoryjny okres kolejnych 90 dni. Proponowane rozwiązanie pozwoli na uwzględnienie indywidualnej sytuacji repatriantów w zakresie potrzeby dalszego przebywania w ośrodku oraz na zapewnienie płynności przydzielania miejsc w ośrodku kolejnym kandydatom na repatriantów i członkom ich najbliższej rodziny. W dodanym ust. 3a proponuje się doprecyzować, że decyzja w sprawie przedłużenia miejsca w ośrodku obejmuje również członków najbliższej rodziny repatrianta objętych wnioskiem o przedłużenie pobytu w ośrodku. Celem wprowadzonej regulacji jest zapewnienie jednolitości przepisów dotyczących adresatów decyzji w przedmiocie przyznawania miejsc w ośrodku oraz przedłużania pobytu w ośrodku.

Proponuje się nadać nowe brzmienie ust. 4 i 5 w art. 3c. Obecna redakcja tych przepisów nakłada na Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji obowiązek wydania decyzji w sprawie przyznania miejsca w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów w terminie nie dłuższym niż 3 lata od dnia wydania przez konsula decyzji o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji (ust. 4) oraz uwzględnia możliwość przedłużenia tego terminu przez Pełnomocnika, w drodze decyzji, na okres nie dłuższy niż 2 lata, w przypadku braku wolnych miejsc w ośrodku (ust. 5). Powyższe rozwiązania są niespójne z przepisami art. 19 ust. 1–3 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw. Zgodnie z art. 19 ust. 3 tej ustawy w przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków budżetu państwa należy zastosować mechanizm korygujący polegający na ograniczeniu wydatków związanych z kosztami funkcjonowania systemu repatriacji, w tym ograniczeniu liczby wydawanych przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji decyzji w sprawie przyznania miejsca w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów lub przedłużenia pobytu repatrianta w takim ośrodku. Należy zauważyć, że wydanie decyzji w sprawie przyznania miejsca w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów wymaga zabezpieczenia nie tylko środków na wypłatę wynagrodzenia dla

podmiotu prowadzącego ośrodek adaptacyjny, w związku z pobytem repatrianta, ale także kosztów przysługującej repatriantowi jednorazowej pomocy finansowej oraz dopłaty na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych. Uwzględniając powyższe, w aktualnych realiach ekonomicznych przyznanie miejsc w ośrodku dla 100 osób wymaga zabezpieczenia środków finansowych na poziomie ok. 10 mln zł.

Ze względu na brak wystarczających środków finansowych nie jest możliwe skierowanie do ośrodków w terminach wskazanych w ustawie wszystkich osób zainteresowanych tą formą przyjazdu. Aktualnie wolę przyjazdu przez ośrodek zadeklarowało ponad 4,6 tys. kandydatów na repatriantów oraz członków ich najbliższej rodziny, z tego w przypadku ponad 2,3 tys. osób upłynął termin 3 lat od daty wydania decyzji konsula o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji. Z uwagi na upływ czasu, liczba osób, którym wydano decyzję o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji trzy lub pięć lat temu, stale się zwiększa. Możliwości finansowe pozwalają na przyznanie miejsc w ośrodku ok. 200–250 osobom rocznie. Po podniesieniu limitów wydatków, a następnie kwoty rezerwy celowej „Pomoc dla repatriantów" o projektowane 35 mln zł rocznie, będzie możliwość przyznania miejsc dodatkowo ok. 250 osobom rocznie. Miejsca w ośrodku są przyznawane według kolejności oczekiwania na wydanie wizy krajowej w celu repatriacji, liczonej od daty złożenia wniosku o wydanie tej wizy przez osobę uprawnioną do repatriacji, do której dopisywani są członkowie najbliższej rodziny. Jest to obiektywne kryterium, zgodnie z unormowaniem zawartym w art. 3c ust. 1 ustawy. Okres pomiędzy datą złożenia wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji a wydaniem przez konsula decyzji o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji jest zróżnicowany z przyczyn niezależnych od wnioskodawcy i wynosi od kilku do kilkunastu miesięcy, w zależności od placówki konsularnej prowadzącej postępowanie. Przyczyną takiego stanu rzeczy są specyficzne uwarunkowania pracy niektórych polskich urzędów konsularnych, w szczególności w zakresie terminów przekazywania poczty dyplomatycznej pomiędzy placówką a organami w kraju, oraz ograniczenia w funkcjonowaniu placówek wynikające z obecnej sytuacji międzynarodowej, a we wcześniejszych latach działaniami związanymi z przeciwdziałaniem epidemii COVID-19. Tym samym kierowanie się wyłącznie datą wydania przez konsula decyzji o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji przy przyznawaniu miejsc w ośrodkach nie odzwierciedlałoby rzeczywistej kolejności oczekiwania przez osoby zainteresowane na wydanie wizy krajowej w celu repatriacji, do czego zobowiązuje art. 3c ust. 1 ustawy. Wobec powyższego proponuje się odstąpienie od określenia terminów wydania decyzji w sprawie przyznania miejsca w

ośrodkach adaptacyjnych dla repatriantów na rzecz uwzględnienia aktualnych możliwości finansowych oraz optymalizacji działań w tym zakresie. W projektowanym ust. 4 proponuje się wskazać, że Pełnomocnik wydaje decyzję w sprawie przyznania miejsca w ośrodku po potwierdzeniu przez konsula gotowości kandydata na repatrianta do przyjazdu w proponowanym terminie, co pozwoli na uwzględnienie indywidualnej sytuacji kandydata na repatrianta oraz zapewni, że miejsca w ośrodkach będą przyznawane osobom aktualnie zainteresowanym skorzystaniem z oferowanej możliwości. Taka procedura jest obecnie stosowana w trybie roboczym, w celu usprawnienia naboru do ośrodków. Natomiast w ust. 5 proponuje się wskazać, że Pełnomocnik wydaje decyzję o przyznaniu miejsca w ośrodku z uwzględnieniem dostępności wolnych miejsc w ośrodkach oraz wysokości środków finansowych, o których mowa w art. 37 ust. 1[4)], które mogą być przeznaczone w danym roku budżetowym na pokrycie kosztów wynikających z wydania takiej decyzji bez uszczerbku dla realizacji innych zadań określonych w ustawie. Zaproponowana redakcja przepisu jednoznacznie wskaże na uwarunkowania budżetowe związane z możliwością przyznawania miejsc w ośrodkach adaptacyjnych dla repatriantów. Wprowadzany przepis pozostaje w ścisłym związku z art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw, wprowadzającym opisany wyżej mechanizm ograniczania wydatków związanych z kosztami funkcjonowania systemu repatriacji w przypadku przekroczenia lub ryzyka przekroczenia maksymalnego limitu wydatków, wprost odnoszący się do ograniczenia liczby wydawanych przez Pełnomocnika decyzji w sprawie przyznania miejsca w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów.

W dotychczasowym stanie prawnym w ustawie o repatriacji brak było uregulowania kwestii związanych z występowaniem przez repatrianta o wydanie decyzji potwierdzającej posiadanie obywatelstwa polskiego nabytego w drodze repatriacji. Decyzja taka jest wydawana na podstawie przepisów ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim i ma charakter deklaratoryjny. Zgodnie bowiem z obecnie obowiązującym art. 4 ustawy o repatriacji osoba przybywająca do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej w celu repatriacji nabywa obywatelstwo polskie z mocy prawa z dniem przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej. Decyzja nie rozstrzyga więc o nabyciu obywatelstwa polskiego, a jedynie potwierdza ten fakt. Przedmiotowa decyzja jest dokumentem wykorzystywanym w innych postępowaniach z udziałem repatrianta (uzyskanie dowodu osobistego, przyznanie jednorazowej pomocy

[4)] Art. 37 ust. 1 ustawy o repatriacji stanowi, że środki finansowe na realizację zadań określonych w ustawie, finansowanych z budżetu państwa, pochodzą z rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów".

finansowej, udokumentowanie statusu repatrianta w zakresie uprawnień emerytalno-rentowych). Zgodnie z art. 55 ust. 1 ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim decyzję w sprawie potwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego lub jego utraty wydaje na wniosek osoby, której postępowanie dotyczy, wojewoda właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub ostatnie miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osoby, której postępowanie dotyczy, a w przypadku braku tej podstawy – wojewoda mazowiecki.

Mając na uwadze znaczenie decyzji potwierdzającej posiadanie przez repatrianta obywatelstwa polskiego jako de facto dokumentu potwierdzającego zakończenie procedury repatriacyjnej, proponuje się oznaczenie dotychczasowej treści art. 4 jako ust. 1 oraz dodanie w art. 4 przepisów regulujących kwestie związane z wydaniem takiej decyzji. Projektowany art. 4 ust. 2 będzie wprost wskazywał, że dokumentem potwierdzającym nabycie obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji jest decyzja w sprawie potwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego. Tak jak w obecnym stanie prawnym, proponuje się, aby decyzje w ww. sprawach wydawał, na wniosek repatrianta, wojewoda. Proponuje się, aby właściwość wojewody ustalać według miejsca położenia lokalu mieszkalnego wskazanego na potrzeby potwierdzenia posiadania lub zapewnienia warunków do osiedlenia się w Polsce przed uzyskaniem wizy krajowej w celu repatriacji lub ośrodka adaptacyjnego dla repatriantów, jeżeli repatriantowi wydano wizę krajową w celu repatriacji w związku z decyzją Pełnomocnika w sprawie przyznania miejsca w ośrodku (projektowany art. 4 ust. 3). Takie rozwiązanie będzie spójne z regulacją zawartą w art. 3e ustawy o repatriacji, w myśl którego do zadań wojewody należy m.in. koordynacja procesu repatriacji na terenie województwa i nadzorowanie realizacji zadań w tym zakresie.

Celem zmiany zaproponowanej w art. 5 ust. 4 ustawy jest wydłużenie czasu na wydanie przez konsula decyzji w sprawie polskiego pochodzenia osoby wnioskującej o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji lub uznanie za repatrianta do 3 miesięcy od dnia wpływu wniosku do organu. Jednocześnie proponuje się wprowadzenie przepisu pozwalającego na przedłużenie ww. terminu oraz wprowadzającego wymóg zawiadomienia o tym strony, a także wyznaczenie nowego terminu wydania tej decyzji (projektowany ust. 4b w art. 5). W aktualnym stanie prawnym termin na wydanie rozstrzygnięcia w ww. sprawie wynika z ogólnych przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1329). Nie powinien on być zasadniczo dłuższy niż 30 dni od dnia wszczęcia postępowania (art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r.– Prawo konsularne), choć w przypadkach, gdy konsul zwraca się do organów administracji publicznej w Rzeczypospolitej Polskiej lub w państwie

przyjmującym o przekazanie dodatkowych informacji lub opinii albo o podjęcie określonych działań, jeżeli są one niezbędne do załatwienia sprawy – termin ten wydłuża się do 3 miesięcy (art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne). Przepisy przewidują także możliwość przedłużenia tych terminów (art. 58 ust. 2 w zw. z art. 60 ust. 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. – Prawo konsularne), o czym każdorazowo konsul powinien zawiadomić stronę.

Wydłużenie terminu na wydanie rozstrzygnięcia w sprawie polskiego pochodzenia z 30 dni do 3 miesięcy pozwoli na rzetelną i wnikliwą ocenę materiału dowodowego, co w okolicznościach postępowania oraz skutków prawnych decyzji o stwierdzeniu polskiego pochodzenia ma kluczowe znaczenie dla całego systemu prawnego w Polsce. Odnotowywane w ostatnim czasie regularnie przypadki posługiwania się fałszywymi dokumentami, w przypadku braku ich jednoznacznego zidentyfikowania na etapie postępowania przed konsulem, mogą mieć dalekosiężne negatywne skutki dla systemu prawnego, ale też dla bezpieczeństwa państwa.

W art. 9 ust. 1 ustawy, określającym warunki wydania wizy krajowej w celu repatriacji, proponuje się dodanie pkt 4, wskazującego na wymóg wykazania, że wnioskodawca, bądź jego wstępni, ze względu na polskie pochodzenie byli deportowani lub zesłani przez władze byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich na tereny wskazane w art. 9 ust. 1 pkt 3 (azjatycka część byłego ZSRR). Wymóg wykazania deportacji lub zesłania osoby ubiegającej się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji, bądź jej wstępnych, był wprowadzony do ustawy o repatriacji przepisami ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw[5)], a następnie uchylony przepisami ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji, ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka oraz ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach[6)]. Uzasadniając uchylenie ww. przesłanki, projektodawca wskazał, że powyższy wymóg powodował brak możliwości przyjazdu do Polski w ramach repatriacji osób, które spełniając pozostałe warunki repatriacji, nie znajdowały się w posiadaniu dowodów potwierdzających fakt deportacji swojej lub swoich przodków. Należy uznać, że osoby będące w takiej sytuacji, zainteresowane repatriacją do Polski, miały możliwość złożenia wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji przez okres ponad 6 lat, licząc od dnia wejścia w życie ustawy uchylającej przesłankę deportacyjną, tj. 23 grudnia 2017 r.

[5)] Art. 1 pkt 10 w zakresie nadania brzmienia art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy o repatriacji.
[6)] Art. 1 pkt 6 lit. b.

Aktualnie brak jest uzasadnienia dla utrzymywania omawianego przepisu w obecnym kształcie. Doświadczenia organów prowadzących postępowania w sprawach repatriacyjnych wskazują, że o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji coraz częściej występują osoby, które – pomimo przedstawienia dokumentów potwierdzających polskie pochodzenie po odległych przodkach – w rzeczywistości nie mają żadnych związków z Polską, a ich wstępni nie przybyli na tereny wymienione w ustawie o repatriacji w związku z deportacją lub zesłaniem, lecz w ramach nieprzymusowego wyjazdu, np. w celach zarobkowych lub nauki. Ze względu na obecną sytuację geopolityczną znaczącą grupę osób składających wnioski o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji stanowią obywatele Federacji Rosyjskiej, nieprzedstawiający dokumentów potwierdzających prześladowanie ich przodków ze względu na polskie pochodzenie. Odnotowano przypadki, w których ww. osoby aplikują o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji wyłącznie na potrzeby uzyskania polskiego paszportu, nie mając nawet zamiaru przesiedlenia do Polski. Osobną grupę stanowią osoby, które przebywają w innych państwach europejskich lub pozaeuropejskich, a ubiegają się o repatriację ze względu na zbliżający się upływ terminu ważności posiadanego w tym państwie zezwolenia pobytowego i w związku z tym faktem wnoszą o przyspieszenie procedury repatriacyjnej. Objęcie repatriacją takich przypadków, a tym samym umożliwienie nabycia w uproszczonym trybie z mocy prawa obywatelstwa polskiego przez osoby, które nie wykazują de facto żadnych związków z Polską, nie może być akceptowane, również ze względów bezpieczeństwa państwa.

Repatriacja jest w swoim założeniu adresowana do osób, które same bądź ich przodkowie w przeszłości doświadczyli prześladowań ze strony władz byłego ZSRR ze względu na polskie pochodzenie, poprzez zesłania i deportacje na najtrudniejsze do zamieszkania obszary byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, co znajduje wyraz w preambule do ustawy o repatriacji. Uwzględniając cel programu repatriacyjnego, wskazane jest przywrócenie przesłanki deportacyjnej, jako jednego z wymogów wydania wizy krajowej w celu repatriacji.

Należy także zauważyć, że wprowadzenie projektowanej zmiany nie odbiera możliwości osiedlenia się w przyszłości w Polsce osobom polskiego pochodzenia, które nie udokumentują spełnienia tej przesłanki. Fakt polskiego pochodzenia stanowi okoliczność umożliwiającą uzyskanie zezwolenia na pobyt stały w Polsce, a następnie uznanie za obywatela polskiego na podstawie ogólnych przepisów dotyczących cudzoziemców, co oznacza, że osoby zainteresowane będą mogły przesiedlić się do Polski, jeżeli spełnią pozostałe warunki określone ww. przepisami.

W art. 10b ust. 1 proponuje się doprecyzowanie właściwości miejscowej konsula właściwego do przyjęcia wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji przez wskazanie, że jest nim konsul właściwy ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy. Jednocześnie zaproponowano możliwość wyznaczenia – przez ministra właściwego do spraw zagranicznych – innego konsula, jeżeli przemawia za tym uzasadniony interes wnioskodawcy. W dotychczasowym stanie prawnym właściwość konsula w zakresie przyjęcia wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji nie była jednoznacznie określona, co powodowało wątpliwości interpretacyjne. Projektowany przepis określa właściwość miejscową konsula oraz możliwość zmiany tej właściwości, analogicznie do regulacji zawartej w obecnie obowiązującym art. 12b ust. 1 ustawy, odnoszącym się do właściwości konsula w przedmiocie wydania wizy krajowej w celu repatriacji lub decyzji o zakwalifikowaniu do wydania tej wizy.

Zmiany zaproponowane w art. 11 ust. 1 i 2 ustawy mają charakter porządkowy. W obecnie obowiązującym brzmieniu ust. 1 stanowi, że osobie, która nie posiada zapewnionego w Rzeczypospolitej Polskiej lokalu mieszkalnego i utrzymania lub miejsca w ośrodku, a spełnia pozostałe warunki do uzyskania wizy krajowej w celu repatriacji, konsul wydaje decyzję o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji. Zmiana polega na skreśleniu wyrazów: „lub miejsca w ośrodku”, ponieważ zgodnie z art. 3c ust. 1 ustawy miejsce w ośrodku jest przyznawane osobie posiadającej status kandydata na repatrianta, co oznacza, że nie jest możliwe przyznanie miejsca w ośrodku przed wydaniem przez konsula decyzji o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji.

W art. 11 ust. 2 ustawy proponuje się wprowadzenie możliwości uchylenia decyzji o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji w stosunku do każdej osoby, wobec której wydano taką decyzję, a nie tylko osoby polskiego pochodzenia. W obecnym stanie prawnym niektóre przesłanki uchylenia decyzji (art. 11 ust. 2 pkt 1, 2, 6 i 8, tj. skazanie prawomocnym wyrokiem w Polsce lub poza jej granicami za określone przestępstwo, wpisanie danych osoby do Systemu Informacyjnego Schengen lub wykazu cudzoziemców, których pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest niepożądany) odnoszą się tylko do osób polskiego pochodzenia. Mając na uwadze, że przedmiotowa decyzja może być wydana zarówno wobec osoby polskiego pochodzenia, jak osoby nieposiadającej polskiego pochodzenia (np. małżonka osoby uprawnionej), zasadne jest, aby w przypadku wystąpienia wskazanych wyżej okoliczności spowodowanych zachowaniem posiadacza decyzji istniała możliwość uchylenia takiej decyzji również w odniesieniu do osób nieposiadających polskiego pochodzenia.

W art. 12 ust. 1 ustawy proponuje się doprecyzowanie właściwości miejscowej konsula właściwego do wydania wizy krajowej w celu repatriacji, wskazując, że jest nim konsul właściwy ze względu na miejsce zamieszkania wnioskodawcy. Jednocześnie zaproponowano możliwość wyznaczenia – przez ministra właściwego do spraw zagranicznych – innego konsula, jeżeli przemawia za tym uzasadniony interes wnioskodawcy. Zmiana ma na celu usunięcie rozbieżności istniejącej obecnie w odniesieniu do tej właściwości między nowelizowanym przepisem a art. 12b ust. 1 ustawy. W obecnym stanie prawnym art. 12b ust. 1 ustawy określa właściwość konsula według kryterium miejsca zamieszkania wnioskodawcy, natomiast w art. 12 ust. 1, również odnoszącym się do wydania przez konsula wizy krajowej w celu repatriacji, właściwość ta nie była określona. Zmiana przyczyni się do wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych w tej kwestii.

Zmiana zaproponowana w art. 12 ust. 2a ustawy o repatriacji ma na celu poszerzenie możliwości udokumentowania posiadania źródła utrzymania na potrzeby wykazania warunków do osiedlenia się w Polsce. Aktualnie dowodem potwierdzającym posiadanie warunków do osiedlenia się jest dokument potwierdzający tytuł prawny do lokalu mieszkalnego na okres nie krótszy niż 12 miesięcy oraz oświadczenie o zatrudnieniu lub umowa o pracę na okres nie krótszy niż 12 miesięcy (art. 12 ust. 2). We wprowadzanym przepisie proponuje się, aby w przypadkach uzasadnionych szczególną sytuacją zawodową wnioskodawcy istniała możliwość uznania za dowód potwierdzający posiadanie źródeł utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej również umowy, z której wynika powierzenie wykonywania innej pracy zarobkowej, wiążące się z uzyskiwaniem stabilnego i regularnego dochodu w Rzeczypospolitej Polskiej. Projektowana zmiana umożliwi zakończenie procedury repatriacyjnej przez osoby spełniające przesłanki repatriacji i posiadające w Polsce warunki mieszkaniowe oraz źródło utrzymania na okres nie krótszy niż 12 miesięcy, którego podstawą nie jest jednak umowa o pracę, co często wynika ze specyfiki wykonywanego zawodu.

W art. 12b proponuje się dodanie ust. 5, w którym określi się termin 6 miesięcy na wydanie przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych zgody na wydanie przez konsula wizy krajowej w celu repatriacji, zgody na wydanie przez konsula decyzji o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji lub odmowy takiej zgody. Zgodnie z art. 12b ust. 1 ustawy wizę krajową w celu repatriacji lub decyzję o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji wydaje albo odmawia jej wydania konsul właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o jej wydanie po uzyskaniu zgody ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Do wydawania zgód w ww. sprawach mają zastosowanie

przepisy art. 106 § 3 Kpa, w myśl którego organ, do którego zwrócono się o zajęcie stanowiska, obowiązany jest przedstawić je niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia mu żądania, chyba że przepis prawa przewiduje inny termin. Zajęcie stanowiska przez ten organ następuje w drodze postanowienia, na które służy stronie zażalenie (art. 106 § 5 Kpa). Jednocześnie, zgodnie z art. 12b ust. 2 ustawy o repatriacji, przed wyrażeniem zgody na wydanie przez konsula wizy krajowej w celu repatriacji lub decyzji o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji minister właściwy do spraw wewnętrznych zwraca się z wnioskiem do Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji oraz Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do Szefa Agencji Wywiadu, Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu lub wojewody o przekazanie danych i informacji o osobie ubiegającej się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji, mających znaczenie dla przeprowadzenia postępowania. Termin na przedstawienie informacji przez ww. organy wynosi 30 dni, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach może być przedłużony do 3 miesięcy (art. 12b ust. 3 i 4 ustawy).

Z powyższych przepisów wynika, że nie jest możliwe przedstawienie przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych stanowiska w terminie dwóch tygodni, z uwagi na konieczność oczekiwania na informacje właściwych organów, które mogą przedstawić stanowisko w dłuższym czasie. Na gruncie przepisów art. 36 Kpa w takim przypadku organ prowadzący postępowanie powinien zawiadomić stronę o niezałatwieniu sprawy w terminie oraz o wyznaczeniu nowego terminu jej załatwienia. W praktyce oznacza to konieczność wydania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w każdej sprawie zawiadomienia o przedłużeniu terminu oraz przekazania go stronie za pośrednictwem poczty dyplomatycznej. Mając na uwadze okresowe ekspedycje poczty do placówek, nie można wykluczyć, że w jednej przesyłce skierowano by do strony zarówno zawiadomienie o przedłużeniu terminu załatwienia sprawy, jak i postanowienie wyrażające opinię ministra. Takie rozwiązanie prawne nie sprzyja ekonomice postępowań oraz może powodować niezrozumienie odnośnie do charakteru przekazywanych dokumentów, ze względu na ograniczoną znajomość języka polskiego przez wnioskodawców.

Wskazane jest zatem określenie takiego terminu na wydanie rozstrzygnięcia przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, który uwzględnia specyfikę postępowań repatriacyjnych, w szczególności konieczność zasięgnięcia opinii organów właściwych w sprawach bezpieczeństwa państwa. Uwzględniając konieczność przeprowadzania dodatkowych ustaleń

w niektórych sprawach oraz obciążenie pracą organów opiniujących z uwagi na zwiększoną liczbę postępowań prowadzonych w sprawach cudzoziemców, zaproponowano termin 6 miesięcy. Kwestia terminów wydania opinii przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych była również badana przez Najwyższą Izbę Kontroli w trakcie przywołanej kontroli, której ustalenia potwierdziły, że terminy nie były zachowywane, m.in. z ww. przyczyn.

Celem zmiany zawartej w projektowanym art. 16a ustawy o repatriacji jest uregulowanie sytuacji małoletnich dzieci, objętych wnioskami o uznanie za repatrianta.

W projektowanym art. 16a ust. 7 proponuje się uporządkowanie obowiązujących przepisów przez usunięcie odniesienia do możliwości złożenia wniosku o uznanie za repatrianta przez osobę małoletnią. Ponieważ jednym z warunków uznania za repatrianta (art. 16 ust. 1 i 2) jest wymóg zamieszkiwania na określonym terytorium przed dniem 1 stycznia 2001 r., należy uznać, że aktualnie nie jest możliwe spełnienie tej przesłanki przez osobę, która nie ukończyła 18. roku życia. Tym samym osoba małoletnia nie może być samodzielnym wnioskodawcą w sprawie o uznanie za repatrianta, natomiast może zostać objęta wnioskiem rodzica lub opiekuna prawnego. Zmiana art. 16a ust. 8 i 9 ma na celu doprecyzowanie oraz uproszczenie postępowania w przypadku objęcia wnioskiem o uznanie za repatrianta osoby małoletniej. W obecnym stanie prawnym wojewodowie zgłaszali wątpliwości, czy obowiązek przedstawienia oświadczenia o wyrażeniu zgody na nabycie przez osobę małoletnią obywatelstwa polskiego dotyczy również przypadku, gdy drugie z rodziców posiada już obywatelstwo polskie i nie ubiega się o uznanie za repatrianta. Należy uznać, że w takim przypadku wymaganie zgody od osoby posiadającej już obywatelstwo polskie w postępowaniu skutkującym nabyciem obywatelstwa polskiego przez dziecko nie jest konieczne.

Proponuje się także, aby ww. oświadczenie mogło być złożone również przed wojewodą, co znacząco uprości postępowanie w przypadku rodzin mieszkających na stałe w Polsce. Pozostawiona zostanie możliwość złożenia oświadczenia przed konsulem, co będzie istotne w przypadku rodzica mieszkającego za granicą. Uchylenie art. 16a ust. 10, stanowiącego, iż: „Oświadczenia, o których mowa w ust. 8 pkt 1 i ust. 9, mogą być złożone konsulowi za pośrednictwem wojewody.” jest konsekwencją zmian wprowadzonych w art. 16a ust. 8 i 9.

Zmiana wprowadzana do art. 16c ust. 11 ustawy ma na celu doprecyzowanie sposobu złożenia pisemnego oświadczenia o wyrażeniu zgody na nabycie obywatelstwa polskiego przez osobę małoletnią, która ukończyła 16. rok życia, przez wskazanie, że oświadczenie składa się przed konsulem lub wojewodą.

W celu wyeliminowania sygnalizowanych wątpliwości dotyczących nabycia obywatelstwa polskiego przez małoletnie dziecko objęte wnioskiem o uznanie za repatrianta, zaproponowano wprowadzenie w art. 16c nowego ust. 1a, precyzującego, że decyzja o uznaniu za repatrianta rozciąga się na małoletnie dziecko będące cudzoziemcem, pozostające pod opieką osoby ubiegającej się o uznanie za repatrianta, jeżeli zostało objęte wnioskiem o uznanie za repatrianta dotyczącym tej osoby. W konsekwencji dziecko nabędzie obywatelstwo polskie, zgodnie z ust. 1 tego przepisu.

Zmiany zaproponowane w art. 17 ust. 1 należy rozpatrywać łącznie z wprowadzeniem definicji przeciętnego wynagrodzenia w projektowanym art. 1a pkt 4 ustawy, które zostały szeroko omówione w uzasadnieniu do wprowadzenia ww. rozwiązania. W konsekwencji zrezygnowano ze zdefiniowania tego pojęcia w art. 17 ust. 1 pkt 2, co przyczyni się do zwiększenia czytelności przepisu. Jednocześnie proponuje się doprecyzowanie, że na potrzeby określenia kwoty jednorazowej pomocy finansowej przyjmuje się wysokość przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego w kwartale poprzedzającym dzień złożenia wniosku o przyznanie pomocy. Analogicznie jak w obecnym stanie prawnym, pomoc na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie będzie przyznawana w wysokości dwukrotności przeciętnego wynagrodzenia – na repatrianta i każdego członka najbliższej rodziny repatrianta.

W obecnym brzmieniu przepisu nie jest jednoznaczne, czy właściwe jest uwzględnianie wskaźnika obowiązującego w kwartale referencyjnym, czy ogłoszonego w tym kwartale przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Wątpliwości w zakresie kwoty, jaka powinna być brana pod uwagę przy określeniu kwoty pomocy przyznawanej na podstawie art. 17 ust. 1 pkt 2 ustawy o repatriacji pojawiły się także w trakcie przywołanej na wstępie kontroli Najwyższej Izby Kontroli, w ocenie której właściwy jest wskaźnik ogłoszony w kwartale referencyjnym. Wychodząc naprzeciw stanowisku Najwyższej Izby Kontroli, proponuje się nadanie takiej redakcji przepisu, która nie będzie budziła wątpliwości interpretacyjnych. Zmiany zaproponowane w odwołaniu do wskaźnika w art. 17 ust. 1 pkt 3 oraz przepisach dotyczących aktywizacji zawodowej repatriantów (art. 23 ust. 4, art. 23a ust. 3 i art. 24 ust. 6 ustawy o repatriacji) mają na celu ujednolicenie zasad stosowania tego wskaźnika.

W art. 17 ust. 1 pkt 3, odnoszącym się do pomocy przyznawanej z tytułu pokrycia kosztów związanych z podjęciem w Rzeczypospolitej Polskiej nauki przez członka najbliższej rodziny repatrianta będącego osobą małoletnią, podlegającą obowiązkowi szkolnemu, proponuje się doprecyzowanie, że pomoc przysługuje w przypadku realizowania obowiązku szkolnego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wysokość pomocy nie ulegnie zmianie w porównaniu z

obecnymi rozwiązaniami i będzie przyznawana w wysokości przeciętnego wynagrodzenia, z tym że doprecyzowano, iż wskaźnik ten odwołuje się do wynagrodzenia ogłoszonego w kwartale poprzedzającym dzień złożenia wniosku.

Jednocześnie proponuje się zmianę dotychczasowego systemu wypłat kwoty jednorazowej pomocy finansowej. W obecnym stanie prawnym decyzję w sprawie udzielenia jednorazowej pomocy finansowej wydaje Pełnomocnik Rządu do Spraw Repatriacji z urzędu. W praktyce wydanie decyzji następuje po wpływie do ww. organu decyzji wojewody potwierdzającej nabycie przez osobę zainteresowaną obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji. Wypłata kwoty pomocy jest realizowana przez starostów, z dotacji przekazywanej przez wojewodów ze środków pochodzących z rezerwy celowej „Pomoc dla repatriantów", przyznawanych wojewodzie w ramach obowiązujących limitów wydatków. Obecnie ostateczna decyzja Pełnomocnika jest przekazywana do starosty i wojewody, którzy na tej podstawie określają zapotrzebowanie na środki z rezerwy celowej. Środki są przydzielane w trybie kwartalnym wojewodom, którzy następnie przekazują je starostom w układzie miesięcznym, a starostowie wypłacają kwoty pomocy repatriantom. Obowiązująca procedura wydłuża czas oczekiwania na otrzymanie środków przez repatriantów od daty otrzymania decyzji przyznającej pomoc. Ponadto dochodzi do sytuacji, w których Pełnomocnik wydaje decyzje przyznające pomoc, nie dysponując wiedzą, czy starosta będzie w posiadaniu stosownych środków na jej wypłatę. Doświadczenia ostatnich lat wskazują, że ze względu na brak wystarczających środków na realizację zadań z zakresu repatriacji może okazać się, że kwota pomocy zostanie wypłacona dopiero w kolejnym roku kalendarzowym. Dodatkowy problem związany jest z ustaleniem starosty właściwego do wypłaty kwoty pomocy w sytuacji, gdy repatriant po przyjeździe do Polski zmienił miejsce zamieszkania. Zgodnie z obowiązującym art. 17 ust. 6 ustawy kwotę pomocy wypłaca starosta właściwy ze względu na miejsce osiedlenia się repatrianta, które w okresie od wydania decyzji do wypłaty kwoty pomocy mogło ulec zmianie.

W celu uporządkowania wyżej opisanego zagadnienia zaproponowano, aby Pełnomocnik Rządu do Spraw Repatriacji, który jest organem właściwym do przyznania jednorazowej pomocy finansowej, był również organem właściwym do jej wypłaty. Zaletą takiego rozwiązania będzie szybsza wypłata środków osobom uprawnionym, którym wydano decyzję przyznającą pomoc.

Aktualnie urząd obsługujący Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji) realizuje dopłaty do czynszu najmu oraz zakupu lokali

mieszkalnych przez repatriantów, przyznane decyzjami Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji. Proces ten przebiega sprawnie i bez opóźnień.

W celu wprowadzenia projektowanego rozwiązania proponuje się, aby Pełnomocnik przyznawał jednorazową pomoc finansową nie z urzędu, jak ma to miejsce dotychczas, lecz na wniosek strony. Podobnie jak w obecnych rozwiązaniach, decyzja będzie obejmować członków najbliższej rodziny repatrianta, którzy – w nowym stanie prawnym – będą wskazani we wniosku. Kwestie związane ze składaniem wniosku zostaną określone w dodawanym art. 17aa. Proponuje się, aby repatriant składał wniosek do Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia decyzji wojewody w sprawie potwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego. Wniosek będzie składany na formularzu, którego wzór zostanie określony rozporządzeniem ministra właściwego do spraw wewnętrznych. We wniosku będą zawarte dane osobowe wnioskodawcy, konieczne do jego identyfikacji oraz weryfikacji, czy jest osobą uprawnioną do uzyskania pomocy finansowej. Ponadto we wniosku zostaną zawarte informacje na temat daty przyjazdu do Polski w ramach repatriacji, a także dane członków najbliższej rodziny repatrianta objętych wnioskiem. Pozostałe informacje ujęte we wniosku będą odnosić się do okoliczności wpływających na wysokość przyznawanej kwoty pomocy, zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy[7)]. Wymagane będzie podanie adresu ostatniego miejsca zamieszkania za granicą oraz aktualnego adresu zamieszkania, informacji dotyczących udzielenia przez konsula pomocy na pokrycie kosztów przejazdu lub przelotu oraz przewozu mienia do Rzeczypospolitej Polskiej, jak również odnoszących się do podjęcia nauki w Rzeczypospolitej Polskiej przez osobę małoletnią objętą wnioskiem. We wniosku zostanie ponadto zawarte oświadczenie wnioskodawcy, składane pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, że dane i informacje zawarte we wniosku są prawdziwe. Składający oświadczenie będzie obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści:

---

7) Zgodnie z projektowanym brzmieniem art. 17 ust. 1 pomoc jest przyznawana na:
1) pokrycie kosztów przejazdu lub przelotu oraz przewozu mienia do Rzeczypospolitej Polskiej w wysokości dwukrotności ceny biletu kolejowego drugiej klasy od najbliższej miejscu zamieszkania repatrianta za granicą stacji kolejowej do miejsca osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej, na repatrianta i każdego członka najbliższej rodziny repatrianta;
2) zagospodarowanie i bieżące utrzymanie, w wysokości dwukrotnego przeciętnego wynagrodzenia na repatrianta i każdego członka najbliższej rodziny repatrianta, ogłoszonego w kwartale poprzedzającym dzień złożenia wniosku;
3) pokrycie kosztów związanych z podjęciem w Rzeczypospolitej Polskiej nauki przez osobę małoletnią, podlegającą obowiązkowi szkolnemu w rozumieniu art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, 854, 1562 i 1635), w wysokości przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 2, na każde dziecko realizujące obowiązek szkolny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

„Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

Wypłata kwoty pomocy będzie odbywać się w formie bezgotówkowej, wobec powyższego będzie także wymagane wskazanie we wniosku numeru rachunku bankowego właściwego do przekazania środków pomocy finansowej. Mając na uwadze, że celem repatriacji jest przesiedlenie się osób zainteresowanych do Polski, wprowadzono wymóg, aby rachunek bankowy właściwy do przekazania kwoty pomocy był prowadzony przez bank krajowy, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 1646, z późn. zm.), czyli posiadający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Takie rozwiązanie nie będzie generowało dodatkowych opłat po stronie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, które byłyby ponoszone przy przekazywaniu środków na konta zagraniczne. Zaproponowano, aby do wniosku repatriant dołączał dokumenty potwierdzające okoliczności wymienione we wniosku, w szczególności:

– kopię decyzji wojewody w sprawie potwierdzenia posiadania przez wnioskodawcę obywatelstwa polskiego,
– kopię decyzji wojewody w sprawie potwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego przez członków najbliższej rodziny repatrianta objętych wnioskiem lub – w przypadku gdy członek najbliższej rodziny repatrianta złożył wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały zgodnie z art. 12d ust. 3 – kopie stron paszportu potwierdzających wydanie wizy w celu przybycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako członek najbliższej rodziny repatrianta,
– dokumenty potwierdzające ostatnie miejsce zamieszkania za granicą wnioskodawcy oraz członków najbliższej rodziny objętych wnioskiem,
– w przypadku objęcia wnioskiem osoby małoletniej podlegającej obowiązkowi szkolnemu, która podjęła naukę w Rzeczypospolitej Polskiej – zaświadczenie potwierdzające podjęcie nauki, wydane przez dyrektora właściwej szkoły podstawowej,
– zaświadczenie wydane przez bank, potwierdzające prowadzenie rachunku wskazanego na potrzeby przekazania środków.

Proponuje się, aby wnioski o przyznanie pomocy były rozpatrywane według kolejności wpływu, a kwota pomocy była wypłacana w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja w sprawie przyznania pomocy stała się ostateczna. W przypadku czasowego braku środków, które mogą być przeznaczone na wypłatę jednorazowej pomocy finansowej, strona zostanie poinformowana – zgodnie z zasadami Kpa – o przedłużeniu terminu wydania decyzji wraz ze

wskazaniem nowego terminu załatwienia sprawy. W praktyce wydanie decyzji przyznającej pomoc będzie oznaczało, że kwota pomocy zostanie wypłacona beneficjentowi w terminie do 30 dni od uprawomocnienia się decyzji. Tym samym wyeliminuje się przypadki funkcjonowania w obiegu prawnym decyzji, które nie mogą być zrealizowane ze względu na brak środków, które mogą być przeznaczone na ten cel.

Zmiany zaproponowane w art. 17 ust. 6 oraz art. 17a ust. 5 ustawy polegają na usunięciu odwołania wskazującego na wypłatę kwoty jednorazowej pomocy finansowej przez starostów. Dodatkowo w art. 17a ust. 5 proponuje się wskazać, że wypłata przez starostę kwoty przyznanej przez ten organ decyzją, o której mowa w art. 17 ust. 2 (zwrot poniesionych kosztów remontu, adaptacji lub wyposażenia lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej), będzie następować w terminie 90 dni od dnia, w którym decyzja w sprawie przyznania pomocy stała się ostateczna, a nie – jak w obecnym stanie prawnym – w terminie 45 dni od dnia wydania decyzji. Proponowane rozwiązanie ma na celu odzwierciedlenie zasady, że warunkiem wypłaty środków pomocy finansowej przyznawanej decyzją jest jej ostateczność oraz uwzględnienie realnych terminów możliwości wypłaty środków przez starostów.

Proponuje się także dodać w art. 17 nowy ust. 9, wskazujący, że Pełnomocnik nie przyznaje repatriantowi pomocy na pokrycie kosztów przejazdu lub przelotu oraz przewozu mienia do Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli pomoc ta została wypłacona przez konsula. Zmiana ma na celu dookreślenie aktualnie obowiązujących rozwiązań.

Zmiany zaproponowane w projektowanych w art. 17c ust. 3 pkt 16 oraz ust. 8 sprowadzają się do doprecyzowania regulacji odnoszących się do wypłat kwot pomocy na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych repatrianta. Podobnie jak w rozwiązaniu przyjętym na potrzeby wypłat przez Pełnomocnika kwot jednorazowej pomocy finansowej, proponuje się, aby kwoty pomocy z tytułu pomocy mieszkaniowej były przekazywane na rachunek prowadzony przez bank krajowy. Zmiana wprowadzona w art. 17c ust. 8 wynika z dotychczasowej praktyki i uwzględnia fakt wskazywania w akcie notarialnym przenoszącym własność nieruchomości ostatecznego rachunku właściwego do przekazania kwoty pomocy, w przypadku wypłaty kwoty dopłaty do zakupu lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego.

W art. 20e ustawy, dotyczącym sposobu ogłaszania informacji o konkursie na prowadzenie ośrodka adaptacyjnego dla repatriantów, proponuje się odstąpienie od konieczności zamieszczania ogłoszenia w tym zakresie w dzienniku lub tygodniku o zasięgu ogólnopolskim, regionalnym lub lokalnym. Ogłoszenie o konkursie będzie zamieszczane – tak jak ma to miejsce dotychczas – w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu

obsługującego ministra właściwego do spraw wewnętrznych. W praktyce podmioty zainteresowane udziałem w konkursie korzystają wyłącznie z informacji zamieszczonych na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, a ogłoszenie w prasie – ze względu na ograniczony zasięg oddziaływania – nie wpływa na poszerzenie kręgu podmiotów składających oferty, generuje natomiast dodatkowe wydatki po stronie budżetu państwa, co nie znajduje uzasadnienia. W konsekwencji uchylony zostanie także obowiązek zamieszczania w prasie ogłoszeń o wynikach konkursu (art. 20f ust. 3 odwołuje się w tym zakresie do sposobu publikacji ogłoszeń o konkursie).

Zmiana zaproponowana w art. 38 w pkt 1 lit. c jest konsekwencją rozróżnienia pojęć członków najbliższej rodziny repatrianta oraz członków najbliższej rodziny kandydata na repatrianta.

W związku z nowelizacją przepisu upoważniającego do wydania rozporządzenia na podstawie art. 38 ustawy o repatriacji, a także projektowanymi rozwiązaniami w zakresie zmiany organu właściwego do wypłaty kwoty jednorazowej pomocy finansowej, utraci moc obowiązującą rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów” (Dz. U. poz. 1352) i konieczne będzie wydanie nowego rozporządzenia Rady Ministrów w ww. sprawie.

2.2. Zmiany w ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej

Projektowane zmiany w ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej mają na celu:

1) Uporządkowanie kwestii wyłączenia z opłaty skarbowej czynności urzędowych dokonywanych w sprawach związanych z repatriacją oraz przyznawaniem pomocy przysługującej repatriantom.

Proponuje się wprowadzenie rozwiązania wskazującego, że – poza obowiązującym obecnie wyłączeniem z tej opłaty w sprawach nabycia obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji oraz stwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego nabytego w ten sposób – wyłączenie z opłaty skarbowej obejmuje również sprawy związane z nabyciem oraz stwierdzeniem posiadania obywatelstwa polskiego w drodze uznania za repatrianta, jak również w sprawach przyznania repatriantom oraz członkom ich najbliższej rodziny pomocy finansowej na podstawie ustawy o repatriacji.

2) Podniesienie opłaty skarbowej, której przedmiotem są czynności urzędowe związane z wydaniem decyzji o nabyciu obywatelstwa polskiego oraz decyzji stwierdzającej posiadanie lub utratę obywatelstwa polskiego oraz objęcie ww. opłatą czynności urzędowych

związanych z wydaniem decyzji w ww. sprawach kończących postępowanie w sposób inny, niż zgodnie z wnioskiem strony.

Wysokość opłat skarbowych w sprawach dotyczących obywatelstwa polskiego nie uległa zmianie od dnia wejścia w życie przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej i wynosi aktualnie: 219 zł, w związku z wydaniem decyzji o nabyciu obywatelstwa polskiego (cz. 1 ust. 26 Załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej) oraz 58 zł, w związku z wydaniem decyzji w sprawie potwierdzenia posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego (cz. 1 ust. 27 Załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej). Opłata za wydaną decyzję w sprawie o nabycie obywatelstwa polskiego stanowiła 24% ówczesnego minimalnego wynagrodzenia za pracę, które w 2006 r. wynosiło 899,10 zł[8)], a w sprawie potwierdzenia posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego – 6,45% tego wynagrodzenia. Ze względu na postępującą od 2006 r. inflację oraz znaczny wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, opłaty nie odzwierciedlają realnych kosztów związanych z prowadzeniem postępowania, dlatego wskazane jest ich podniesienie. Proponuje się zwiększenie wysokości opłat za wydanie decyzji w przedmiocie nabycia obywatelstwa polskiego proporcjonalne do wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę, które od 1 lipca 2024 r. wynosi 4300 zł.[9)] Proponuje się także doprecyzowanie w ust. 26 pojęcia „nabycie obywatelstwa polskiego" przez wskazanie wprost administracyjnych trybów nabycia obywatelstwa, tj. uznania za obywatela polskiego oraz przywrócenia obywatelstwa polskiego, z którymi związany jest obowiązek uiszczenia opłaty skarbowej. Uwzględniając powyższe, proponuje się, aby stawka opłaty skarbowej w związku z wydaniem decyzji w przedmiocie nabycia obywatelstwa polskiego w ww. trybach wynosiła 1000 zł (23% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 lipca 2024 r.), a w związku z decyzją w przedmiocie potwierdzenia posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego – 277 zł (6,45% minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego od 1 lipca 2024 r.).

Zgodnie z proponowanymi zmianami w części I załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej, opłacie skarbowej będą podlegały „decyzje w przedmiocie nabycia obywatelstwa polskiego w trybie uznania za obywatela polskiego oraz przywrócenia obywatelstwa polskiego" oraz „decyzje w przedmiocie potwierdzenia posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego". Nowe brzmienie przepisu spowoduje objęcie opłatą skarbową

---

8) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2005 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2006 r. (Dz. U. z 2005 r. poz. 1469).

9) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 września 2023 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz wysokości minimalnej stawki godzinowej w 2024 r. (Dz. U. z 2023 r. poz. 1893).

również decyzji kończących postępowanie w sposób inny, niż zgodny z wnioskiem strony, tj. negatywnych – odmawiających nabycia obywatelstwa polskiego oraz odmawiających potwierdzenia posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego, a także umarzających postępowanie w ww. sprawach.

Należy wskazać, iż postępowania dotyczące obywatelstwa polskiego należą do postępowań skomplikowanych o doniosłych skutkach prawnych nie tylko dla wnioskodawcy, ale również dla państwa. W konsekwencji w trakcie postępowania prowadzone jest szerokie postępowanie dowodowe przy znaczącym nakładzie pracy i kosztów, niezależnie od tego, czy decyzja kończąca postępowanie jest pozytywna czy negatywna dla strony.

Wprowadzenie oraz podniesienie opłaty skarbowej w ww. postępowaniach przyczyni się do bardziej starannego kompletowania przez wnioskodawców dokumentacji w powyższych sprawach i wyeliminuje przypadki wielokrotnego składania wniosków obarczonych brakami formalnymi.

Jednocześnie proponuje się zwolnienie z opłaty skarbowej decyzji o uznaniu za obywatela polskiego wydanych w stosunku do małoletnich dzieci obywateli polskich, które z różnych przyczyn nie nabyły tego obywatelstwa z mocy prawa.

3) Wprowadzenie opłaty skarbowej od czynności urzędowych w sprawach dotyczących wniosków kierowanych za pośrednictwem wojewodów do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o nadanie obywatelstwa polskiego oraz o wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego.

W dotychczasowym stanie prawnym występuje zróżnicowanie w zakresie ponoszenia opłaty w związku z wystąpieniem do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o nadanie obywatelstwa polskiego oraz o wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego, w zależności od tego, czy wniosek składany jest w kraju, za pośrednictwem wojewody, czy za granicą, za pośrednictwem polskiego konsula.

W postępowaniach inicjowanych w kraju, za pośrednictwem wojewody, wnioskodawca nie jest zobowiązany do uiszczenia opłaty skarbowej. Aktualnie brak jest podstawy do pobierania opłaty skarbowej w ww. sprawach ze względu na charakter postępowania prowadzonego przed Prezydentem RP, do którego nie mają zastosowania przepisy Kpa i które nie kończy się wydaniem decyzji w rozumieniu Kpa.

Natomiast w przypadku postępowań inicjowanych za granicą wnioskodawcy są obowiązani do uiszczenia opłaty konsularnej, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Spraw

Zagranicznych z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie opłat konsularnych (Dz. U. z 2025 r. poz. 76). Opłata związana ze złożeniem wniosku do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o nadanie obywatelstwa polskiego oraz o wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego wynosi 360 euro[10)].

Powyższe zróżnicowanie pod względem opłat w zależności od miejsca złożenia wniosku powodowało, że znaczna część osób inicjujących postępowanie w ww. sprawach składała wnioski za pośrednictwem wojewody, aby uniknąć opłat konsularnych, co przekłada się na nieuzasadniony wzrost obciążenia pracą wojewodów.

W celu usunięcia wyżej opisanej rozbieżności zaproponowano objęcie omawianych postępowań opłatą skarbową w wysokości 1669 zł, przez dodanie w cz. I Załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej nowych ust. 27a i 27b. Projektowana wysokość opłat za przyjęcie przez wojewodę wniosku o nadanie obywatelstwa polskiego oraz o wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego będzie zrównana ze stawką opłat konsularnych (wg przelicznika ustalonego na podstawie aktualnie obowiązującego kursu złotego do euro, stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych lub konkursów, tj. 4,6371 zł[11)]). Jednocześnie wysokość opłaty będzie uwzględniać rzeczywiste koszty wynikające z opracowania wniosku przez wojewodę, a następnie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Jak wskazano wyżej wnioski w tych sprawach osoby zamieszkałe w Polsce wnoszą za pośrednictwem wojewody właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby zainteresowanej, a zamieszkałe za granicą – za pośrednictwem właściwego konsula. Organ, do którego wpłynął wniosek, weryfikuje jego poprawność i kompletność a następnie przekazuje do MSWiA. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim, Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji przed przekazaniem wniosku Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej zwraca się do Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby do innych organów, o udzielenie informacji, które mogą mieć istotne znaczenie w sprawie o nadanie obywatelstwa polskiego oraz o zrzeczenie się obywatelstwa polskiego. Po otrzymaniu odpowiedzi od powyższych organów Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji przekazuje wniosek Szefowi Kancelarii Prezydenta RP.

[10)] Część II poz. 2.01 i 2.04 załącznika do rozporządzenia Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 18 grudnia 2015 r.

[11)] Obwieszczenie Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych z dnia 3 grudnia 2023 r. w sprawie aktualnych progów unijnych, ich równowartości w złotych, równowartości w złotych kwot wyrażonych w euro oraz średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczania wartości zamówień publicznych lub konkursów (M.P. poz. 1344).

Wprowadzenie opłaty w powyższym zakresie wyeliminuje również przypadki, kiedy dana osoba składa wielokrotnie wnioski bez skompletowanych dokumentów, czy też składa kolejny wniosek niezwłocznie po otrzymaniu negatywnego rozstrzygnięcia. Zakłada się, że obowiązek uiszczenia opłaty skarbowej wymusi na wnioskodawcach staranne i rozważne składanie wniosków kierowanych do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w sprawach związanych z obywatelstwem polskim.

2.3. Zmiany w ustawie z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim

W ustawie z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim proponuje się określenie terminu 6 miesięcy na załatwienie przez organ sprawy w postępowaniach z zakresu obywatelstwa polskiego, prowadzonych na podstawie Kpa. Proponowane rozwiązanie nie odnosi się do postępowań prowadzonych przed Prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej.

Po agresji Rosji na Ukrainę postulowano dokonanie zmian w polskim porządku prawnym, zmierzających do zwiększenia bezpieczeństwa Polski, m.in. poprzez rozszerzenie kontroli cudzoziemców ubiegających się o nabycie obywatelstwa polskiego, pod kątem zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa lub porządku publicznego. Jest to o tyle istotne, iż z przepisów konstytucyjnych wynika szczególna ochrona stosunku prawnego obywatelstwa polskiego (zgodnie z art. 34 ust. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej obywatel polski nie może utracić obywatelstwa polskiego, chyba że sam się go zrzeknie). Organ administracji ma obowiązek uwzględnić wszelkie przesłanki wpływające na stosunek zainteresowanego do Rzeczypospolitej Polskiej i jej obywateli, w szczególności jego postawę w odniesieniu do respektowania prawa polskiego. W interesie społecznym oraz w interesie Polski leży, aby jej obywatele przestrzegali obowiązującego w kraju porządku prawnego i nie zagrażali poczuciu bezpieczeństwa innych współobywateli. Ocena wystąpienia tej przesłanki jest dokonywana w oparciu o materiał dowodowy zebrany w trakcie postępowania, a w tym przede wszystkim po uzyskaniu opinii organów właściwych w kwestii bezpieczeństwa państwa i ochrony porządku publicznego. Organ administracji jest zobowiązany do wystąpienia do komendanta wojewódzkiego Policji, dyrektora delegatury Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby również do innych organów, o udzielenie informacji, czy nabycie przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego nie stanowi zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim organy te mają obowiązek udzielić odpowiedzi w terminie 30 dni, jednakże w razie potrzeby termin ten może zostać wydłużony do 3 miesięcy.

Powyższe uregulowania są niespójne z przepisami Kpa. Zgodnie z art. 35 § 3 Kpa załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania. Zgodnie z art. 36 Kpa o każdym przypadku niezałatwienia sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia (art. 36 § 1); ten sam obowiązek ciąży na organie administracji publicznej również w przypadku zwłoki w załatwieniu sprawy z przyczyn niezależnych od organu (art. 36 § 2). Należy również wskazać, iż obecnie znacznie wzrosła liczba cudzoziemców ubiegających się o obywatelstwo polskie, co skutkowało zwiększeniem obciążenia pracą nie tylko pracowników urzędów wojewódzkich, ale również organów opiniujących. Istotną kwestię stanowi również konieczność rzetelnej weryfikacji dokumentów przedstawianych w postępowaniach z zakresu obywatelstwa polskiego pod kątem ich wiarygodności.

Zasada szybkości postępowania jest współzależna z zasadą prawdy obiektywnej. W konsekwencji oznacza to, że szybkość prowadzonego postępowania nie może pozostawać w sprzeczności z obowiązkiem organu dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz dokładnego wyjaśnienia sprawy, a w szczególności obowiązku zebrania i rozpatrzenia w sposób wyczerpujący całego materiału dowodowego oraz oceny na podstawie całokształtu materiału dowodowego, czy dana okoliczność została udowodniona.

Określenie w przepisach ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim dłuższego, ale realnego terminu załatwienia sprawy pozwoli na odstąpienie od konieczności kierowania pism do strony z informacją o przedłużeniu terminu załatwienia sprawy w początkowym okresie jej procedowania. W tym zakresie wprowadzane rozwiązanie przyczyni się do zmniejszenia obciążenia dodatkowymi czynnościami pracowników urzędów prowadzących postępowania, a w konsekwencji – do szybszego zakończenia rozpatrywanych spraw.

2.4. Podniesienie limitów wydatków na zadania związane z repatriacją w latach 2025–2026 oraz określenie limitów wydatków na lata 2027–2036: zmiana ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw

Limity wydatków na zadania związane z repatriacją zostały ustanowione w 2017 r. Wysokość limitu w danym roku wpływa na ograniczenie wielkości środków, jakie mogą być ujęte w rezerwie celowej „Pomoc dla repatriantów” (poz. 13 rezerwy), będącej źródłem finansowania zadań określonych w ustawie o repatriacji. Maksymalny limit wydatków w latach 2024–2026

wynosi 45 757 tys. zł rocznie[12)]. Przy uwzględnieniu ww. limitów kwota środków w rezerwie celowej „Pomoc dla repatriantów" w roku 2024 i 2025 została ustalona na poziomie 44 710 tys. zł, analogicznie jak w roku 2023. W ramach aktualnie obowiązujących limitów wydatków, kwota rezerwy nie będzie mogła ulec zwiększeniu w latach 2025–2026.

Zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw w przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków budżetu państwa należy zastosować mechanizm korygujący polegający na ograniczeniu wydatków związanych z kosztami funkcjonowania systemu repatriacji, w tym ograniczeniu liczby wydawanych przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji decyzji w sprawie przyznania miejsca w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów lub przedłużenia pobytu repatrianta w takim ośrodku.

Od nowelizacji ustawy o repatriacji w 2017 r., w której wprowadzono limity wydatków na zadania związane z repatriacją na lata 2017–2026, koszty procesu systematycznie wzrastają. Mają na to wpływ następujące czynniki:

– wzrost wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia – wskaźnika uwzględnianego przy określaniu wysokości pomocy na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie (dwukrotność wskaźnika) oraz wsparcia w ramach aktywizacji zawodowej (do dwunastokrotności wskaźnika); przeciętne wynagrodzenie w I kwartale 2017 r. wynosiło 4 353,55 zł[13)] i było o 3793,83 zł niższe od przeciętnego wynagrodzenia w I kwartale 2024 r. (8147,38 zł[14)]). Wzrost wynagrodzenia w ww. okresie wpłynął na zwiększenie kwoty pomocy wypłacanej na zagospodarowanie na jednego repatrianta o ponad 7,5 tys. zł, a kosztów maksymalnego wsparcia w ramach aktywizacji zawodowej o 45,5 tys. zł (aktualnie do 97 768,56 zł na osobę);
– wzrost wysokości kwoty przysługującej repatriantowi w ramach tzw. pomocy remontowej, z 6000 zł w roku 2017 do 8789,75 zł w roku 2024, w związku ze wzrostem cen towarów i usług konsumpcyjnych – wskaźnika wykorzystywanego przy corocznej waloryzacji kwoty;
– wzrost wysokości średniej kwoty dotacji przyznawanej gminie, która zobowiązała się do zapewnienia lokalu mieszkalnego kandydatowi na repatrianta oraz członkom jego

[12)] Art. 19 ust. 1 pkt 8–10 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw.
[13)] Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 11 maja 2017 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w pierwszym kwartale 2017 r. (M.P. poz. 446).
[14)] Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 13 maja 2024 r. w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w pierwszym kwartale 2024 r. (M.P. poz. 358).

najbliższej rodziny – z ok. 180 tys. zł w 2017 r. do ponad 250 tys. w 2024 r. Kwota dotacji jest ustalana w oparciu o wysokość wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m^2 na terenie danego powiatu ogłaszanego przez wojewodę (maksymalnie iloczyn wskaźnika oraz 45m^2 albo 55 m^2 powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego, w zależności od tego, czy zobowiązanie do zapewnienia lokalu dotyczy wskazanych imiennie czy nie wskazanych imiennie osób). Koszt metra odtworzeniowego systematycznie wzrastał w porównywanym okresie I kwartału 2017 r. oraz I kwartału 2023 r.;

– wzrost kosztów prowadzenia ośrodków adaptacyjnych dla repatriantów; w zależności od podmiotu prowadzącego ośrodek, cena za pobyt repatrianta w ciągu jednej doby (osobodoba), wpływająca na wysokość wynagrodzenia, wynosiła w roku 2018 od 167 zł do 185 zł. W ofertach dwóch podmiotów wyłonionych w drodze konkursów na prowadzenie ośrodków ogłoszonych w 2023 r. wskazano cenę osobodoby na poziomie ponad 220 zł;
– wzrost liczby osób przybyłych w ramach repatriacji, które są uprawnione do wystąpienia o dopłatę na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych w wysokości do 25 tys. zł na osobę oraz 25 tys. zł na rodzinę w przypadku zakupu mieszkania i mogą w kolejnych latach po przesiedleniu (do 10 lat) wystąpić o przyznanie ww. pomocy.

Powyższe czynniki przekładają się na ogólny wzrost kosztów programu repatriacyjnego, co – przy braku zwiększenia środków na ten cel – powoduje, że nie jest możliwe zwiększenie liczby osób przesiedlanych do Polski ze wsparciem państwa lub samorządów, tj. przez ośrodki adaptacyjne dla repatriantów oraz dotowane mieszkania z zasobu komunalnego gmin.

Koszt zabezpieczenia przyjazdu ok. 100 osób do ośrodka, przy uwzględnieniu wynagrodzenia dla podmiotu prowadzącego ośrodek oraz kosztów przysługującej repatriantom pomocy finansowej, może maksymalnie wynieść ok. 10 mln zł. Koszt dotacji z tytułu zapewnienia przez gminę lokalu mieszkalnego dla repatrianta wynosi średnio 250 tys. zł na jedno mieszkanie.

Obecnie obowiązująca wysokość limitów na zadania związane z repatriacją uniemożliwia zwiększenie aktywności państwa w zapewnieniu kandydatom na repatriantów warunków do osiedlenia się w drodze przyznania miejsc w ośrodkach adaptacyjnych dla repatriantów oraz dotowanych mieszkań oferowanych przez gminy. Zwiększenie kosztów związanych z prowadzeniem ośrodków adaptacyjnych dla repatriantów skutkuje koniecznością zabezpieczenia wyższej kwoty na wypłatę wynagrodzenia dla podmiotów prowadzących ośrodki, przy takiej samej liczbie zakwaterowanych osób albo ograniczenia liczby repatriantów kierowanych do ośrodków.

Brak wystarczających środków finansowych wpływa również na opóźnienia wypłat jednorazowej pomocy finansowej przysługującej repatriantom oraz pomocy związanej z remontem lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia repatrianta.

Należy zauważyć, że w latach 2021–2023 dysponenci wykorzystali łącznie ponad 98% środków przewidzianych w rezerwie celowej „Pomoc dla repatriantów". Ze względu na ograniczenia finansowe nie było możliwości realizacji wszystkich zaplanowanych działań, w szczególności zapewnienia miejsc w ośrodkach adaptacyjnych większej liczbie uprawnionych osób, co zostało negatywnie ocenione przez Najwyższą Izbę Kontroli w przeprowadzonej w ubiegłym roku kontroli. Obecna sytuacja powoduje, że część wydatków związana z przyjazdem repatriantów w danym roku ponoszona jest w kolejnym roku budżetowym. Poniżej przedstawiono zestawienie tabelaryczne obrazujące wydatkowanie środków ujętych w rezerwie „Pomoc dla repatriantów" w latach 2018–2023, w ramach ustalonych limitów wydatków, przy uwzględnieniu liczby osób przesiedlających się w ramach repatriacji w poszczególnych latach:

Rok	Wysokość limitu (w tys. zł)	Kwota rezerwy przewidziana w ustawie budżetowej (w tys. zł)	Kwota wydatkowana (w zaokrągleniu do pełnych tys. zł)	Procent wykorzystania środków z rezerwy	Liczba osób przybyłych w ramach repatriacji
2018	63 150	50 500	34 942	69%	765
2019	58 505	58 000	53 413	92%	877
2020	52 167	51 120	47 215	92%	625
2021	46 837	45 790	45 068	98%	718
2022*	45 757 od 29.11.2022 – 60 757	44 710	43 932	98%	779
2023	45 757	44 710	44 307	99%	686

* W 2022 r. w ustawie uchwalonej z inicjatywy poselskiej[15)] limit wydatków na zadania związane z repatriacją w roku 2022 został podniesiony o kwotę 15 mln zł – do wysokości 60 757 tys. zł. Zwiększenie limitu nie wiązało się z podniesieniem kwoty rezerwy celowej „Pomoc dla repatriantów" na rok 2022, określonej w załączniku nr 2 do ustawy budżetowej na rok 2022. Nowe przepisy weszły w życie po upływie terminów przewidzianych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych[16)], w których możliwy jest podział rezerw celowych (15 października) oraz zwiększenie budżetów wojewodów (30 września) i w konsekwencji podniesienie limitu pozostało bez wpływu na wielkość środków do dyspozycji i możliwych do wydatkowania na finansowanie zadań z zakresu repatriacji w 2022 r.

[15)] Ustawa z dnia 7 października 2022 r. zmieniająca ustawę o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2303).
[16)] Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.

Źródło: Opracowanie MSWiA na podstawie danych zawartych w sprawozdaniach Rady Ministrów z wykonania budżetu państwa w poszczególnych latach oraz danych zawartych w sprawozdaniach Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji na temat liczby osób przybyłych w ramach repatriacji.

W projektowanych przepisach proponuje się podniesienie limitów wydatków na lata 2025–2026 na zadania związane z repatriacją o kwotę 35 mln zł rocznie, do poziomu 80 757 tys. zł. Dzięki zwiększeniu limitów wydatków, a następnie wielkości kwot zabezpieczonych w ww. rezerwie celowej, będzie możliwe zapewnienie płynności wypłat kwot pomocy finansowej przysługującej repatriantom, a także zorganizowanie warunków do osiedlenia się w Polsce większej liczbie osób oczekujących na repatriację, co przyspieszy proces ich przesiedlenia. Aktualnie na zapewnienie warunków do repatriacji oczekuje do 8 tys. osób, przede wszystkim wywodzących się z Kazachstanu, które dotychczas złożyły wnioski o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji.

Poza podniesieniem limitów wydatków na zadania związane z repatriacją w latach 2025–2026, w projektowanej ustawie zaproponowano przepisy określające maksymalny limit wydatków w tym zakresie na lata 2027–2036, na poziomie 80 757 tys. zł rocznie. Roczne limity wydatków na lata 2027–2036 określono na poziomie zaproponowanym w projektowanej ustawie dla lat 2025–2026. Wprowadzany przepis ma na celu realizację art. 50 ust. 1c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.), ze względu na upływający w 2026 r. okres, na który określono dotychczasowy maksymalny limit wydatków w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw. Limit ten został określony na podstawie art. 50 ust. 1a ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym w przyjmowanych przez Radę Ministrów projektach ustaw, których skutkiem finansowym może być zmiana poziomu wydatków jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów, określa się w treści projektu wyrażony kwotowo, na okres 10 lat budżetowych wykonywania ustawy, oddzielnie dla każdego roku, poczynając od pierwszego roku planowanego wejścia w życie ustawy. Stosownie do art. 50 ust. 1c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych Rada Ministrów przedstawia Sejmowi, trzy lata przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 1a, projekt zmiany ustawy określającej maksymalne limity wydatków jednostek sektora finansów publicznych, wyrażone kwotowo, na kolejnych 10 lat budżetowych wykonywania ustawy. Określenie limitów wydatków w latach 2027–2036 na poziomie 80 757 tys. zł rocznie da podstawę do zabezpieczenia w ww. rezerwie w kolejnych latach środków w wysokości zakładanej dla roku 2026. Środki ujęte w rezerwie celowej „Pomoc dla repatriantów” w poszczególnych latach będą przeznaczone na wsparcie powracających do

Polski repatriantów i członków ich rodzin, udzielane na podstawie przepisów ustawy o repatriacji. Wysokość przewidywanych kwot może ulec zmianie w zależności od liczby osób zainteresowanych repatriacją do Polski w kolejnych latach oraz zaoferowanej im ścieżki repatriacji. Zakłada się, że z możliwości repatriacji skorzysta ok. 1000 osób rocznie.

Zmiany zaproponowane w art. 19 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw są konsekwencją określenia maksymalnego limitu wydatków na lata 2027–2036 i polegają na zawarciu odniesienia do tego limitu w przepisach dotyczących monitorowania wykorzystania limitu wydatków oraz wdrażania mechanizmu korygującego.

W przepisach przejściowych zaproponowano, aby postępowania prowadzone na podstawie przepisów ustawy o repatriacji, wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej, były prowadzone na podstawie nowych rozwiązań prawnych (art. 5 ust. 3 ustawy zmieniającej). Jednocześnie przewidziano dwa wyjątki w tym zakresie.

Pierwszy z nich, uregulowany w art. 5 ust. 1 odnosi się do postępowań o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizującej. Uwzględniając, że projektowane przepisy wprowadzają wymóg wykazania przez osobę ubiegającą się o wydanie takiej wizy faktu deportacji lub zesłania jej lub jej wstępnych przez władze byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich na terytoria azjatyckiej części tego państwa, zaproponowano rozwiązanie, aby postępowania wszczęte w tych sprawach przed wejściem w życie ustawy były prowadzone na podstawie przepisów dotychczasowych. Odmienna regulacja prowadziłaby do wykluczenia możliwości wydania ww. wizy tym wnioskodawcom, którzy w dacie złożenia wniosków spełniali warunki jej wydania określone w art. 9 ust. 1 pkt 3, natomiast przestaliby je spełniać w świetle nowych rozwiązań prawnych.

Drugi wyjątek, wskazany w art. 5 ust. 2, dotyczy wypłaty pomocy finansowej przyznawanej repatriantom przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy o repatriacji. Projektowane rozwiązania przewidują, że powyższa pomoc będzie przyznawana na wniosek oraz wypłacana przez Pełnomocnika. W obecnym stanie prawnym pomoc jest przyznawana przez Pełnomocnika z urzędu i wypłacana przez starostów. Ponieważ ze względu na brak wystraczających środków na realizację wszystkich zadań z zakresu repatriacji w 2024 r. może okazać się, że część decyzji przyznających pomoc nie zostanie zrealizowana w 2024 r., zasadne jest uregulowanie sposobu postępowania w takich przypadkach. Zaproponowano, aby w opisanej sytuacji miały zastosowanie przepisy wydane

na podstawie art. 38 ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu dotychczasowym[17)], co oznacza, że organem właściwym do wypłaty pomocy pozostanie starosta, zgodnie ze wskazaniem zawartym w wydanych decyzjach.

Proponuje się, aby ustawa weszła w życie z dniem 1 lipca 2025 r., z wyjątkiem przepisów wprowadzających zmianę systemu organizacji przyznawania i wypłaty jednorazowej pomocy finansowej dla repatriantów oraz przepisu nowelizującego art. 38 ustawy o repatriacji (upoważnienie do wydania rozporządzenia), dla których przewidziano termin wejścia w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

Projektowana regulacja nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji, zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce „Rządowy Proces Legislacyjny”, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.). W trybie przepisów o działalności lobbingowej nie zgłosił się żaden podmiot zainteresowany pracami nad projektem.

Projekt nie podlega dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

[17)] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów” (Dz. U. poz. 1352).

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw **Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące** Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji **Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu** Maciej Duszczyk, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji **Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu** Monika Prus, Dyrektor Departamentu Obywatelstwa i Repatriacji Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji tel.: +48 47 728 39 36 fax: 48 22 601 51 34 e-mail: monika.prus@mswia.gov.pl	**Data sporządzenia** 03.04.2025 r. **Źródło:** inicjatywa Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji **Nr w wykazie prac:** **UD132**

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

I. Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. ustawa o repatriacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105) oraz ustawa z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 858, z późn. zm.).

Uchwalona w 2000 r. ustawa o repatriacji miała na celu wspomóc proces powrotu do Polski Polaków i ich potomków, pozostałych na Wschodzie w wyniku represji ze strony władz byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich. Przeprowadzone w 2017 r. nowelizacje ustawy wprowadziły rozwiązania pozwalające szerszej liczbie osób na przyjazd do Polski w ramach repatriacji. Należą do nich m.in. koncepcja ośrodków adaptacyjnych dla repatriantów, dopłaty z budżetu państwa na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych repatriantów, dotacje dla gmin zapraszających imiennie wskazanych kandydatów na repatriantów. Nowe rozwiązania przełożyły się na wzrost zainteresowania ze strony osób uprawnionych skorzystaniem z procedury repatriacyjnej, a tym samym na zwiększenie liczby składanych wniosków o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji. Od początku okresu obowiązywania ustawy o repatriacji, osoby zainteresowane złożyły ponad 16 tys. wniosków o wydanie tej wizy, z tego ponad 9,5 tys. w latach 2018–2023, co należy wiązać z nowymi rozwiązaniami prawnymi wprowadzonymi w 2017 r. Szacuje się, że obecnie na repatriację oczekuje do ok. 8 tys. osób, które złożyły w konsulatach wnioski w ww. sprawie. Kandydaci na repatriantów wywodzą się głównie z Kazachstanu, następnie Rosji.

Realizacja programu repatriacyjnego wiąże się ze skutkami finansowymi po stronie budżetu państwa. Należą do nich koszty związane z wypłatą jednorazowej pomocy finansowej przysługującej repatriantom po przyjeździe, pomocy związanej z realizacją potrzeb mieszkaniowych, ale także koszty dotacji dla gmin oferujących mieszkania repatriantom, jak również koszty wynagrodzenia dla podmiotów prowadzących ośrodki adaptacyjne dla repatriantów. Źródłem finansowania wydatków na zadania związane z repatriacją jest rezerwa celowa budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów". Wysokość środków ujętych każdego roku w rezerwie nie może przekroczyć rocznych limitów wydatków, określonych w art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw. Maksymalny limit wydatków został określony w tej ustawie na lata 2017–2026 i w latach 2024–2026 wynosi 45 757 tys. zł rocznie. Przy uwzględnieniu wysokości limitu, kwota środków w rezerwie celowej „Pomoc dla repatriantów" w 2024 r. została ustalona na poziomie 44 710 tys. zł, analogicznie jak w 2023 r., i nie będzie możliwe jej zwiększenie w latach 2025–2026.

Zabezpieczona kwota pozwala na zapewnienie sfinansowania kosztów związanych z repatriacją ok. 600 osób rocznie, przy czym część wydatków stanowią koszty związane z wypłatą pomocy finansowej osobom przybyłym w poprzednich latach. Taki stan rzeczy powoduje, że nie jest możliwe skuteczne prowadzenie programu repatriacyjnego, pozwalające na szybkie przesiedlenie wszystkich oczekujących. W szczególności ograniczona jest możliwość podjęcia w tym zakresie działań przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji, polegających na kierowaniu większej liczby wnioskodawców do ośrodków adaptacyjnych dla repatriantów, jak również działań podejmowanych przez gminy w zakresie przygotowania mieszkań dla repatriantów. Aktualnie na przydział miejsca w ośrodku oczekuje ok. 4,6 tys. osób, które wyraziły zainteresowanie taką formą przyjazdu.

Na brak adekwatnych środków finansowych na realizację zadań z zakresu repatriacji zwróciła uwagę Najwyższa Izba Kontroli w Wystąpieniu pokontrolnym dotyczącym kontroli pt. Realizacja przez organy państwa zadań związanych z repatriacją, prowadzonej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji w IV kwartale 2023 r. oraz w Informacji o wynikach kontroli. W Wystąpieniu pokontrolnym Najwyższa Izba Kontroli zaleciła podjęcie działań mających na celu zwiększenie rocznych limitów wydatków na zadania związane z repatriacją, w celu objęcia powrotem do Polski większej liczby repatriantów, jednocześnie negatywnie oceniając dotychczasowy brak podejmowania ww. działań z własnej

inicjatywy przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji. W Informacji o wynikach kontroli Najwyższa Izba Kontroli wniosła o podjęcie przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji działań mających na celu zwiększenie środków finansowych z budżetu państwa na repatriację osób polskiego pochodzenia.

Wobec powyższego w projektowanej ustawie proponuje się podniesienie wysokości limitów na zadania związane z repatriacją w latach 2025–2026, poprzez wprowadzenie zmiany do ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw, w której te limity zostały określone. Uwzględniając brzmienie art. 50 ust. 1c ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.), w projektowanej ustawie zaproponowano również określenie limitów wydatków na lata 2027–2036, w celu realizacji określonego w tym przepisie obowiązku Rady Ministrów polegającego na przedstawieniu Sejmowi, trzy lata przed upływem ww. 10-letniego okresu, projektu zmiany ustawy określającego maksymalne limity wydatków jednostek sektora finansów publicznych na kolejnych 10 lat budżetowych wykonywania ustawy.

Doświadczenia organów stosujących ustawę o repatriacji wskazują na potrzebę wprowadzenia zmian do obowiązujących przepisów, które z jednej strony usprawnią procedury odnoszące się do repatriantów, a z drugiej doprecyzują niektóre pojęcia, w celu wyeliminowania pojawiających się wątpliwości interpretacyjnych. Postulaty w tym zakresie były również zgłaszane przez inne podmioty zaangażowane w proces repatriacji. Do najistotniejszych kwestii, które wymagają pilnego rozwiązania, należą:

– potrzeba usprawnienia procedury udzielania i wypłaty jednorazowej pomocy finansowej przyznawanej repatriantom decyzją Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji,

– potrzeba uszczelnienia procedury repatriacyjnej poprzez ograniczenie możliwości nabycia obywatelstwa polskiego w uproszczonym trybie oraz uzyskania szeroko zakrojonego wsparcia finansowego, do Polaków i ich potomków, którzy doświadczyli represji ze strony władz byłego ZSRR w związku z polskim pochodzeniem – zgodnie z celem ustawy wyrażonym w preambule do ustawy o repatriacji,

– konieczność doprecyzowania przepisów odnoszących się do procedury przyznawania miejsc w ośrodkach adaptacyjnych dla repatriantów oraz dostosowanie ich do uwarunkowań budżetowych,

– zapobieganie nadużyciom polegającym na przedstawianiu w toku procedury repatriacyjnej dokumentów o fikcyjnym charakterze, odnoszących się do zatrudnienia repatrianta po przesiedleniu do Polski,

– niespójność przepisów dotyczących terminów załatwiania spraw, określonych w Kodeksie postępowania administracyjnego oraz ustawie o repatriacji,

– brak możliwości repatriacji w oparciu o samodzielnie zapewnione warunki do osiedlenia się, w przypadku posiadania innych niż umowa o pracę źródeł utrzymania w Polsce.

Uproszczenia i uporządkowania wymagają także przepisy dotyczące wskaźników stosowanych do obliczenia kwoty pomocy finansowej przyznawanej repatriantom oraz członkom ich najbliższej rodziny, procedur w zakresie uznania za repatriantów osób małoletnich, a także terminologii użytej w ustawie o repatriacji.

II. Ustawa z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2023 r. poz. 1989).

Projektowane zmiany w ustawie o obywatelstwie polskim mają na celu wyeliminowanie niespójności pomiędzy terminami załatwienia spraw określonymi w Kodeksie postępowania administracyjnego, a wskazanymi w ustawie o obywatelstwie polskim terminami na dokonanie określonych czynności w sprawach z zakresu obywatelstwa polskiego, w tym opiniowania pod kątem zagrożenia dla bezpieczeństwa państwa oraz porządku publicznego. Zasadne jest określenie realnych terminów załatwienia sprawy, które pozwolą na rzetelne zbadanie przez organ wszystkich okoliczności faktycznych, przy zachowaniu ekonomiki postępowania oraz uwzględniających znacząco zwiększony napływ wniosków w ww. sprawach, obserwowany w ostatnich latach.

III. Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2111, z późn. zm.).

Celem zmiany ustawy o opłacie skarbowej jest uporządkowanie kwestii wyłączenia z opłaty skarbowej czynności urzędowych dokonywanych w sprawach związanych z repatriacją, a także dostosowanie stawek opłaty skarbowej w sprawach z zakresu obywatelstwa polskiego do aktualnych realiów ekonomicznych oraz wyeliminowanie istniejącego aktualnie zróżnicowania w zakresie konieczności ponoszenia opłaty urzędowej w związku ze składaniem wniosków do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o nadanie obywatelstwa polskiego oraz o wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego, w zależności od tego, czy wniosek jest składany w kraju czy za granicą.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomenduje się zmianę przepisów zawartych w ustawach regulujących opisane wyżej zagadnienia. Najistotniejsze proponowane zmiany są następujące:

1. Ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji:

1) zmiana organizacji przyznawania i wypłat jednorazowej pomocy finansowej repatriantom po przesiedleniu do Polski (pomoc przyznawana na wniosek strony przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji i wypłacana przez ten organ; obecnie przyznawana przez Pełnomocnika z urzędu i wypłacana przez starostę ze środków przekazywanych z rezerwy celowej „Pomoc dla repatriantów" za pośrednictwem wojewody);
2) wprowadzenie wymogu wykazania przez osobę ubiegającą się o repatriację faktu deportacji bądź zesłania jej samej bądź jej przodków – z powodu polskiego pochodzenia, przez władze byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich na tereny azjatyckiej części tego państwa, co pozwoli na uszczelnienie procedury repatriacyjnej i zaadresowanie jej do beneficjentów wskazanych w preambule do ustawy;
3) doprecyzowanie procedury przyznawania miejsc w ośrodkach adaptacyjnych dla repatriantów; odstąpienie od obowiązku wydania decyzji przyznającej miejsce w ośrodku w określonym terminie od daty wydania decyzji konsula o zakwalifikowaniu osoby do wydania wizy krajowej w celu repatriacji; powiązanie możliwości przyznania miejsca w ośrodku z limitem wydatków na zadania związane z repatriacją w danym roku;
4) wprowadzenie podstawy do badania przez Pełnomocnika realizacji przez pracodawcę zobowiązań związanych z zatrudnieniem repatrianta, w przypadkach gdy oświadczenie pracodawcy lub umowa w sprawie zatrudnienia stanowiły dokument potwierdzający posiadanie źródeł utrzymania w Polsce na potrzeby wydania wizy krajowej w celu repatriacji;
5) dostosowanie terminu na wydanie przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji postanowienia w sprawie zgody na wydanie wizy krajowej w celu repatriacji lub decyzji o zakwalifikowaniu do wydania takiej wizy do ustawowych terminów przekazywania opinii przez organy właściwe w sprawach bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego;
6) umożliwienie wykazania przez kandydata na repatrianta w toku procedury repatriacyjnej innych źródeł utrzymania niż umowa o pracę (np. dochody z tytułu umów o dzieło, umów zlecenia, itp.);
7) odstąpienie od wymogu publikowania w prasie ogłoszeń o konkursie na prowadzenie ośrodków adaptacyjnych dla repatriantów oraz wyników tych konkursów (będą publikowane tylko w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji);
8) zmiany o charakterze porządkującym:
   a) rozróżnienie pojęć obejmujących członków najbliższej rodziny repatrianta oraz członków najbliższej rodziny kandydata na repatrianta,
   b) wprowadzenie definicji oraz ujednolicenie nazewnictwa wskaźników stosowanych przy obliczaniu wysokości pomocy finansowej przyznawanej repatriantom,
   c) uproszczenie i doprecyzowanie procedury uznania za repatrianta w odniesieniu do osób małoletnich,
   d) doprecyzowanie kwestii związanych z wydawaniem przez wojewodów decyzji w sprawie potwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego nabytego w drodze repatriacji,
   e) uporządkowanie terminologii użytej w ustawie.

2. Ustawa z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim:

– wydłużenie do 6 miesięcy terminów na zakończenie spraw z zakresu obywatelstwa polskiego, prowadzonych przed wojewodami i Ministrem Spraw Wewnętrznych i Administracji.

3. Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej:

1) w zakresie repatriacji – objęcie wyłączeniem z opłaty skarbowej spraw związanych z uznaniem za repatrianta oraz przyznaniem repatriantom i członkom ich najbliższej rodziny pomocy finansowej z budżetu państwa na podstawie ustawy o repatriacji;
2) w zakresie obywatelstwa polskiego:
   a) podniesienie opłaty skarbowej, której przedmiotem są czynności urzędowe związane z wydaniem decyzji o nabyciu obywatelstwa polskiego (z 219 zł do 1000 zł) oraz decyzji stwierdzającej posiadanie lub utratę obywatelstwa polskiego (z 58 zł do 277 zł), a także wprowadzenie opłaty skarbowej również w przypadku wydania w ww. sprawach decyzji kończących postępowanie w inny sposób, niż zgodnie z wnioskiem strony,
   b) wprowadzenie opłaty skarbowej od czynności urzędowych w sprawach dotyczących wniosków kierowanych do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o nadanie obywatelstwa polskiego oraz o wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego (1669 zł).

4. Ustawa z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw:

1) podniesienie limitów wydatków na realizację zadań w obszarze repatriacji w latach 2025–2026 o kwotę 35 mln zł rocznie, do poziomu 80 757 tys. zł rocznie. Podniesienie limitów pozwoli na zwiększenie środków finansowych w rezerwie celowej „Pomoc dla repatriantów", co umożliwi:
   a) przyspieszenie repatriacji do Polski, w szczególności za pośrednictwem ośrodków adaptacyjnych dla repatriantów oraz gmin;
   b) zapewnienie płynności bieżących wypłat przyznawanej pomocy.
2) określenie limitów wydatków na realizację ww. zadań w latach 2027–2036 na poziomie zaproponowanym dla lat 2025–2026, tj. 80 757 tys. zł rocznie.

Oczekiwanym efektem wprowadzonych zmian będzie z jednej strony przyspieszenie i usprawnienie procesu repatriacji do Polski osób uprawnionych oraz członków ich rodzin, a z drugiej strony uszczelnienie procedury repatriacyjnej. Zwiększenie limitów wydatków pozwoli na adekwatne podniesienie wysokości kwoty rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów" w latach 2025–2026, co umożliwi zapewnienie warunków do osiedlenia większej liczbie kandydatów na repatriantów – na poziomie ok. 900–1000 osób rocznie. Zmiany polegające na doprecyzowaniu niektórych przepisów, w tym kwestii terminologicznych, ułatwią stosowanie rozwiązań dotyczących repatriantów oraz członków ich rodzin, a także wyeliminują wątpliwości interpretacyjne powodujące wydłużenie czasu trwania postępowań administracyjnych.
Zmiany wprowadzone do ustawy o obywatelstwie polskim pozwolą na odstąpienie od konieczności kierowania w okresie powadzonych postępowań pism do strony z informacją o przedłużeniu terminu załatwienia sprawy w początkowym okresie jej procedowania. Wprowadzane rozwiązanie przyczyni się do zmniejszenia obciążenia dodatkowymi czynnościami pracowników urzędów, a w konsekwencji przyczyni się do szybszego zakończenia rozpatrywanych spraw, przy jednoczesnym uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy, w szczególności związanych z bezpieczeństwem państwa.
Podniesienie oraz wprowadzenie opłat skarbowych w sprawach z zakresu obywatelstwa polskiego przyczyni się do lepszego przygotowania wniosków kierowanych w ww. sprawach przez strony i ich pełnomocników, ograniczy przypadki instrumentalnego traktowania postępowań z zakresu obywatelstwa polskiego oraz uwzględni koszty pracy po stronie organów procedujących wnioski.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Projektowane zmiany ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji oraz niektórych innych ustaw odnoszą się do już funkcjonujących rozwiązań wobec osób pochodzenia polskiego uprawnionych do repatriacji, zamierzających przesiedlić się do Polski, oraz członków ich rodzin. Propozycje zmian wynikają z doświadczeń organów zaangażowanych w prowadzenie postępowań w odniesieniu do ww. grupy osób. Z powyższych względów nie zachodzi potrzeba przeglądu rozwiązań przyjętych w innych krajach. Z uwagi na odmienne problemy osób polskiego pochodzenia mieszkających poza granicami Rzeczpospolitej Polskiej oraz obszar, na którym mieszkają potencjalni beneficjenci ustawy, brak jest uzasadnienia dla dokonywania analizy porównawczej z rozwiązaniami z innych krajów. Zmiany zaproponowane w zakresie terminów prowadzenia postępowań dotyczących obywatelstwa polskiego uwzględniają specyficzne uwarunkowania krajowe regulujące te zagadnienia.
Kwestie pobierania opłat urzędowych w sprawach związanych z nabywaniem obywatelstwa danego państwa oraz ich wysokość są uregulowane w innych państwach członkowskich UE w sposób zróżnicowany, podobnie jak ulgi i zwolnienia z opłaty. Przykładowo, według danych przekazanych przez państwa członkowskie UE w ramach Europejskiej Sieci Migracyjnej w kwietniu – maju 2024 r., podstawowe opłaty pobierane od osób dorosłych w sprawach naturalizacji wynoszą: w Belgii – 150 EUR, na Cyprze – 500 EUR, w Czechach – ok. 80 EUR, w Finlandii – od 490 lub 690 EUR, w zależności od formy złożenia wniosku, we Francji – 55 EUR, w Niemczech – 255 EUR, na Węgrzech – 133,40 HUF (50% minimalnego wynagrodzenia), w Irlandii – 175 EUR za złożenie wniosku i 950 EUR w przypadku jego pozytywnego rozpatrzenia, we Włoszech – 250 EUR, w Niderlandach – 1023 EUR, w Portugalii – 250 EUR, na Słowacji – 1000 EUR, w Hiszpanii – 104 EUR.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Osoby zainteresowane repatriacją	Trudna do oszacowania, od 4 do 10 tys. osób	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	– konieczność udokumentowania faktu deportacji lub zesłania wnioskodawców lub ich wstępnych przez władze byłego ZSRR na tereny azjatyckiej części tego państwa ze względu na polskie pochodzenie
Repatrianci i członkowie ich najbliższej rodziny	ok. 700–1000 osób rocznie przesiedlających się do Polski	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	– skrócenie okresu oczekiwania na wypłatę kwoty jednorazowej pomocy finansowej po otrzymaniu decyzji przyznającej pomoc
Osoby ubiegające się o uznanie za repatrianta, obejmujące wnioskami małoletnie dzieci	Kilka – kilkanaście osób rocznie	Krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców: – dane dotyczące liczby osób, które złożyły wnioski o uznanie za repatrianta, obejmujących osoby małoletnie	– możliwość złożenia przed wojewodą oświadczeń wymaganych w toku postępowania

Osoby składające wnioski o uznanie za obywatela polskiego, przywrócenie obywatelstwa polskiego oraz o potwierdzenie posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego	Trudna do oszacowania: – ok. 10 tys. osób rocznie (wnioski o uznanie za obywatela polskiego, w tym ok. 120–130 wniosków w sprawie przywrócenia obywatelstwa polskiego), – od kilkunastu do kilkudziesięciu tys. osób rocznie (wnioski o potwierdzenie posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego)	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	– konieczność uiszczenia opłaty skarbowej w zwiększonej wysokości
Osoby składające wnioski do Prezydenta RP o nadanie obywatelstwa polskiego oraz o wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego	Trudna do oszacowania, ok. 4 tys. rocznie	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji	– konieczność uiszczenia opłaty skarbowej w przypadku wniosków składanych w kraju
Rada Ministrów	1		– wydanie rozporządzenia na podstawie art. 38 ustawy o repatriacji
Pełnomocnik Rządu do Spraw Repatriacji	1	Art. 3a ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji	– realizacja zadań wynikających z ustawy o repatriacji, – możliwość zapewnienia warunków do osiedlenia się w Polsce większej liczbie kandydatów na repatriantów
Minister właściwy do spraw wewnętrznych	1		– wydanie rozporządzenia na podstawie projektowanego art. 17aa ust. 8 ustawy o repatriacji, – wydłużenie terminów na wydanie decyzji w sprawach prowadzonych na podstawie ustawy o obywatelstwie polskim, – możliwość zaplanowania wyższej kwoty rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów”
Konsulowie realizujący procedury repatriacyjne	ok. 40	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	– realizacja zadań wynikających z ustawy o repatriacji, – wydłużenie terminu na wydanie decyzji w przedmiocie stwierdzenia polskiego pochodzenia
Wojewodowie	16	Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. poz. 603, z późn. zm.)	– przyjmowanie wniosków i oświadczeń w sprawach dotyczących uznania za repatrianta, wydawanie decyzji dotyczących osób małoletnich objętych wnioskiem rodzica lub opiekuna prawnego,

			– wydłużenie terminów na wydanie decyzji w sprawach prowadzonych na podstawie ustawy o obywatelstwie polskim
Starostowie, prezydenci miast na prawach powiatu	314 powiatów i 66 miast na prawach powiatu	Główny Urząd Statystyczny	– zmniejszenie obciążenia pracą w związku z brakiem konieczności wypłaty repatriantom kwot jednorazowej pomocy finansowej
Miasta, w których zlokalizowane są siedziby urzędów wojewódzkich	16	Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa	– wpływy z opłaty skarbowej uiszczanej w sprawach z zakresu obywatelstwa polskiego

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Rządowego Centrum Legislacji w serwisie „Rządowy Proces Legislacyjny" zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.). W trybie przepisów o działalności lobbingowej żaden z podmiotów nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem.

Projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania do następujących podmiotów:
1) Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej;
2) Wojewodowie;
3) Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
4) Rada do Spraw Repatriacji.

Projekt został również przekazany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, która w dniu 23 października 2024 r. przedstawiła pozytywną opinię o projekcie.

W ramach konsultacji publicznych projekt został przekazany następującym podmiotom:
1) Stowarzyszenie „Wspólnota Polska";
2) Stowarzyszenie Rodziców i Nauczycieli Powiatu Średzkiego „EDU-XXI";
3) Stowarzyszanie „Pomoc Polakom na Wschodzie";
4) Związek Repatriantów Rzeczypospolitej Polskiej;
5) Fundacja dla Rodaka.

Wyniki konsultacji zostały omówione w raporcie z konsultacji i opiniowania.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2024 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	*Łącznie (0–10)*
Dochody ogółem		15,76	15,76	15,76	15,76	15,76	15,76	15,76	15,76	15,76	15,76	157,6
budżet państwa		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST		15,76	15,76	15,76	15,76	15,76	15,76	15,76	15,76	15,76	15,76	157,6
pozostałe jednostki (oddzielnie)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wydatki ogółem		**35**	**35**	80,757	80,757	80,757	80,757	80,757	80,757	80,757	80,757	**716,056**
budżet państwa		35	35	80,757	80,757	80,757	80,757	80,757	80,757	80,757	80,757	716,056
JST		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo ogółem		**-19,24**	**-19,24**	**-64,997**	**-64,997**	**-64,997**	**-64,997**	**-64,997**	**-64,997**	**-64,997**	**-64,997**	**-558,456**
budżet państwa		-35	-35	-80,757	-80,757	-80,757	-80,757	-80,757	-80,757	-80,757	-80,757	-716,056

JST		15,76	15,76	15,76	15,76	15,76	15,76	15,76	15,76	15,76	15,76	157,6
pozostałe jednostki (oddzielnie)		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródła finansowania	Rok 2025 został oznaczony jako rok 1, rok 2034 jako rok 10. Podniesienie limitu wydatków na zadania związane z repatriacją nie będzie skutkować automatycznym podniesieniem wysokości kwoty ujętej w rezerwie celowej „Pomoc dla repatriantów", niemniej jednak pozwoli – w miarę możliwości finansowych budżetu państwa – na zaplanowanie wyższej kwoty na realizację zadań z zakresu repatriacji w latach 2025–2026. W szczególności pozwoli na zabezpieczenie wyższej kwoty w rezerwie celowej budżetu państwa *Pomoc dla repatriantów*, będącej źródłem finansowania zadań określonych w ustawie o repatriacji, zgodnie z art. 37 ust. 1 tej ustawy. Limity wydatków na lata 2027–2036 określono na poziomie zaproponowanym w projektowanej ustawie dla lat 2025–2026 (80 757 tys. zł rocznie). W zależności od zainteresowania procedurą repatriacyjną ze strony osób uprawnionych w poszczególnych latach, przewidywane kwoty wydatków mogą ulec zmianie. Wypłata repatriantom kwot jednorazowej pomocy finansowej przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji będzie finansowana ze środków przeniesionych z rezerwy celowej *Pomoc dla repatriantów* do części budżetowej, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych (cz. 42). Obecnie środki na ten cel są przekazywane z ww. rezerwy do cz. 85 (województwa), a następnie wojewodowie przekazują je do budżetów poszczególnych powiatów, których starostowie realizują wypłaty kwot pomocy przyznanych decyzjami wydawanymi przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji. Projektowana zmiana organu wypłacającego pomoc nie będzie skutkowała wzrostem wysokości kwot wypłacanej pomocy w stosunku do wypłat realizowanych aktualnie przez starostów. Koszty osobowe związane z realizacją przez pracowników Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji przelewów na rzecz repatriantów w związku z wypłatą kwot jednorazowej pomocy finansowej będą pokryte w ramach limitu wydatków przewidzianego w ustawie budżetowej w części budżetowej, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych (cz. 42), bez konieczności wyasygnowania środków ponad limit dysponenta. Przewiduje się wzrost dochodów gmin w związku z podniesieniem i wprowadzeniem opłaty skarbowej od dokonania czynności urzędowych w sprawach z zakresu obywatelstwa polskiego. Kwoty dochodu określono na podstawie szacowanej uśrednionej liczby osób składających wnioski w sprawach podlegających opłatom skarbowym.
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	<u>Uwagi ogólne:</u> Obowiązujące obecnie limity wydatków na zadania związane z repatriacją, określone w ustawie z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw, zostały przyjęte w 2017 r. i wymagają zwiększenia ze względu na wzrost poszczególnych kosztów składających się na pomoc przewidzianą dla repatriantów. Zwiększenie kosztów jest przede wszystkim związane ze wzrostem cen towarów i usług od roku 2017, przekładającym się na wysokość wskaźników stosowanych przy obliczeniu kwot pomocy finansowej udzielanej repatriantom. W projektowanej ustawie zawarto przepisy mające na celu podniesienie limitów wydatków na zadania związane z repatriacją w latach 2025–2026 o kwotę 35 000 tys. zł rocznie, do poziomu 80 757 tys. zł rocznie, co pozwoli na zapewnienie płynności finansowania procesu repatriacji oraz zwiększenie możliwości przyjmowania repatriantów zarówno przez ośrodki adaptacyjne dla repatriantów, jak i gminy. Podniesienie limitu wydatków nie będzie skutkować automatycznym podniesieniem wysokości kwoty ujętej w rezerwie celowej „Pomoc dla repatriantów", niemniej jednak pozwoli – w miarę możliwości finansowych budżetu państwa – na zaplanowanie wyższej kwoty na realizację zadań z zakresu repatriacji w latach 2025–2026. Repatriantom zapewniany jest wyskoki poziom zabezpieczenia socjalnego, mający na celu ułatwienie adaptacji w Polsce po przesiedleniu. Repatrianci mogą uzyskać bezpośrednią pomoc finansową, jak również korzystać z pomocy oferowanej przez gminy lub ośrodki adaptacyjne dla repatriantów. Koszty ww. form pomocy pokrywane są ze środków rezerwy celowej „Pomoc dla repatriantów". Wysokość rezerwy jest ograniczona ustawowym limitem wydatków na realizację zadań z zakresu repatriacji i od 2022 r. kształtuje się na poziomie 44 710 tys. zł rocznie. Środki te są niewystarczające na bieżące zapewnienie pomocy wszystkim osobom uprawnionym do wsparcia, jak również do zwiększenia liczby osób kierowanych do ośrodków adaptacyjnych oraz zapewnienia dotacji dla gmin zamierzających przygotować mieszkania dla repatriantów. Wysokość środków pozwala na przyjęcie

ok. 600–700 osób rocznie, przy założeniu, że znacząca część kosztów związanych z przyjazdem repatriantów będzie ponoszona w kolejnym roku budżetowym.

Do wydatków ponoszonych w ramach programu repatriacyjnego należą przede wszystkim:

1. Koszty jednorazowej pomocy finansowej na pokrycie kosztów przejazdu do Polski, zagospodarowania oraz bieżącego utrzymania (art. 17 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o repatriacji) – obecnie średnio ok. 19 tys. zł na repatrianta oraz każdego członka jego najbliższej rodziny, w tym kwota 16 294,76 zł na zagospodarowanie i bieżące utrzymanie w wysokości dwukrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w pierwszym kwartale 2024 r. wynosiło 8147,38 zł – Komunikat Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 13 maja 2024 r. (M.P. poz. 358).

   Pomoc finansowa z tytułu pokrycia kosztów związanych z podjęciem w Rzeczypospolitej Polskiej nauki przez małoletnie dzieci, w wysokości 8147,38 zł na każde dziecko (podstawa obliczenia wskaźnika – jak wyżej).

   Ww. pomoc przysługuje wszystkim repatriantom, niezależnie od rodzaju zapewnionych warunków do osiedlenia się, które stanowiły podstawę do wydania wizy repatriacyjnej.

2. Koszty związane z prowadzeniem ośrodków adaptacyjnych dla repatriantów – zgodnie z obowiązującymi umowami na prowadzenie ośrodków średnio ok. 40 tys. zł na osobę przebywającą w ośrodku przez maksymalny okres 180 dni. W ramach ww. kwoty repatriantom zapewniane jest zakwaterowanie, wyżywienie, środki higieniczne, kursy języka polskiego i adaptacyjne kursy zawodowe, pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, w tym w wypełnianiu wniosków urzędowych.
3. Repatrianci, którzy przybyli do Polski za pośrednictwem ośrodków adaptacyjnych dla repatriantów oraz na zaproszenie posiadającego obywatelstwo polskie wstępnego, zstępnego lub rodzeństwa, mogą uzyskać pomoc finansową na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych w maksymalnej wysokości 25 000 zł na repatrianta i każdego członka jego najbliższej rodziny oraz dodatkowe 25 000 zł na rodzinę, w przypadku nabycia lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego.
4. W przypadku, gdy warunki do osiedlenia się repatrianta w Polsce zapewniła gmina, udzielana jest jej dotacja w wysokości średnio ok. 250 tys. zł. za jedno mieszkanie.
5. Każdy repatriant, niezależnie od rodzaju zapewnionych warunków do osiedlenia się, które stanowiły podstawę do wydania wizy repatriacyjnej, jest uprawniony do uzyskania pomocy z tytułu remontu, adaptacji lub wyposażenia lokalu mieszkalnego. Obecnie kwota ww. pomocy na osobę wynosi 8789,75 zł.
6. Repatriant, który posiadał warunki do osiedlenia się w Polsce inne niż zaproszenie gminy, może skorzystać z pomocy gminy polegającej na przeprowadzeniu remontu, adaptacji lub wyposażenia lokalu mieszkalnego. Z tego tytułu gmina uzyskuje dotację do wysokości 8789,75 zł na repatrianta oraz każdego członka jego najbliższej rodziny.
7. Każdy repatriant, który nie ma możliwości podjęcia pracy oraz pracodawca zatrudniający repatrianta mogą skorzystać ze środków przeznaczonych na aktywizację zawodową repatrianta; łącznie jest to kwota nie większa niż dwunastokrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, tj. obecnie maksymalnie 97 768,56 zł na jednego repatrianta (12 x 8147,38 zł).

Od nowelizacji w 2017 r. ustawy o repatriacji, w której wprowadzono limity wydatków na zadania związane z repatriacją na lata 2017–2026, koszty procesu systematycznie wzrastają. Mają na to wpływ następujące czynniki:

1. Wzrost wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, które w I kwartale 2017 r. wynosiło 4353,55 zł i było o 3793,83 zł niższe od przeciętnego wynagrodzenia w I kwartale 2024 r. (8147,38 zł). Wzrost wynagrodzenia w ww. okresie wpłynął na zwiększenie kwoty pomocy wypłacanej na zagospodarowanie na jednego repatrianta o ponad 7,5 tys. zł, a kosztów maksymalnego wsparcia w ramach aktywizacji zawodowej o 45,5 tys. zł (aktualnie do 97 768,56 zł na osobę).
2. Wzrost wysokości kwoty przysługującej repatriantowi w ramach tzw. pomocy remontowej, z 6000 zł w 2017 r. do 8789,75 zł w roku 2024, w związku ze wzrostem cen towarów i usług konsumpcyjnych – wskaźnika wykorzystywanego przy corocznej waloryzacji kwoty.
3. Wzrost wysokości średniej kwoty dotacji przyznawanej gminie, która zobowiązała się do zapewnienia lokalu mieszkalnego kandydatowi na repatrianta oraz członkom jego najbliższej rodziny – z ok. 180 tys. zł w 2017 r. do ponad 250 tys. w 2024 r. Kwota dotacji jest ustalana w oparciu o wysokość wskaźnika przeliczeniowego kosztu odtworzenia 1 m^2 na terenie danego

powiatu ogłaszanego przez wojewodę (maksymalnie iloczyn wskaźnika oraz 45m^2 albo 55 m^2 powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego, w zależności od tego, czy zobowiązanie do zapewnienia lokalu dotyczy wskazanych imiennie czy nie wskazanych imiennie osób). Koszt metra odtworzeniowego systematycznie wzrastał w porównywanym okresie I kwartału 2017 r. oraz I kwartału 2024 r.

4. Wzrost kosztów prowadzenia ośrodków adaptacyjnych dla repatriantów; w zależności od podmiotu prowadzącego ośrodek, cena za pobyt repatrianta w ciągu jednej doby (osobodoba), wpływająca na wysokość wynagrodzenia, wynosiła w 2018 r. maksymalnie 185 zł. W ofertach dwóch podmiotów wyłonionych w drodze konkursów na prowadzenie ośrodków ogłoszonych w 2023 r. wskazano cenę osobodoby na poziomie 225 zł oraz 230,66 zł.
5. Wzrost liczby osób przybyłych w ramach repatriacji, które są uprawnione do wystąpienia o dopłatę na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych w wysokości do 25 tys. zł na osobę oraz 25 tys. zł na rodzinę w przypadku zakupu mieszkania i mogą w kolejnych latach po przesiedleniu (do 10 lat) wystąpić o przyznanie ww. pomocy.

Aktualnie koszty przyjazdu 100 osób przez ośrodek adaptacyjny dla repatriantów, przy założeniu, że w tej liczbie byłoby średnio 45 rodzin (w tym dorosłe osoby samotne) oraz 20 dzieci w wieku szkolnym, wiążą się z wydatkami rzędu: 10,3 mln zł (ok. 1,9 mln zł – koszty jednorazowej pomocy finansowej, 4 mln zł – koszt pobytu w ośrodku adaptacyjnym, 3,6 mln zł – koszty dopłaty do zakupu mieszkania, ok. 0,8 tys. zł – zwrot kosztów związanych z remontem mieszkania. Do kosztów tych należy doliczyć koszty związane z możliwością skorzystania przez niektórych repatriantów z pomocy gminy w zakresie remontu oraz z aktywizacji zawodowej.

Koszty związane z przyjazdem repatriantów na innej podstawie niż przez ośrodki adaptacyjne będą kształtować się na nieco odmiennym poziomie, w zależności od formy przyjazdu.

Szacuje się, że podniesienie limitów wydatków o 35 mln zł rocznie, a następnie zwiększenie o tę kwotę środków rezerwy celowej „Pomoc dla repatriantów", pozwoli na zorganizowanie dodatkowych dwóch naborów do ośrodków adaptacyjnych oraz na udzielenie dotacji większej liczbie gmin oferujących mieszkania repatriantom (20–30 mieszkań więcej w skali roku). Możliwe będzie także bieżące wypłacanie innych form wsparcia finansowego dla repatriantów (jednorazowa pomoc finansowa, zwrot kosztów remontowych, dopłaty do zakupu i czynszu najmu mieszkania).

<u>Wydatki związane z projektowaną ustawą:</u>
Projektowane zmiany do ustawy o repatriacji nie będą wiązały się ze zmianami zakresu pomocy przysługującej repatriantom, w porównaniu z obecnie obowiązującymi przepisami, nie będą tym samym powodować dodatkowych kategorii wydatków po stronie budżetu państwa. Podniesienie o 35 mln zł limitów wydatków na zadania związane z repatriacją w latach 2025–2026 pozwoli na ewentualne zwiększenie w 2025 r. środków finansowych na realizację zadań związanych z repatriacją oraz na zaplanowanie wyższych – o taką samą kwotę – środków w rezerwie celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów" na rok 2026, uwzględniając wzrost kosztów procesu repatriacji od roku 2017. Określenie limitów wydatków w latach 2027–2036 na poziomie 80 757 tys. zł rocznie będzie stanowiło podstawę do zabezpieczenia w ww. rezerwie środków w wysokości zakładanej dla roku 2026. Środki ujęte w rezerwie celowej „Pomoc dla repatriantów" w poszczególnych latach będą przeznaczone na wsparcie powracających do Polski repatriantów i członków ich rodzin, udzielane na podstawie przepisów ustawy o repatriacji. Wysokość przewidywanych kwot może ulec zmianie w zależności od liczby osób zainteresowanych repatriacją do Polski w kolejnych latach. Zakłada się, że z możliwości repatriacji skorzysta ok. 1000 osób rocznie.

<u>Dochody związane z projektowaną ustawą:</u>

Przewiduje się wzrost dochodów gmin w związku z podniesieniem i wprowadzeniem opłaty skarbowej od dokonania czynności urzędowych w sprawach z zakresu obywatelstwa.
Dochody z tego tytułu szacowane są na poziomie ok. 15,76 mln zł rocznie. Przy założeniu, że wnioski w sprawach uznania za obywatela polskiego oraz przywrócenia obywatelstwa polskiego złoży ok. 10 tys. osób rocznie, z czego ok. 20% będzie podlegać zwolnieniom, a kwota opłaty skarbowej wzrośnie z 219 zł do 1000 zł, to łączna roczna kwota dochodów związana z podniesieniem opłaty może wynieść ok. 5,81 mln zł (80% x 10 000 osób x 1000 zł – 10 000 osób x 219 zł).
Zakładając, że wnioski w sprawach potwierdzenia posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego złoży średnio ok. 15 tys. osób rocznie, a kwota opłaty skarbowej w tych sprawach wzrośnie o 219 zł (z 58 zł do 277 zł), roczna kwota dochodów z tego tytułu może osiągnąć poziom ok. 3,28 mln zł rocznie (15 000 osób x 219 zł).
W związku z wprowadzeniem obowiązku uiszczenia opłaty skarbowej w wysokości 1669 zł za przyjęcie wniosku skierowanego do Prezydenta RP w sprawie nadania obywatelstwa polskiego lub

	wyrażenia zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego, przy zakładanej liczbie wniosków na poziomie 4 tys. rocznie, można spodziewać się dochodów na poziomie ok. 6,67 mln zł rocznie.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców, oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	*Łącznie (0–10)*
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z …… r.)	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-	-
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	-	-
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Repatrianci szybciej otrzymają kwoty pierwszej pomocy finansowej po przyjeździe do Polski, co pozytywnie wpłynie na proces ich adaptacji oraz funkcjonowanie w nowym otoczeniu społecznym.						
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz: Zwiększenie liczby dokumentów jest związane ze zmianą trybu postępowania w sprawie przyznania repatriantowi jednorazowej pomocy finansowej ze środków budżetu państwa. W projektowanej ustawie zaproponowano, aby postępowanie w ww. sprawie było inicjowane na wniosek strony. Dotychczas postępowanie w tej sprawie było prowadzone przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji z urzędu, co dla organu wiązało się z koniecznością dodatkowego ustalania okoliczności koniecznych dla określenia wysokości przyznawanej pomocy. Do wniosku repatriant będzie dołączał dokumenty potwierdzające ww. okoliczności, co przyczyni się do przyspieszenia postępowania. Realizowanie wypłat pomocy przez ten sam organ, który wydaje decyzję, przyspieszy wypłatę przyznanych środków.
Ze względu na zmianę organu wypłacającego kwotę pomocy – ze starostów na urząd obsługujący realizację zadań Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji (Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji), zmniejszy się liczba procedur realizowanych przez starostów (w zakresie występowania do wojewodów o przyznanie środków finansowych na wypłatę jednorazowej pomocy finansowej, wypłaty kwot ww. pomocy, rozliczania ww. środków, sprawozdawczości finansowej w tym obszarze) oraz wojewodów (w zakresie ujmowania zapotrzebowania starostów na wypłaty kwot jednorazowej pomocy finansowej we wnioskach kierowanych do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz do Ministerstwa Finansów w sprawie przyznania środków z rezerwy celowej „Pomoc dla repatriantów”, następnie przekazywania starostom środków przyznanych na ten cel). Zwiększy się natomiast liczba procedur realizowanych przez

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (występowanie do Ministerstwa Finansów o przekazanie środków z rezerwy celowej na wypłatę repatriantom jednorazowej pomocy finansowej, wypłata środków, sprawozdawczość budżetowa).

9. Wpływ na rynek pracy

Brak wpływu.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie

Omówienie wpływu	Brak wpływu.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Wejście proponowanych zmian do ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji będzie wiązało się z koniecznością wydania nowego rozporządzenia Rady Ministrów na podstawie art. 38 tej ustawy. Dotychczas obowiązujące rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów" (Dz. U. poz. 1352), w związku ze zmianą przepisu upoważniającego oraz zmianą przepisów materialnych dotyczących organu właściwego do wypłaty kwot jednorazowej pomocy finansowej, utraci moc. Projektowany art. 17aa ust. 8 ustawy o repatriacji (przepis upoważniający) spowoduje również konieczność wydania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych rozporządzenia określającego wzór formularza wniosku o przyznanie repatriantowi jednorazowej pomocy finansowej.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Na podstawie art. 3b ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji Pełnomocnik Rządu do Spraw Repatriacji przedłoży Radzie Ministrów coroczne sprawozdanie z realizacji ustawy zawierające w szczególności:
– liczbę osób, które przybyły do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej w celu repatriacji w danym roku,
– wykaz ośrodków oraz liczbę osób w nich przebywających,
– ocenę realizacji zadań przez dany ośrodek,
– wykaz zrealizowanych zadań przez Pełnomocnika,
– kwotę środków wydatkowanych na realizację procesu repatriacji, w tym wysokość kwoty pomocy udzielonej repatriantom.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak załączników.

Raport z konsultacji publicznych i opiniowania

projektu ustawy o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw (UD132)

1. Informacje ogólne

Zgodnie z § 36 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806), projekty ustaw lub projekty rozporządzeń przedstawia się do konsultacji publicznych, w tym konsultacji z organizacjami społecznymi lub innymi zainteresowanymi podmiotami albo instytucjami w celu przedstawienia ich stanowiska.

Niniejszy dokument stanowi wypełnienie obowiązku, o którym mowa w § 51 ust. 1 Regulaminu pracy Rady Ministrów, zgodnie z którym organ wnioskujący sporządza raport z konsultacji obejmujący omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania. Stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) oraz zgodnie z § 52 ust. 1 Regulaminu pracy Rady Ministrów projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, a odnośnik do projektu został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

2. Przebieg konsultacji i opiniowania

Projekt ustawy w dniu 30 września 2024 r. został skierowany do konsultacji publicznych z terminem na zgłoszenie uwag wynoszącym 21 dni od dnia otrzymania pisma do następujących podmiotów:

1. Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”;
2. Stowarzyszenie Rodziców i Nauczycieli Powiatu Średzkiego „EDU-XXI”;
3. Fundacja „Pomoc Polakom na Wschodzie” im. Jana Olszewskiego;
4. Związek Repatriantów RP;
5. Fundacja dla Rodaka.

Projekt ustawy w dniu 30 września 2024 r. został skierowany do opiniowania z terminem na zgłoszenie uwag wynoszącym 21 dni od dnia otrzymania pisma do następujących podmiotów:

1. Kancelaria Prezydenta RP;
2. Wojewodowie;
3. Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych;
4. Rada do Spraw Repatriacji.

Projekt ustawy w dniu 30 września 2024 r. został skierowany do rozpatrzenia przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, która w dniu 23 października 2024 r. przedstawiła pozytywną opinię o projekcie.

Założenia proponowanych zmian legislacyjnych w ustawie o repatriacji były przedmiotem obrad Rady do Spraw Repatriacji w dniach 22 sierpnia, 26 września, 29 października i 17 grudnia 2024 r., podczas których Dyrektor Departamentu Obywatelstwa i Repatriacji MSWiA przedstawiła członkom Rady założenia proponowanych zmian, informując również o bieżącym postępie prac legislacyjnych. Proponowane w projekcie ustawy rozwiązania były tematem dyskusji członków Rady do Spraw Repatriacji, Rada nie wydała jednak formalnie opinii o projekcie ustawy.

3. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania

W ramach konsultacji publicznych uwagi zgłosili: Fundacja dla Rodaka, Stowarzyszenie Repatriantów RP RE:Patria oraz osoby fizyczne.

Uwagi wraz z odniesieniem się do nich projektodawcy zostały przedstawione w tabeli:

Lp.	Podmiot zgłaszający - Fundacja dla Rodaka	Stanowisko Wnioskodawcy
1.	Fundacja dla Rodaka z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Rząd rozważa nowelizację ustawy o repatriacji (dalej: uor). Repatriacja boryka się z wieloletnimi zaniedbaniami i brakiem prawdziwego zainteresowania ze strony władz, a więc i inicjatyw legislacyjnych, skierowanych na jej usprawnienie i intensyfikację. Petycje i apele, spotkania i interpelacje w ostatnich latach niestety nie przyniosły żadnych wymiernych rezultatów. Cieszymy się również widząc starania nad eliminacją błędów i niedociągnięć uor, choćby słynną „decyzję w sprawie przyznania miejsca w ośrodku kandydatowi na repatrianta", która w obecnym brzmieniu przepisów ustawy „obejmuje również członków najbliższej rodziny repatrianta". Prosimy jednak o poprawienie przy tej okazji i innych podobnych niespójności, przykładowo: • uzupełnienie art 3c ust. 1 pkt 3, art. 17d o „członków najbliższej rodziny"; • uzupełnienie art. 9 ust. 3-4 o wyraz „oraz małoletniemu dziecku lub dzieciom pozostającym pod władzą rodzicielską małżonka".	1. Art. 3c ust. 1 ustawy o repatriacji nie zawiera jednostki redakcyjnej oznaczonej jako pkt 3. Najprawdopodobniej sugestia dotyczy art. 3c ust. 3, dotyczącego decyzji w sprawie przedłużenia miejsca w ośrodku adaptacyjnym. W projektowanej ustawie dodano w art. 3c ust. 3a wskazujący, że decyzja w ww. sprawie obejmuje również członków najbliższej rodziny repatrianta objętych wnioskiem o przedłużenie pobytu w ośrodku (wydawana jedna decyzja o przedłużeniu pobytu dla repatrianta i członków jego najbliższej rodziny). 2. Postulowana zmiana do art. 17d ustawy o repatriacji oznaczałaby poszerzenie kręgu osób uprawnionych do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, o członków najbliższej rodziny repatrianta, którzy nie nabyli obywatelstwa polskiego w trybie repatriacji. Poszerzenie zakresu świadczeń lub kręgu osób uprawnionych do świadczeń wykracza poza założony na obecnym etapie obszar zmian w ustawie o repatriacji. Z powyższych względów uwaga nie została uwzględniona. Należy zauważyć, że w obecnym stanie prawnym (art. 17d ust. 1 ustawy o repatriacji) uprawnienie do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przysługuje osobom, które nabyły obywatelstwo polskie w drodze repatriacji na podstawie wizy krajowej w celu repatriacji przez okres do 90 dni od dnia przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej. Członkowie najbliższej rodziny repatrianta mogą zatem korzystać z rozwiązania przewidzianego ww. przepisem, jako repatrianci, jeżeli skorzystali z możliwości ubiegania się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji i nabyli obywatelstwo polskie w tym trybie. 3. Postulowana zmiana do art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o repatriacji polegająca na poszerzeniu kręgu osób uprawnionych do uzyskania wizy krajowej w celu repatriacji na małoletnie dzieci małżonka osoby uprawionej oraz małoletnie dzieci małżonka zstępnych takiej osoby stanowi istotną zmianę merytoryczną, która wykracza poza założony na obecnym etapie zakres zmian

		w ustawie o repatriacji. Wobec powyższego uwaga nie została uwzględniona. Jednocześnie należy dodać, że w związku z przyjęciem w dniu 15 października 2024 r. przez Radę Ministrów strategicznego dokumentu pn. *„Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025-2030”*, w którym zawarto odniesienie m. in. do zagadnień związanych z repatriacją, w kolejnych miesiącach planowane jest podjęcie szerszych konsultacji dotyczących przyszłości procesu repatriacji, których efektem będzie przygotowanie stosownych zmian prawnych. Propozycja zgłoszona przez Fundację zostanie rozważona w trakcie wspomnianych wyżej prac.
2.	W uzasadnieniu do omawianego projektu słusznie podkreślono, że decyzja wojewody potwierdzająca nabycie obywatelstwa polskiego przez repatriację jedynie potwierdza ten fakt. Wielu pracowników urzędów wojewódzkich nie jest świadomych tego i albo wymagają dostarczenia kompletnego zestawu dokumentów pochodzących z Polski, albo rozpatrują wnioski wraz z innymi wnioskami, co oznacza opóźnienie nawet o kilka miesięcy. Nasza Fundacja, mając pełną świadomość tych wyzwań, sugeruje stworzenie przez DOiR wytycznych dla urzędów wojewódzkich dotyczących potwierdzenia posiadania obywatelstwa w przypadku repatriantów lub utworzenie osobnej procedury, ujętej w uor.	Postulat nie odnosi się do projektowanych rozwiązań prawnych.
3.	Wielu repatriantów zgłasza też inny problem związany z potwierdzeniem obywatelstwa – wysokie koszty transkrypcji zagranicznych dokumentów stanu cywilnego. Wymagane załączniki do wniosku o potwierdzenie obejmują polskie akta stanu cywilnego, czyli transkrypcja zagranicznych aktów jest niezbędna w procesie potwierdzenia obywatelstwa, dlatego nie powinny być pobierane opłaty za tę czynność. Jednakże, pracownicy USC żądają opłat ze względu na braku dokumentów potwierdzających status repatrianta. Wnioskujemy o przygotowanie „legitymacji repatrianta”, potwierdzającej posiadanie statusu repatrianta w momencie przekroczenia granicy.	Proponowane rozwiązania dotyczące zwolnienia od opłat wykraczają poza założony na obecnym etapie zakres zmian projektowanej regulacji. W kwestii propozycji „legitymacji repatrianta” potwierdzającej posiadanie statusu repatrianta w momencie przekroczenia granicy należy zauważyć, że repatriacja jest jedną z form nabycia obywatelstwa polskiego, a stosownie do przepisów ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim organem potwierdzającym fakt posiadania obywatelstwa polskiego jest wojewoda. Postępowanie w tym zakresie wymaga weryfikacji dokumentów przedstawionych przez stronę, pod kątem ich autentyczności.

		Organy upoważnione do kontroli granicznej nie prowadzą postępowań administracyjnych w ww. zakresie i nie jest planowana w tym względzie zmiana. Należy także zauważyć, że posiadacze wizy krajowej w celu repatriacji często nabywają obywatelstwo polskie na skutek przekroczenia graniczy RP będącej wewnętrzną granicą w ramach strefy Schengen, na której nie są prowadzone kontrole, a tym samym moment przekroczenia granicy nie jest rejestrowany.
4.	Od wielu lat repatrianci próbują podnosić sprawę dotacji mieszkaniowej: w 2017 roku ustalono ją na 25000 zł na osobę, bez uwzględnienia inflacji. Ceny na rynku nieruchomości wzrosły odtąd średnio o 70-80%, co poważnie obniżyło siłę nabywczą tej dotacji. Również istotne jest, że Pełnomocnik Kozłowski zadeklarował w 2018 roku prace nad zapewnieniem dotacji na pokrycie potrzeb mieszkaniowych wszystkim repatriantom, co niestety nigdy nie nastąpiło. Proponujemy zwiększenie wydatków oraz podniesienie limitów do poziomu uwzględniającego waloryzację dotacji mieszkaniowej.	Proponowane rozwiązania wykraczają poza założony zakres zmian wprowadzanych projektowaną regulacją. W kolejnych miesiącach planowane jest podjęcie szerszych konsultacji dotyczących przyszłości procesu repatriacji, których efektem będzie przygotowanie stosownych zmian prawnych. Propozycja zgłoszona przez Fundację zostanie rozważona w trakcie wspomnianych wyżej prac.
5.	Według relacji repatriantów, w ostatnim czasie wzrosła liczba osób korzystających z fałszywych dokumentów potwierdzających zapewnienie warunków do osiedlenia się – takie jak "obietnice pracy", "przedwstępne umowy o pracę" i inne tytuły udające wspomniane w art. 12 ust. 1 uor „oświadczenie o zatrudnieniu lub umowa o pracę”. Naszym zdaniem, takie przypadki nie powinny się zdarzać, ponieważ umowa przedwstępna nie podlega przepisom prawa pracy, gdyż jest umową cywilno-prawną (art. 300 k.p. w zw. z art. 389 k.c.). Pragniemy podkreślić, nie ma uzasadnienia do traktowania "oświadczenia o zatrudnieniu" jako "oświadczenia od przyszłego pracodawcy" zgodnie z obecną praktyką departamentu. Odpowiednikiem takowego dokumentu w polskim prawie byłoby rzeczywiście istniejące „oświadczenie o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi”, bez jakichkolwiek wątpliwości co do nazwy i treści. Z uwagi na brak precyzyjnych przepisów i odpowiednich formularzy, proponujemy usunięcie tego pojęcia z ustawy.	Proponowane rozwiązania wykraczają poza założony zakres zmian wprowadzanych projektowaną regulacją. W kolejnych miesiącach planowane jest podjęcie szerszych konsultacji dotyczących przyszłości procesu repatriacji, których efektem będzie przygotowanie stosownych zmian prawnych. Propozycja zgłoszona przez Fundację zostanie rozważona w trakcie wspomnianych wyżej prac.

6.	Sugerujemy ujęcie w przepisach uor regulacji dotyczących dołączania wniosku w przypadku zwiększenia się rodziny poprzez zawarcie małżeństwa, narodzenie dziecka lub wycofania wniosku w sytuacji śmierci członka rodziny, rozwodu lub zmiany planów.	Proponowane rozwiązanie funkcjonuje w aktualnym systemie prawnym. Zgodnie z obecnie obowiązującym art. 12a ustawy o repatriacji, jeżeli dane objęte wnioskiem o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji uległy zmianie w okresie między wydaniem decyzji o zakwalifikowaniu do jej wydania a dniem, w którym zostały spełnione przesłanki do wydania tej wizy, wnioskodawca jest obowiązany poinformować konsula o zmianie danych oraz przedstawić dokumenty potwierdzające te zmiany. Dane dotyczące członków rodziny są wpisywane do wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji. W przypadku poinformowania konsula o zmianach związanych z sytuacją rodzinną wnioskodawcy, konsul informuje o możliwości ubiegania się przez członków najbliższej rodziny wnioskodawcy o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji i konieczności złożenia stosownych wniosków w tym zakresie bądź umarza postępowanie o wydanie ww. wizy w przypadku osób, które zmarły lub utraciły uprawnienie do uzyskania ww. wizy na skutek rozwodu z osobą polskiego pochodzenia uprawnioną do repatriacji.
7.	Zdarza się, że członkowie rodziny przyjeżdżają do Polski w różnych momentach korzystając z wizy krajowej wydanej w celu repatriacji, argumentując to okolicznościami rodzinnymi. Uważamy, iż wymaganie, przyjazdu do Polski wszystkich członków rodziny jednocześnie, zawarte w art. 1a pkt 2, art 9 ust. 3 oraz 4, nie mają sensu i ani podstaw, będąc tylko niepotrzebnym utrudnieniem. Proponujemy usunięcie słów „razem z repatriantem" w art. 1a pkt. 2, „z osobą, o której mowa w ust. 1 " w art. 9 ust. 3 oraz „z nim" w art. 9 ust. 4 uor.	Należy zauważyć, że uprawnienie do repatriacji członków najbliższej rodziny, którzy samodzielnie nie spełniają przesłanek repatriacyjnych (art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o repatriacji), jest prawem pochodnym i uzależnionym od przesiedlenia się osoby spełniającej samodzielnie warunki, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o repatriacji. Przychylenie się do postulatu Fundacji mogłoby skutkować m.in. przypadkami, w których do Polski przesiedliliby się, a tym samym nabyli obywatelstwo polskie w trybie repatriacji, wyłącznie członkowie rodziny posiadający pochodne prawo do repatriacji, podczas gdy osoba samodzielnie uprawniona ostatecznie nie skorzystałaby z możliwości repatriacji.
8.	Przez ponad dwie dekady większość repatriantów formalnie nie ma prawa do otrzymywania emerytury za pracę za granicą. Art. 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS wspomina bowiem o osobach, które „powróciły do kraju po dniu 22 lipca 1944 r. i zostały uznane za repatriantów",	Propozycja wykracza poza założony zakres zmian wprowadzanych projektowaną regulacją; nie przewiduje się objęciem nowelizacją dodatkowo innych ustaw. Jednocześnie należy zauważyć, że sformułowanie: „osoby uznane za repatriantów" nie implikuje konieczności

	tak samo jak art. 15 i art. 174. Uznanie za repatrianta nie jest tożsame z procedurą repatriacyjną, zaś osoba uznana za repatrianta nie jest repatriantem, co wynika z zapisów ustawy o repatriacji. Proponuje się zatem sformułowanie: - „powróciły do kraju po dniu 22 lipca 1944 r. w drodze repatriacji lub zostały uznane za repatriantów”.	posiadania przez te osoby decyzji w sprawie uznaniu za repatrianta. Osoby, które przybyły na podstawie wizy krajowej w celu repatriacji, bądź wydawanych wcześniej innych wiz, których celem było umożliwienie przybycia do Polski w ramach repatriacji, podlegają przepisom ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odnoszącym się do repatriacji. W przypadku konieczności przedłożenia w ZUS dokumentów potwierdzających status repatrianta, wojewodowie oraz MSWiA wydają – na wniosek strony – stosowne zaświadczenia, z uwzględnieniem przepisów dotyczących repatriacji obowiązujących w dacie przesiedlenia danej osoby do Polski w trybie repatriacji. Zaświadczenia te są uwzględniane przez ZUS.
9.	Jesteśmy zdecydowanie przeciwni ponownej próbie wprowadzenia przesłanki deportacyjnej do przepisów uor i stanowczo potępiamy uzasadnienie jej przywrócenia. Ten warunek został wprowadzony dopiero w maju 2017 roku, wbrew głosom Polaków na Wschodzie i bez żadnego uzasadnienia, a już pół roku później został uchylony m.in. pod naciskiem repatriantów. Uważamy, że nie ma żadnych podstaw by twierdzić, że osoby nie znajdujące się w posiadaniu dowodów potwierdzających fakt deportacji swojej lub swoich przodków miały wystarczająco dużo czasu na złożenie wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji – z pięciu polskich placówek dyplomatycznych w Rosji jedna została zamknięta, dwie w ogóle oficjalnie nie przyjmują wniosków i dwie kolejne przyjmują zaledwie kilka wniosków miesięcznie. Placówki w Kazachstanie wciąż mają długie kolejki chętnych do złożenia wniosku, zaś w innych państwach dostęp jest istotnie utrudniony. Osoby, które doświadczyły prześladowań już w większości nie żyją, nie doczekawszy się repatriacji i przyjazdy ich do Polski są obecnie bardzo rzadkie. Ich potomkowie zaś nie musiały ukrywać własnej narodowości w obawie przed karami, mieszkają od dziesięcioleci w zupełnie innych warunkach, wyjechali w dużej mierze z miejscowości a nawet kraju swojego urodzenia i o nich tak samo – cytując uzasadnienie – można powiedzieć, że „w rzeczywistości nie mają	Przywrócenie przesłanki deportacyjnej, jako jednego z wymogów wydania wizy krajowej w celu repatriacji, jest zgodne z celem ustawy. Wymóg wykazania deportacji lub zesłania osoby ubiegającej się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji, bądź jej wstępnych, był wprowadzony do ustawy o repatriacji przepisami ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw, a następnie uchylony przepisami ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji, ustawy o Karcie Polaka oraz ustawy o cudzoziemcach. Uzasadniając uchylenie ww. przesłanki projektodawca wskazał, że powyższy wymóg powodowałby brak możliwości przyjazdu do Polski w ramach repatriacji osób, które spełniając pozostałe warunki repatriacji, nie znajdowały się w posiadaniu dowodów potwierdzających fakt deportacji swojej lub swoich przodków. Obecnie należy jednak uznać, że osoby będące w takiej sytuacji, zainteresowane repatriacją do Polski, miały możliwość złożenia wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji przez okres ponad 6 lat, licząc od dnia wejścia w życie ustawy uchylającej przesłankę deportacyjną, tj. 23 grudnia 2017 r. Miały też możliwość złożenia wniosku w ww. sprawie od początku obowiązywania ustawy o repatriacji, tj. od 1 stycznia 2001 r. do 1 maja 2017 r., czyli daty wejścia w życie przepisów wprowadzających ww. wymóg.

	żadnych związków z Polską", albowiem przedstawiciele polskiej mniejszości w Kazachstanie posiadają znajomość polskiego języka, polskich zwyczajów i tradycji na tym samym poziomie co w Rosji, w Kirgistanie, w Uzbekistanie bądź na Białorusi. Nie bez znaczenia też jest, że biorąc pod uwagę kolejkę oczekujących i obecne tempo repatriacji proponowane zmiany będą dotyczyć osoby które będą mogły przyjechać do Polski nie wcześniej niż za 10-15 lat, co pozbawia sensu wszystkie przytoczone w uzasadnieniu argumenty.	Aktualnie brak jest uzasadnienia dla utrzymywania omawianego przepisu w obecnym kształcie. Po pierwsze, należy zauważyć, że zdecydowana większość osób wywodzących się z Kazachstanu oraz Rosji (kraje pochodzenia ok. 90 % repatriantów) posiada stosowne dokumenty potwierdzające fakt deportacji ich samych bądź przodków i skierowanie na tzw. „przymusowe osiedlenie" - tzw. zaświadczenia archiwalne lub zaświadczania o rehabilitacji, wydane przez władze państwa pochodzenia. Oznacza to, że w ich przypadku wprowadzenie wymogu wykazania ww. okoliczności nie będzie wiązało się z dodatkowymi obciążeniami, ponieważ z reguły dołączają ww. dokumenty do akt postępowania. Jednocześnie nie planuje się wprowadzenia katalogu dokumentów potwierdzających fakt deportacji, umożliwiając udokumentowanie tej okoliczności w sposób dogodny dla wnioskodawcy. Po drugie, od 2022 r. obserwuje się zwiększone zainteresowanie uzyskaniem wizy repatriacyjnej ze strony cudzoziemców, którzy sami bądź ich przodkowie nie przybyli na tereny wymienione w ustawie o repatriacji w związku z deportacją lub zesłaniem na skutek prześladowań, lecz w ramach nieprzymusowego wyjazdu, np. w celach zarobkowych lub nauki, często na krótki okres. Zainteresowanie repatriacją ze strony ww. osób wynika aktualnie z atrakcyjności procedury repatriacyjnej, ze względu na automatyzm nabycia obywatelstwa polskiego z dniem przekroczenia granicy RP na podstawie tej wizy, jak również szerokiego wsparcia finansowego przewidzianego dla repatriantów po przyjeździe. Odnotowano przypadki, w których wspomniane osoby nie wykazują żadnych związków z Polską, a aplikują o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji wyłącznie na potrzeby uzyskania polskiego obywatelstwa – a w konsekwencji polskiego paszportu, nie mając nawet zamiaru trwałego przesiedlenia do Polski, o czym wręcz informują konsula w trakcie składania wniosku. Objęcie repatriacją takich przypadków, a tym samym umożliwienie nabycia w uproszczonym trybie z mocy prawa obywatelstwa polskiego nie może być akceptowane, również ze względów

		bezpieczeństwa państwa. Nie wydaje się również uzasadnione obejmowanie ww. osób szerokim wsparciem finansowym przewidzianym dla repatriantów, dla których stanowi ono swoistą rekompensatę za doznane w przeszłości krzywdy. Wykluczenie osób nie spełniających przesłanki deportacyjnej z procedury repatriacji nie oznacza, że nie będą mogły osiedlić się w Polsce. Jeżeli są osobami polskiego pochodzenia, mogą ubiegać się np. o przyznanie Karty Polaka, a następnie o zezwolenie na pobyt stały w Polsce. Taki tryb legalizowania pobytu w Polsce – w przeciwieństwie do automatycznego nabycia obywatelstwa w ramach procedury repatriacyjnej – pozwala jednak organom właściwym za bezpieczeństwo państwa ocenić działalność ww. osób przed ewentualnym nabyciem przez nie obywatelstwa polskiego. Odnosząc się do podniesionej kwestii utrudnień w zakresie możliwości złożenia wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji należy zauważyć, że placówki konsularne w Kazachstanie na bieżąco przyjmują wnioski o wydanie ww. wizy i nie występuje na tym terenie zjawisko „kolejki chętnych". Należy także podkreślić, że zgodnie z przepisami ustawy o repatriacji (art. 12b ust. 1), minister właściwy do spraw zagranicznych może wyznaczyć innego konsula jako właściwego w przedmiocie wydania wizy krajowej w celu repatriacji. Wskazana wyżej praktyka jest obecnie stosowana, m. in. w odniesieniu do wnioskodawców wywodzących się z Ukrainy oraz Rosji.
10.	Zamiast wprowadzenia „przesłanki deportacyjnej" postulujemy powrót do wymogu wykazania się znajomością języka, w tym wobec osób które już złożyły wnioski o wizę repatriacyjną. Nieznajomość języka: a) powoduje wyobcowanie i uniemożliwia asymilacje w polskim społeczeństwie, b) zwiększa ryzyko zostania ofiarą oszustw, c) zmniejsza szanse znalezienia lepszej pracy, d) pozbawia możliwości dochodzenia swoich praw, e) przeszkadza w samodzielnym załatwieniu spraw w urzędach itd., f) zmusza do korzystania z usług pośredników wyłudzających pieniądze. Za pomocą tychże pośredników do Polski coraz częściej starają się dostać ludzie szukający	Propozycja wykracza poza założony zakres zmian wprowadzanych projektowaną regulacją. Kwestia znajomości języka polskiego zostanie podjęta w trakcie dalszych prac nad przyszłym modelem repatriacji, w oparciu o wspomniany wcześniej dokument strategiczny pn. *„Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025-2030"*, w którym położono nacisk na znajomość języka polskiego przez osoby nabywające polskie obywatelstwo, również w trybie repatriacji. W kolejnych miesiącach planowane jest podjęcie szerszych

	łatwej drogi do obywatelstwa UE, załatwiając fikcyjne umowy najmu i zatrudnienia. Do ośrodków adaptacyjnych często trafiają ludzie dla nas zupełnie obcy, obojętni na polskość, demonstrujący pogardę do naszego kraju, do narodu polskiego, a nawet do naszego języka. Rosyjska wojna informacyjna, towarzysząca napaści na Ukrainę, doprowadziła do ujawnienia dziesiątków putinowców wśród nich, potęgując wrogość do wszystkiego co polskie i zwiększając ryzyko infiltracji przez wrogie służby.	konsultacji dotyczących przyszłości procesu repatriacji, których efektem będzie przygotowanie stosownych zmian prawnych. Propozycja zgłoszona przez Fundację zostanie rozważona w trakcie wspomnianych wyżej prac.
11.	Nasza Fundacja sugeruje przeprowadzenie audytu i usprawnienie obowiązujących aktów wykonawczych. Przykładowo, art. 22 uor przewiduje udzielenie gminie dotacji celowej na "na realizację zadania" określonego jako pomoc, polegająca na "przeprowadzeniu remontu, adaptacji lub na wyposażeniu lokalu mieszkalnego". W domyśle taka konstrukcja sugeruje, że najpierw dotacja, potem udzielenie pomocy. Tymczasem odpowiednie rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów" wspomina tylko udzielanie "dotacji celowej gminie, która przeprowadziła remont lub adaptację lokalu mieszkalnego lub wyposażyła lokal mieszkalny", co sugeruje zwrot poniesionych kosztów, a nie dotację.	Propozycja wykracza poza założony na obecnym etapie zakres zmian wprowadzanych projektowaną regulacją. W kolejnych miesiącach planowane jest podjęcie szerszych konsultacji dotyczących przyszłości procesu repatriacji, których efektem będzie przygotowanie stosownych zmian prawnych. Propozycja zgłoszona przez Fundację zostanie rozważona w trakcie wspomnianych wyżej prac.
Lp.	**Podmiot zgłaszający - Stowarzyszenie Repatriantów RP Re:Patria**	**Stanowisko Wnioskodawcy**
1.	Nasze Stowarzyszenie z satysfakcją wita pochylenie się Rządu nad nowelizacją ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2019 r. poz. 1472) (dalej: uor). Repatriacja cierpi na spychanie jej na margines, na uderzający brak rzeczywistego, a nie udawanego zainteresowania tematem ze strony władz. Liczne petycje, apele, spotkania, nawet interpelacje nie przyniosły w ostatnich latach wymiernych efektów. Ciężko bowiem jako „nowelizację" określić drobne zmiany, wprowadzone ustawą z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw, tym bardziej że w czasie jej procedowania poprzedni Pełnomocnik Bartosz Grodecki wprost oświadczył na posiedzeniu nr 33 sejmowej Komisji Łączności z Polakami za	W uzasadnieniu oparto się na doświadczeniach podmiotów realizujących zadania z zakresu repatriacji.

	Granicą: „pozostajemy w tym stanie prawnym, w którym jesteśmy”. Przede wszystkim chciałbym jednak odnieść się do uważamy za skrajnie niestosowne i nielicujące z godnością korpusu służby cywilnej zawarte w uzasadnieniu do projektu (dalej: uzasadnienie) insynuacje i zarzuty wobec obywateli Federacji Rosyjskiej, zainteresowanych repatriacją. Jest oczywistym, że „obywatele Federacji Rosyjskiej, nie przedstawiający dokumentów potwierdzających prześladowanie ich przodków ze względu na polskie pochodzenie” nie muszą tego robić tak samo jak obywatele innych państw ponieważ takiego obowiązku nie mają. Nie z własnej woli setki mieszkańców FR wyrabiają sobie pobyt w obcych państwach – zmuszają ich do tego m.in. brak możliwości złożenia wniosku repatriacyjnego w Rosji oraz miejscowi konsulowie RP, na swój sposób interpretujący przepisy o właściwości konsulów, zawarte w art. 53 ust. 2 ustawy Prawo konsularne: *Właściwość terytorialną ustala się według miejsca pobytu lub miejsca zamieszkania strony w okręgu konsularnym albo miejsca, w którym nastąpiło zdarzenie powodujące wszczęcie postępowania.* Tajemnicą Poliszynela jest o wiele bardziej pozytywny stosunek do Putina i jego działań wśród Polaków Kazachstanu – widzących Rosję w telewizorze – niż wśród rosyjskich Polaków, do których bardziej przemawia widok za własnym oknem, niż obraz kreowany przez propagandystów. Wiele osób o polskich korzeniach kiedyś opuściło Kazachstan i zamieszkało w Rosji, zwłaszcza w jej azjatyckiej części i teraz razem z innymi Rosjanami o polskich korzeniach chwyta się każdej możliwości złożenia wniosku repatriacyjnego.	
2.	Witamy również starania nad eliminacją błędów i niedociągnięć uor, choćby słynnego uchylenia decyzji o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji tylko w stosunku do osób polskiego pochodzenia. Prosimy jednak o poprawienie przy tej okazji i innych podobnych niespójności, przykładowo: - uzupełnienie art 3c ust. 1 pkt 3, art. 17d oraz art. 18 ust. 2 o „członków najbliższej rodziny” tak aby obejmowały ich decyzja Pełnomocnika o przedłużeniu okresu pobytu w ośrodku	1. Art. 3c ust. 1 ustawy o repatriacji nie zawiera jednostki redakcyjnej oznaczonej jako pkt 3. Najprawdopodobniej sugestia dotyczy art. 3c ust. 3, dotyczącego decyzji w sprawie przedłużenia miejsca w ośrodku adaptacyjnym. W projektowanej ustawie dodano w art. 3c ust. 3a wskazujący, że decyzja w ww. sprawie obejmuje również członków najbliższej rodziny repatrianta objętych wnioskiem o przedłużenie pobytu w ośrodku (wydawana jedna decyzja o przedłużeniu pobytu dla repatrianta i członków jego najbliższej rodziny).

	adaptacyjnym, kursy językowe oraz opieka zdrowotna finansowana ze środków publicznych; - uzupełnienie art. 9 ust. 3-4 o wyraz „oraz małoletniemu dziecku lub dzieciom pozostającym pod władzą rodzicielską małżonka”.	2. Postulowana zmiana do art. 17d ustawy o repatriacji oznaczałaby poszerzenie kręgu osób uprawnionych do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, o członków najbliższej rodziny repatrianta, którzy nie nabyli obywatelstwa polskiego w trybie repatriacji. Poszerzenie zakresu świadczeń lub kręgu osób uprawnionych do świadczeń wykracza poza założony na obecnym etapie obszar zmian w ustawie o repatriacji. Z powyższych względów uwaga nie została uwzględniona. Należy zauważyć, że w obecnym stanie prawnym (art. 17d ust. 1 ustawy o repatriacji) uprawnienie do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przysługuje osobom, które nabyły obywatelstwo polskie w drodze repatriacji na podstawie wizy krajowej w celu repatriacji przez okres do 90 dni od dnia przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej. Członkowie najbliższej rodziny repatrianta mogą zatem korzystać z rozwiązania przewidzianego ww. przepisem, jako repatrianci, jeżeli skorzystali z możliwości ubiegania się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji i nabyli obywatelstwo polskie w tym trybie. 3. Postulowana zmiana do art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o repatriacji polegająca na poszerzeniu kręgu osób uprawnionych do uzyskania wizy krajowej w celu repatriacji na małoletnie dzieci małżonka osoby uprawionej oraz małoletnie dzieci małżonka zstępnych takiej osoby stanowi istotną zmianę merytoryczną, która wykracza poza założony na obecnym etapie zakres zmian w ustawie o repatriacji. Wobec powyższego uwaga nie została uwzględniona. Jednocześnie należy dodać, że w związku z przyjęciem w dniu 15 października 2024 r. przez Radę Ministrów strategicznego dokumentu pn. *„Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025-2030”*, w którym zawarto odniesienie m. in. do zagadnień związanych z repatriacją, w kolejnych miesiącach planowane jest podjęcie szerszych konsultacji dotyczących przyszłości procesu

		repatriacji, których efektem będzie przygotowanie stosownych zmian prawnych. Propozycja zgłoszona przez Stowarzyszenie zostanie rozważona w trakcie wspomnianych wyżej prac.
3.	Z informacji, krążących w środowisku repatriantów wynika, iż w ostatnich latach nasiliło się zjawisko posługiwania się fikcyjnymi dokumentami potwierdzającymi posiadanie lub zapewnienie warunków do osiedlenia się – wymieniane są niejakie „obietnice zatrudnienia", „przedwstępne umowy o prace" i inne sformułowania, mające służyć za wymienione w art. 12 ust. 1 uor „oświadczenie o zatrudnieniu lub umowa o pracę". Uważamy, iż owo zjawisko nie powinno mieć miejsca, skoro przedwstępna cywilno-prawną (art. 300 k.p. w zw. z art. 389 k.c.). Uważamy również, iż wbrew obecnej praktyce DOiR, brak jest podstaw by wspomniane już „oświadczenie o zatrudnieniu" rozumieć jako „oświadczenie przyszłego pracodawcy", cytując uzasadnienie. Najbliższym odpowiednikiem takiego dokumentu byłoby rzeczywiście istniejące w polskim porządku prawnym „oświadczenie o zamiarze powierzenia pracy cudzoziemcowi", co do nazwy i treści którego brak jakichkolwiek wątpliwości. W związku z powyższym wobec braku przepisów, doprecyzowujących to pojęcie oraz stosownych formularzy, sugerujemy zmianę polegającą na skreśleniu tego pojęcia w uor.	Proponowane rozwiązania wykraczają poza założony zakres zmian wprowadzanych projektowaną regulacją. Jednocześnie należy zauważyć, że w związku z przyjęciem w dniu 15 października 2024 r. przez Radę Ministrów strategicznego dokumentu pn. *„Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025-2030"*, w którym zawarto odniesienie m. in. do zagadnień związanych z repatriacją, w kolejnych miesiącach planowane jest podjęcie szerszych konsultacji dotyczących przyszłości procesu repatriacji, których efektem będzie przygotowanie stosownych zmian prawnych. Propozycja zgłoszona przez Stowarzyszenie zostanie rozważona w trakcie wspomnianych wyżej prac.
4.	Od wielu lat staramy się podnosić kwestię dotacji na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych: - W 2017 roku jej wysokość została ustalona na 25 000 zł na osobę bez jakiejkolwiek indeksacji. W międzyczasie ceny na rynku nieruchomości wzrosły średnio o 70-80%, drastycznie zmniejszając siłę nabywczą tej dotacji. - Zwraca uwagę również fakt, że Pełnomocnik Kozłowski obiecał w 2018 roku prace nad objęciem wszystkich repatriantów dotacją na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, co nigdy nie nastąpiło.	Proponowane rozwiązania wykraczają poza założony zakres zmian wprowadzanych projektowaną regulacją. W kolejnych miesiącach planowane jest podjęcie szerszych konsultacji dotyczących przyszłości procesu repatriacji, których efektem będzie przygotowanie stosownych zmian prawnych. Propozycja zgłoszona przez Stowarzyszenie zostanie rozważona w trakcie wspomnianych wyżej prac.

5.	Naszym zdaniem, art 17 ust. 1-4 uor w sposób wystarczająco jednoznaczny dają do zrozumienia, iż pomoc na pokrycie kosztów przejazdu lub przelotu oraz przewozu mienia do Rzeczypospolitej Polskiej ze środków budżetu państwa jest udzielana przez Pełnomocnika lub konsula RP jednorazowo. Wobec tego proponowany ust. 9 jest zbędny.	Projektowany art. 17 ust. 4 ma na celu wyeliminowanie pojawiających się wątpliwości interpretacyjnych.
6.	Nasze Stowarzyszenie postuluje uzupełnienie art. 10b uor o dowolność konsula analogicznie do art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 27 stycznia 2022 r. o dokumentach paszportowych: *Art. 29. 1. Wniosek o wydanie paszportu albo paszportu tymczasowego składa się do dowolnego wojewody lub konsula.* Jest to uzasadnione pogorszeniem sytuacji rodaków w Rosji po rosyjskiej inwazji na Krym i Donbas w 2014 roku, po wybuchu pandemii COVID-19 i tym bardziej po zbrojnej napaści Federacji Rosyjskiej na Ukrainę. Dotknęło to również procedury repatriacji – konsulaty nie przyjmowały wniosków w czasach ograniczeń pandemicznych, nie przyjmują de facto i po dziś dzień: brak personelu, nieobecność konsula, odwołania zapisów itd. W efekcie setki rosyjskich Polaków, mając znikome nadzieje na wizytę w konsulacie w kraju pochodzenia, zaczęło starać się o złożenie wniosku repatriacyjnego w krajach nie tylko ościennych, lecz też bardziej oddalonych, od Niemiec i Serbii aż po Mongolię i Wietnam. Spotyka to niestety z przeciwdziałaniem konsulów, z utrudnianiem możliwości złożenia wniosków o repatriację i Kartę Polaka, co już jest przedmiotem petycji i skarg do MSZ. Zgodnie z art. 10b ust. 1 uor, „osoba ubiegająca się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji składa osobiście wniosek o jej wydanie do konsula". Przepis ten nie wskazuje, że to powinien być konsul właściwy ze względu na miejsce zamieszkania, takie sformułowanie znajdziemy dopiero w art. 12b ust. 1 tejże ustawy: „wizę krajową w celu repatriacji lub decyzję o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji wydaje albo odmawia jej wydania konsul właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o jej wydanie". Wyraźne odmiejscowienie procedury złożenia wniosku	Nie planuje się zmian w zakresie właściwości konsulów. Podstawowym kryterium w tym względzie pozostanie miejsce zamieszkania osoby wnioskującej o wydanie wizy. Natomiast zgodnie z przepisami ustawy o repatriacji (art. 12b ust. 1), jeżeli przemawia za tym uzasadniony interes wnioskodawcy, minister właściwy do spraw zagranicznych może wyznaczyć innego konsula. Wskazana wyżej praktyka jest obecnie stosowana, m. in. w odniesieniu do wnioskodawców wywodzących się z Ukrainy oraz Rosji.

	rozwiałoby istniejące wątpliwości interpretacyjne.	
7.	W ustawie wyraźnie brakuje przepisów dotyczących procedury dołączenia wniosku w przypadku powiększenia rodziny – o małżonka, o dziecko lub wycofania wniosku w przypadku śmierci członka rodziny bądź rozwodu.	Proponowane rozwiązanie funkcjonuje w aktualnym systemie prawnym. Zgodnie z obecnie obowiązującym art. 12a ustawy o repatriacji, jeżeli dane objęte wnioskiem o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji uległy zmianie w okresie między wydaniem decyzji o zakwalifikowaniu do jej wydania a dniem, w którym zostały spełnione przesłanki do wydania tej wizy, wnioskodawca jest obowiązany poinformować konsula o zmianie danych oraz przedstawić dokumenty potwierdzające te zmiany. Dane dotyczące członków rodziny są wpisywane do wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji. W przypadku poinformowania konsula o zmianach związanych z sytuacją rodzinną wnioskodawcy, konsul informuje o możliwości ubiegania się przez członków najbliższej rodziny wnioskodawcy o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji i konieczności złożenia stosownych wniosków w tym zakresie bądź umarza postępowanie o wydanie ww. wizy w przypadku osób, które zmarły lub utraciły uprawnienie do uzyskania ww. wizy na skutek rozwodu z osobą polskiego pochodzenia uprawnioną do repatriacji.
8.	Zdarzają się przypadki, kiedy członkowie rodziny dokonują w różnym czasie wjazdu do Polski na podstawie wizy krajowej wydanej w celu repatriacji, uzasadniając to sytuacją rodzinna. W naszym mniemaniu, znajdujący się w art. 1a pkt 2, art 9 ust. 3 oraz 4 warunek przybycia do Rzeczypospolitej Polskiej wszystkich członków rodziny jednocześnie nie ma ani podstaw, ani uzasadnienia, jedynie utrudniając proces repatriacji. Sugerujemy zmianę polegającą na skreśleniu wyrazów „razem z repatriantem” w art. 1a pkt. 2, „z osobą, o której mowa w ust. 1 ” w art. 9 ust. 3 oraz „z nim” w art. 9 ust. 4 uor.	Należy zauważyć, że uprawnienie do repatriacji członków najbliższej rodziny, którzy samodzielnie nie spełniają przesłanek repatriacyjnych (art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o repatriacji), jest prawem pochodnym i uzależnionym od przesiedlenia się osoby spełniającej samodzielnie warunki, o których mowa w art. 9 ust. 1 ustawy o repatriacji. Przychylenie się do postulatu Stowarzyszenia mogłoby skutkować m. in. przypadkami, w których do Polski przesiedliliby się, a tym samym nabyli obywatelstwo polskie w trybie repatriacji, wyłącznie członkowie rodziny posiadający pochodne prawo do repatriacji, podczas gdy osoba samodzielnie uprawniona ostatecznie nie skorzystałaby z możliwości repatriacji.
9.	Jednym z etapów potwierdzenia obywatelstwa jest umiejscowienie zagranicznych aktów stanu cywilnego. Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej mówi ogólnie m.in. o niepobieraniu opłaty skarbowej za dokonanie	Proponowane rozwiązania dotyczące zwolnienia od opłat wykraczają poza założony na obecnym etapie zakres zmian projektowanej regulacji.

	czynności urzędowej w sprawach nabycia obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji oraz stwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego nabytego w ten sposób. Na liście wymaganych załączników do wniosku znajdują się polskie akta stanu cywilnego, co czyni umiejscowienie zagranicznych aktów nieodłączną częścią procedury, wobec czego opłatę za umiejscowienie w takich okolicznościach nie powinno się pobierać. Niemniej pracownicy USC domagają się uiszczenia opłat wobec braku dowodów na to że wnioskodawca jest repatriantem.	
10.	Podobnie wygląda sytuacja z gwarantowaną przez art. 17d opieką zdrowotną finansowaną ze środków publicznych przez okres do 90 dni od dnia przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej. Repatriant ma leczyć się odpłatnie, występując później o zwrot kosztów do NFZ.	Stosownie do art. 17d ust. 1 ustawy o repatriacji Osoby, które nabyły obywatelstwo polskie w drodze repatriacji, mają prawo do korzystania ze świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i w zakresie określonym w tej ustawie na podstawie wizy krajowej w celu repatriacji przez okres do 90 dni od dnia przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 17d ust. 2 ustawy o repatriacji koszty świadczeń, o których mowa w ust. 1, są pokrywane z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw wewnętrznych. Aktualnie kwestie płatności w związku z realizacją świadczeń są uregulowane przepisami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 30 czerwca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu finansowania z budżetu państwa świadczeń opieki zdrowotnej (Dz. U. poz. 1265). Koszty świadczeń opieki zdrowotnej udzielanych repatriantom są finansowane przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji bezpośrednio podmiotom udzielającym tych świadczeń (świadczeniodawcom) na podstawie faktury oraz dołączonych do niej dokumentów określonych w ww. rozporządzeniu. W zakresie uregulowanym art. 17d ust. 1 ustawy o repatriacji repatrianci nie ponoszą kosztów świadczeń opieki zdrowotnej. Nie jest więc prawdziwy zarzut, że „Repatriant ma leczyć się odpłatnie, występując później o zwrot kosztów do NFZ.”.

11.	Nasze Stowarzyszenie jako odpowiedź na powyższe trudności proponuje wprowadzenie „legitymację repatrianta" w postaci dokumentu: a) wydawanego przez placówkę Straży Granicznej, b) potwierdzającego tożsamość osoby, która okazała przy odprawie granicznej dokument z wklejoną wizą wydaną w celu repatriacji, c) potwierdzającego fakt przekroczenia granicy na podstawie owej wizy. Posiadanie takowej legitymacji potwierdzałoby w sposób jednoznaczny uczestnictwo okaziciela w programie repatriacji. Taki dokument nie tylko skróci postępowanie o potwierdzenie posiadania polskiego obywatelstwa, będzie też gestem powitalnym ze strony władz RP i doda repatriantowi otuchy i pewności siebie jako polskiego obywatela.	Proponowane rozwiązania dotyczące zwolnienia od opłat wykraczają poza założony na obecnym etapie zakres zmian projektowanej regulacji. W kwestii propozycji „legitymacji repatrianta" potwierdzającej posiadanie statusu repatrianta w momencie przekroczenia granicy należy zauważyć, że repatriacja jest jedną z form nabycia obywatelstwa polskiego, a stosownie do przepisów ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim organem potwierdzającym fakt posiadania obywatelstwa polskiego jest wojewoda. Postępowanie w tym zakresie wymaga weryfikacji dokumentów przedstawionych przez stronę, pod kątem ich autentyczności. Organy upoważnione do kontroli granicznej nie prowadzą postępowań administracyjnych w ww. zakresie i nie jest planowana w tym względzie zmiana. Należy także zauważyć, że posiadacze wizy krajowej w celu repatriacji często nabywają obywatelstwo polskie na skutek przekroczenia graniczy RP będącej wewnętrzną granicą w ramach strefy Schengen, na której nie są prowadzone kontrole, a tym samym moment przekroczenia granicy nie jest rejestrowany.
12.	Wyrażamy stanowczy sprzeciw wobec kolejnej próby wprowadzenia przesłanki deportacyjnej do przepisów uor oraz stanowczo potępiamy sformułowania, zawarte w uzasadnieniu jej przywrócenia. Nigdy poza okresem maj-grudzień 2017 roku uor nie zawierała warunku deportacji lub zsyłki. Wprowadzono dopiero go w maju 2017 roku, wbrew głosom Polaków na Wschodzie i bez żadnego uzasadnienia, a już pół roku później uchylono m.in. pod naciskiem repatriantów. Nieprawdą jest stwierdzenie, iż „Repatriacja jest w swoim założeniu adresowana do osób, które same, bądź ich przodkowie w przeszłości doświadczyli prześladowań ze strony władz byłego ZSRR ... poprzez zesłania i deportacje ... co znajduje wyraz w preambule do ustawy o repatriacji". Przed zmianami z 2017 roku preambuła zawierała słowa, iż:	Przywrócenie przesłanki deportacyjnej, jako jednego z wymogów wydania wizy krajowej w celu repatriacji, jest zgodne z celem ustawy. Wymóg wykazania deportacji lub zesłania osoby ubiegającej się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji, bądź jej wstępnych, był wprowadzony do ustawy o repatriacji przepisami ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw, a następnie uchylony przepisami ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji, ustawy o Karcie Polaka oraz ustawy o cudzoziemcach. Uzasadniając uchylenie ww. przesłanki projektodawca wskazał, że powyższy wymóg powodowałby brak możliwości przyjazdu do Polski w ramach repatriacji osób, które spełniając pozostałe warunki repatriacji, nie znajdowały się w posiadaniu dowodów potwierdzających fakt deportacji swojej lub swoich przodków. Obecnie należy jednak uznać, że osoby będące w takiej sytuacji,

	„powinnością Państwa Polskiego jest umożliwienie repatriacji Polakom, którzy pozostali na Wschodzie, a zwłaszcza w azjatyckiej części byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, i na skutek deportacji, zesłań i innych prześladowań narodowościowych lub politycznych nie mogli w Polsce nigdy się osiedlić”. Zostało to zmienione na potrzebę kampanii propagandowej partii rządzącej. Założeń repatriacji należy doszukiwać się nie w preambule, lecz w pracach nad pierwotnym projektem ustawy, w których znajdziemy m.in. słowa: ▪ Dyrektora Departamentu Obywatelstwa MSWiA Jarosława Mojsiejuka: „Intencją rządu oraz podkomisji jest możliwie najszybsza repatriacja Polaków, którzy są w najtrudniejszej sytuacji. Faktem jest, że w takiej właśnie sytuacji są Polacy zamieszkujący w Azji i na Syberii … Art. 10 dopuszcza możliwość repatriacji Polaków z innych obszarów, po zakończeniu tego procesu w stosunku do osób zamieszkujących azjatycką część byłego ZSRR”. ▪ Prezesa Stowarzyszenia "Wspólnota Polska" Andrzeja Stelmachowskiego: „proponuję, aby początkowo repatriować Polaków z dalekiego Wschodu. Następnie Rada Ministrów w miarę możliwości i w zależności od okoliczności będzie mogła rozszerzyć wspomniany proces również na Polaków zamieszkujących inne tereny”. Ta „możliwie najszybsza” repatriacja Polaków z Azji i Syberii się nie udała. Osoby, które doświadczyły prześladowań już w większości nie żyją, nie doczekawszy się repatriacji i przyjazdy ich do Polski są obecnie bardzo rzadkie. Ich potomkowie zaś nie musiały ukrywać własnej narodowości w obawie przed karami, mieszkają od dziesięcioleci w zupełnie innych warunkach, wyjechali w dużej mierze z miejscowości a nawet kraju swojego urodzenia i o nich tak samo – cytując uzasadnienie – można powiedzieć, że „w rzeczywistości nie mają żadnych związków z Polską”, albowiem przedstawiciele polskiej mniejszości w Kazachstanie posiadają znajomość polskiego języka, polskich zwyczajów i tradycji na tym samym poziomie co w Rosji, w Kirgistanie, w Uzbekistanie bądź na Białorusi. Uważamy, też, iż nie ma żadnych podstaw by twierdzić, że osoby nie znajdujące się w	zainteresowane repatriacją do Polski, miały możliwość złożenia wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji przez okres ponad 6 lat, licząc od dnia wejścia w życie ustawy uchylającej przesłankę deportacyjną, tj. 23 grudnia 2017 r. Miały też możliwość złożenia wniosku w ww. sprawie od początku obowiązywania ustawy o repatriacji, tj. od 1 stycznia 2001 r. do 1 maja 2017 r., czyli daty wejścia w życie przepisów wprowadzających ww. wymóg. Aktualnie brak jest uzasadnienia dla utrzymywania omawianego przepisu w obecnym kształcie. Po pierwsze, należy zauważyć, że zdecydowana większość osób wywodzących się z Kazachstanu oraz Rosji (kraje pochodzenia ok. 90 % repatriantów) posiada stosowne dokumenty potwierdzające fakt deportacji ich samych bądź przodków i skierowanie na tzw. „przymusowe osiedlenie” - tzw. zaświadczenia archiwalne lub zaświadczania o rehabilitacji, wydane przez władze państwa pochodzenia. Oznacza to, że w ich przypadku wprowadzenie wymogu wykazania ww. okoliczności nie będzie wiązało się z dodatkowymi obciążeniami, ponieważ z reguły dołączają ww. dokumenty do akt postępowania. Jednocześnie nie planuje się wprowadzenia katalogu dokumentów potwierdzających fakt deportacji, umożliwiając udokumentowanie tej okoliczności w sposób dogodny dla wnioskodawcy. Po drugie, od 2022 r. obserwuje się zwiększone zainteresowanie uzyskaniem wizy repatriacyjnej ze strony cudzoziemców, którzy sami bądź ich przodkowie nie przybyli na tereny wymienione w ustawie o repatriacji w związku z deportacją lub zesłaniem na skutek prześladowań, lecz w ramach nieprzymusowego wyjazdu, np. w celach zarobkowych lub nauki, często na krótki okres. Zainteresowanie repatriacją ze strony ww. osób wynika aktualnie z atrakcyjności procedury repatriacyjnej, ze względu na automatyzm nabycia obywatelstwa polskiego z dniem przekroczenia granicy RP na podstawie tej wizy, jak również szerokiego wsparcia finansowego przewidzianego dla repatriantów po przyjeździe. Odnotowano przypadki, w których wspomniane osoby nie wykazują

	posiadaniu dowodów potwierdzających fakt deportacji swojej lub swoich przodków miały wystarczająco dużo czasu na złożenie wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji – z pięciu polskich placówek dyplomatycznych w Rosji jedna została zamknięta, dwie w ogóle oficjalnie nie przyjmują wniosków i dwie kolejne przyjmują zaledwie kilka wniosków miesięcznie. Placówki w Kazachstanie wciąż mają długie kolejki chętnych do złożenia wniosku, a w innych państwach dostęp jest istotnie utrudniony. Zwężenie definicji prześladowań Polaków wyłącznie do zsyłek i deportacji nie tylko świadczy o powierzchownej znajomości historii Polaków w ZSRR, urąga też wszelkim zasadom etyki, a nawet przyzwoitości. Sowieci przed II wojną światową masowo rozstrzeliwali Polaków, zamieszkujących Daleki Wschód, zaś podczas wojny z tym samym zapałem na zajętych Kresach palili polskie wsie, gwałcili, torturowali i mordowali miejscowych Polaków, rabowali ich domy. Po wojnie zaś wielu Kresowian zostało przymusowo skierowanych i osiedlonych jak najdalej od miejsca urodzenia jako siłę roboczą bądź po wcieleniu do wojska. Czy krewnym i potomkom tych ofiar już nie należy zadośćuczynienie? Podsumowując, należy uznać że nie ma żadnego racjonalnego uzasadnienia dla wprowadzenia przesłanki deportacyjnej do uor.	żadnych związków z Polską, a aplikują o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji wyłącznie na potrzeby uzyskania polskiego obywatelstwa – a w konsekwencji polskiego paszportu, nie mając nawet zamiaru trwałego przesiedlenia do Polski, o czym wręcz informują konsula w trakcie składania wniosku. Objęcie repatriacją takich przypadków, a tym samym umożliwienie nabycia w uproszczonym trybie z mocy prawa obywatelstwa polskiego nie może być akceptowane, również ze względów bezpieczeństwa państwa. Nie wydaje się również uzasadnione obejmowanie ww. osób szerokim wsparciem finansowym przewidzianym dla repatriantów, dla których stanowi ono swoistą rekompensatę za doznane w przeszłości krzywdy. Wykluczenie osób nie spełniających przesłanki deportacyjnej z procedury repatriacji nie oznacza, że nie będą mogły osiedlić się w Polsce. Jeżeli są osobami polskiego pochodzenia, mogą ubiegać się np. o przyznanie Karty Polaka, a następnie o zezwolenie na pobyt stały w Polsce. Taki tryb legalizowania pobytu w Polsce – w przeciwieństwie do automatycznego nabycia obywatelstwa w ramach procedury repatriacyjnej – pozwala jednak organom właściwym za bezpieczeństwo państwa ocenić działalność ww. osób przed ewentualnym nabyciem przez nie obywatelstwa polskiego.
13.	Sugeruje się powrót do możliwości potwierdzenia polskiego pochodzenia poprzez polskie obywatelstwo przodków: Sowieci po wojnie masowo stosowali tzw. "wyrównanie narodowościowe", zapisując Polaków z okupowanych ziem do Ukraińców, Białorusinów, a nawet Litwinów.	Proponowane rozwiązania wykraczają poza założony zakres zmian wprowadzanych projektowaną regulacją.
14.	Skasowanie warunku znajomości języka polskiego w 2017 roku spowodowało szereg poważnych problemów, ponieważ brak znajomości języka polskiego: - prowadzi do izolacji i utrudnia integrację w naszym społeczeństwie, - zwiększa narażenie na oszustwa, - obniża szanse na znalezienie lepszej pracy, - ogranicza możliwości dochodzenia swoich praw,	Propozycja wykracza poza założony zakres zmian wprowadzanych projektowaną regulacją. Kwestia znajomości języka polskiego zostanie podjęta w trakcie dalszych prac nad przyszłym modelem repatriacji, w oparciu o wspomniany wcześniej dokument strategiczny pn. *„Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025-2030”*, w którym położono nacisk na znajomość języka polskiego przez osoby

	- utrudnia samodzielne załatwianie spraw urzędowych itp., - zmusza do korzystania z usług wyłudzających pieniądze pośredników. Zamiast wprowadzenia warunki deportacji postulujemy powrót do wymogu wykazania się znajomością języka dla co najmniej jednego członka rodziny, w tym wobec osób które już złożyły wnioski o wizę repatriacyjną.	nabywające polskie obywatelstwo, również w trybie repatriacji. W kolejnych miesiącach planowane jest podjęcie szerszych konsultacji dotyczących przyszłości procesu repatriacji, których efektem będzie przygotowanie stosownych zmian prawnych. Propozycja zgłoszona przez Stowarzyszenie zostanie rozważona w trakcie wspomnianych wyżej prac.
15.	Emerytura dla repatriantów: od ponad 20 lat w obecnym stanie prawnym większości repatriantów formalnie nie powinna przysługiwać emerytura za staż zagraniczny. Art. 6 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych mówi m. in. o osobach, które „powróciły do kraju po dniu 22 lipca 1944 r. i zostały uznane za repatriantów", tak samo jak art. 15 i art. 174. Uznanie za repatrianta nie jest tożsame z procedurą repatriacyjną, zaś osoba uznana za repatrianta nie jest repatriantem, co wynika z zapisów ustawy o repatriacji. Proponuje się brzmienie „powróciły do kraju po dniu 22 lipca 1944 r. w drodze repatriacji lub zostały uznane za repatriantów".	Propozycja wykracza poza założony zakres zmian wprowadzanych projektowaną regulacją; nie przewiduje się objęciem nowelizacją dodatkowo innych ustaw. Jednocześnie należy zauważyć, że sformułowanie: „osoby uznane za repatriantów" nie implikuje konieczności posiadania przez te osoby decyzji w sprawie uznaniu za repatrianta. Osoby, które przybyły na podstawie wizy krajowej w celu repatriacji, bądź wydawanych wcześniej innych wiz, których celem było umożliwienie przybycia do Polski w ramach repatriacji, podlegają przepisom ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych odnoszącym się do repatriacji. W przypadku konieczności przedłożenia w ZUS dokumentów potwierdzających status repatrianta, wojewodowie oraz MSWiA wydają – na wniosek strony – stosowne zaświadczenia, z uwzględnieniem przepisów dotyczących repatriacji obowiązujących w dacie przesiedlenia danej osoby do Polski w trybie repatriacji. Zaświadczenia te są uwzględniane przez ZUS.
16.	Szanowny Panie Ministrze! Podane wyżej uwagi i propozycje to tylko niewielka część problemów, z jakimi od lat borykają się obecni i przyszli repatrianci. Wystarczy wspomnieć brak kontroli za prowadzeniem ośrodków, dyskryminację względem ścieżki repatriacji, niski poziom zaangażowania samorządów, kwestie źródeł dochodu w Polsce; rodziców potrzebujących opieki; prawo na repatriację dla osób urodzonych po 2000 r. niewystarczający poziom nauczania polskiego itp. Wierzymy, że przy większej liczbie posiedzeń obu komisji na temat repatriacji, przy większym zaangażowaniu przedstawicieli władzy zarówno ustawodawczej jak i wykonawczej, możliwe będzie pomyślne	Uwaga nie odnosi się do zmian zaproponowanych w projektowanej regulacji. Wskazane zagadnienia mogą być rozważone w trakcie przyszłych prac nad szerszą nowelizacją ustawy o repatriacji.

	rozwiązanie tych problemów, o co przy okazji uprzejmie prosimy.	

Lp.	Podmiot zgłaszający – osoba fizyczna	Stanowisko Wnioskodawcy
1.	Podniesienie kwoty przeznaczonej na repatriację w budżecie zasługuje na uznanie, ale powinno być większe	Wysokość środków przewidzianych w budżecie państwa na określone zadania jest uzależniona od sytuacji finansowej państwa i możliwości przeznaczenia środków w określonej wysokości na realizację poszczególnych zadań.
2.	Skandaliczne jest zniesienie jakiejkolwiek perspektywy czasowej, nawet odległej (5 lat) na otrzymanie miejsca w ośrodku	Jak wskazano w uzasadnieniu do projektu ustawy możliwość wydania decyzji w sprawie przyznania miejsca w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów wiąże się z koniecznością zabezpieczenia adekwatnych środków finansowych (ok. 10 mln zł na ok. 100 osób). Ze względu na brak wystarczających środków finansowych nie jest możliwe skierowanie do ośrodków w terminach wskazanych w ustawie wszystkich osób zainteresowanych tą formą przyjazdu. Aktualnie wolę przyjazdu przez ośrodek zadeklarowało ponad 4,6 tys. kandydatów na repatriantów oraz członków ich najbliższej rodziny, z tego w przypadku ponad 2,3 tys. osób upłynął termin 3 lat od daty wydania decyzji konsula o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji. Z uwagi na upływ czasu, liczba osób, którym wydano decyzję o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji trzy lub pięć lat temu, stale się zwiększa. Możliwości finansowe pozwalają na przyznanie miejsc w ośrodku ok. 200 - 250 osobom rocznie. Jednocześnie zgodnie z przepisami art. 19 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw w przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczenia przyjętego na dany rok budżetowy maksymalnego limitu wydatków budżetu państwa, należy zastosować mechanizm korygujący polegający na ograniczeniu wydatków związanych z kosztami funkcjonowania systemu repatriacji, w tym ograniczeniu liczby wydawanych przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji decyzji w sprawie przyznania miejsca w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów lub przedłużenia pobytu repatrianta w takim ośrodku.
3.	Należy umożliwić przyjazd repatriantom także z dorosłymi dziećmi (urodzonymi po 2001 roku),	W obecnym stanie prawnym dorosłe dzieci repatriantów (urodzone po 2001 r.) mogą przesiedlić się do Polski razem z rodzicami na

	jako, że nie mogą ubiegać się o repatriację, więc przyjazd wyłącznie rodziców rozbije rodziny	podstawie wizy krajowej w celu repatriacji wydawanej zgodnie z art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r .o repatriacji. Zgodnie z tym przepisem wiza krajowa w celu repatriacji może być wydana małżonkowi i zstępnym do czwartego stopnia osoby polskiego pochodzenia, która przed 1 stycznia 2001 r. zamieszkiwała na terytoriach wskazanych w ustawie, jeżeli zamierzają przybyć do Rzeczypospolitej Polskiej z tą osobą, z zamiarem osiedlenia się na stałe. Projektowana ustawa nie wprowadza w tym zakresie żadnych zmian.
4.	Należy umożliwić zaproszenie na warunkach wstępnych i zstępnych małżonkom kandydatów na repatriantów	Nie są planowane zmiany ustawy o repatriacji w proponowanym kierunku. W art. 12 ust. 5 ustawy o repatriacji określono krąg osób uprawnionych do złożenia oświadczenia zawierającego zobowiązanie do zapewnienia warunków do osiedlenia się w ramach repatriacji, wskazanego w art. 12 ust 3 pkt 3 ww. ustawy. W kręgu tym znajdują się posiadający obywatelstwo polskie: - rodzeństwo osoby ubiegającej się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji, - wstępni, czyli osoby od których wywodzi się osoba ubiegająca się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji (dziadkowie, rodzice), - zstępni, czyli potomkowie osoby ubiegającej się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji (dzieci, wnuki). Ustawodawca, jako osoby uprawnione do zapewnienia warunków do osiedlenia się w ramach repatriacji, uwzględnił wyłącznie osoby spokrewnione w linii prostej oraz osoby spokrewnione w linii bocznej drugiego stopnia (rodzeństwo) z osobą ubiegającą się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji. Są to osoby najbliższe wnioskodawcom, powiązane z nimi więzami krwi i dające rękojmię należytego wywiązania się ze złożonego zobowiązania poprzez zapewnienie godnych warunków zamieszkania, wsparcia ekonomicznego, a także pomocy w kwestiach administracyjno–prawnych, z jakimi repatriant spotyka się po przybyciu do Polski. Zdecydowaną większość osób składających oświadczenia o zapewnieniu warunków do osiedlenia się w ramach repatriacji, stanowią repatrianci, którzy przeszli procedurę repatriacyjną. Jednocześnie osoby przybywające w ramach repatriacji na

		zaproszenie bliskich krewnych uzyskują uprawnienie do otrzymania pomocy finansowej na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych w maksymalnej wysokości 25 tys. zł na osobę oraz dodatkowe 25 tys. zł na rodzinę w przypadku zakupu lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego. Rozszerzenie katalogu ww. podmiotów o posiadających obywatelstwo polskie małżonków wnioskodawców należy ocenić pod względem ewentualnych skutków postulowanych zmian. Jednym z nich jest potencjalne ryzyko zawierania fikcyjnych małżeństw osób ubiegających się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji z obywatelami polskimi, na potrzeby uzyskania ww. wizy i nabycia tym samym obywatelstwa polskiego w uproszczonym trybie repatriacji, jak również uzyskania dopłaty z budżetu państwa na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych. Dotychczasowe doświadczenie organów prowadzących postępowania w sprawach repatriacji wskazuje, że osoba występująca z wnioskiem o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji, jako małżonek obywatela polskiego, to na ogół cudzoziemiec przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie stosownych zezwoleń na pobyt udzielonych na podstawie przepisów ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 519), który wcześniej przeniósł do kraju swoje centrum życiowe, zarówno rodzinne, jak i zawodowe, zatem jego celem nie jest przybycie z zagranicy do Polski. W większości przypadków osoby te mogą samodzielnie przedstawić dowody potwierdzające zapewnienie we własnym zakresie warunków do osiedlenia się zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy o repatriacji, bez konieczności przedkładania oświadczenia małżonka o zapewnieniu warunków do osiedlenia się. Natomiast w kwestii nabycia obywatelstwa polskiego zastosowanie mogą znaleźć stosowne przepisy ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim, dedykowane małżonkom obywateli polskich albo tryb uznania za repatrianta w postępowaniu prowadzonym przed wojewodą na podstawie art. 16 ust. 1 lub 2 ustawy o repatriacji.
5.	Ośrodki powinny być opcją, a nie przymusem	Żaden z przepisów ustawy o repatriacji nie wprowadza obowiązku skorzystania

		z ośrodka adaptacyjnego dla repatriantów przez osoby przesiedlające się do Polski w trybie repatriacji, jedynie oferując taką możliwość. Miejsce w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów jest przyznawane wyłącznie po złożeniu przez wnioskodawcę pisemnej, dobrowolnej zgody na umieszczenie w ośrodku adaptacyjnym. W chwili złożenia wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji wnioskodawca może zadeklarować preferowaną „ścieżkę repatriacji", jak również w trakcie procedury zmienić wybrany wcześniej tryb repatriacji. Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o repatriacji konsul wydaje wizę krajową w celu repatriacji po przedstawieniu dowodu potwierdzającego posiadanie lub zapewnienie lokalu mieszkalnego i źródeł utrzymania w Rzeczypospolitej Polskiej albo zapewnienie miejsca w ośrodku, zwanych dalej „warunkami do osiedlenia się". Dowodem potwierdzającym posiadanie warunków do osiedlenia się jest dokument potwierdzający tytuł prawny do lokalu mieszkalnego na okres nie krótszy niż 12 miesięcy oraz oświadczenie o zatrudnieniu lub umowa o pracę na okres nie krótszy niż 12 miesięcy (art. 12 ust. 2), natomiast dowodem potwierdzającym zapewnienie warunków do osiedlenia się jest: 1) decyzja Pełnomocnika w sprawie przyznania miejsca w ośrodku; 2) uchwała rady gminy zawierająca zobowiązanie do zapewnienia warunków do osiedlenia się przez okres nie krótszy niż 2 lata; 3) oświadczenie obywatela polskiego, osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej, mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zawierające zobowiązanie do zapewnienia warunków do osiedlenia się przez okres nie krótszy niż 2 lata (art. 12 ust. 3). Z powyższego wynika, że obecnie możliwe jest przedstawienie następujących warunków do osiedlenia się w Polsce, które są równoważne: - samodzielnie zapewnione warunki; - decyzja w sprawie przyznania miejsca w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów, - zaproszenie gminy, - oświadczenie bliskiego krewnego,

		- oświadczenie innego podmiotu (osoby prawnej lub innej jednostki organizacyjnej) oferującego warunki do osiedlenia. Projektowana ustawa nie zmienia powyższego katalogu warunków do osiedlenia się w Polsce.
6.	Należy umożliwić przyjazd także osobom polskiego pochodzenia, które nie są w stanie udokumentować represji, wiele osób może nie mieć już dokumentów, a także część mogła być deportowana w czasach carskich	Przywrócenie przesłanki deportacyjnej, jako jednego z wymogów wydania wizy krajowej w celu repatriacji, jest zgodne z celem ustawy. Wymóg wykazania deportacji lub zesłania osoby ubiegającej się o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji, bądź jej wstępnych, był wprowadzony do ustawy o repatriacji przepisami ustawy z dnia 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw, a następnie uchylony przepisami ustawy z dnia 24 listopada 2017 r. o zmianie ustawy o repatriacji, ustawy o Karcie Polaka oraz ustawy o cudzoziemcach. Uzasadniając uchylenie ww. przesłanki projektodawca wskazał, że powyższy wymóg powodowałby brak możliwości przyjazdu do Polski w ramach repatriacji osób, które spełniając pozostałe warunki repatriacji, nie znajdowały się w posiadaniu dowodów potwierdzających fakt deportacji swojej lub swoich przodków. Obecnie należy jednak uznać, że osoby będące w takiej sytuacji, zainteresowane repatriacją do Polski, miały możliwość złożenia wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji przez okres ponad 6 lat, licząc od dnia wejścia w życie ustawy uchylającej przesłankę deportacyjną, tj. 23 grudnia 2017 r. Miały też możliwość złożenia wniosku w ww. sprawie od początku obowiązywania ustawy o repatriacji, tj. od 1 stycznia 2001 r. do 1 maja 2017 r., czyli daty wejścia w życie przepisów wprowadzających ww. wymóg. Aktualnie brak jest uzasadnienia dla utrzymywania omawianego przepisu w obecnym kształcie. Po pierwsze, należy zauważyć, że zdecydowana większość osób wywodzących się z Kazachstanu oraz Rosji (kraje pochodzenia ok. 90 % repatriantów) posiada stosowne dokumenty potwierdzające fakt deportacji ich samych bądź przodków i skierowanie na tzw. „przymusowe osiedlenie" - tzw. zaświadczenia archiwalne lub zaświadczania o rehabilitacji, wydane przez władze państwa pochodzenia. Oznacza to, że w ich przypadku

		wprowadzenie wymogu wykazania ww. okoliczności nie będzie wiązało się z dodatkowymi obciążeniami, ponieważ z reguły dołączają ww. dokumenty do akt postępowania. Jednocześnie nie planuje się wprowadzenia katalogu dokumentów potwierdzających fakt deportacji, umożliwiając udokumentowanie tej okoliczności w sposób dogodny dla wnioskodawcy. Po drugie, od 2022 r. obserwuje się zwiększone zainteresowanie uzyskaniem wizy repatriacyjnej ze strony cudzoziemców, którzy sami bądź ich przodkowie nie przybyli na tereny wymienione w ustawie o repatriacji w związku z deportacją lub zesłaniem na skutek prześladowań, lecz w ramach nieprzymusowego wyjazdu, np. w celach zarobkowych lub nauki, często na krótki okres. Zainteresowanie repatriacją ze strony ww. osób wynika aktualnie z atrakcyjności procedury repatriacyjnej, ze względu na automatyzm nabycia obywatelstwa polskiego z dniem przekroczenia granicy RP na podstawie tej wizy, jak również szerokiego wsparcia finansowego przewidzianego dla repatriantów po przyjeździe. Odnotowano przypadki, w których wspomniane osoby nie wykazują żadnych związków z Polską, a aplikują o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji wyłącznie na potrzeby uzyskania polskiego obywatelstwa – a w konsekwencji polskiego paszportu, nie mając nawet zamiaru trwałego przesiedlenia do Polski, o czym wręcz informują konsula w trakcie składania wniosku. Objęcie repatriacją takich przypadków, a tym samym umożliwienie nabycia w uproszczonym trybie z mocy prawa obywatelstwa polskiego nie może być akceptowane, również ze względów bezpieczeństwa państwa. Nie wydaje się również uzasadnione obejmowanie ww. osób szerokim wsparciem finansowym przewidzianym dla repatriantów, dla których stanowi ono swoistą rekompensatę za doznane w przeszłości krzywdy. Wykluczenie osób nie spełniających przesłanki deportacyjnej z procedury repatriacji nie oznacza, że nie będą mogły osiedlić się w Polsce. Jeżeli są osobami polskiego pochodzenia, mogą ubiegać się np.

		o przyznanie Karty Polaka, a następnie o zezwolenie na pobyt stały w Polsce. Taki tryb legalizowania pobytu w Polsce – w przeciwieństwie do automatycznego nabycia obywatelstwa w ramach procedury repatriacyjnej – pozwala jednak organom właściwym za bezpieczeństwo państwa ocenić działalność ww. osób przed ewentualnym nabyciem przez nie obywatelstwa polskiego.
7.	W uzasadnieniu kompletnie pomija się olbrzymie trudności, jakie Polacy z Syberii mieli w składaniu wniosków w ostatnich dwóch latach, należy im umożliwić choćby złożenie wniosku	Uzasadnienie odnosi się do zmian wprowadzanych w projekcie ustawy. Należy ponadto zauważyć, że przepisy umożliwiające przyjazd osób polskiego pochodzenia w ramach repatriacji obowiązują od przeszło 20 lat, co jest dość długim okresem na to, aby osoby rzeczywiście zainteresowane powrotem do historycznej Ojczyzny złożyły stosowne wnioski. Należy także zauważyć, że aktualna sytuacja międzynarodowa związaną z agresją Rosji na Ukrainę, spowodowała zwiększenie zainteresowania procedurą repatriacyjną ze strony obywateli Federacji Rosyjskiej polskiego pochodzenia, w tym również osób, które dotychczas nie rozważały przesiedlenia do Polski, natomiast zdecydowały się na wyjazd z Rosji m. in. w celu uniknięcia mobilizacji Zaobserwowano także zjawisko występowania przez obywateli Rosji z wnioskami repatriacyjnymi do polskich placówek zlokalizowanych w innych państwach europejskich oraz pozaeuropejskich.

Lp.	**Podmiot zgłaszający – osoba fizyczna**	**Stanowisko Wnioskodawcy**
1.	Zaproponowano brzmienie: W art. 1 w pkt 13 w dodawanym art. 17aa: a) w ust. 3 pkt 13 otrzymuje brzmienie: „13) numer rachunku płatniczego w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. z 2024 r. poz. 30, 731 i 1222), prowadzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, właściwego do przekazania środków pomocy finansowej, o której mowa w art. 17 ust. 1;” b) w ust. 5 pkt 4 otrzymuje brzmienie:	Omawiany przepis dotyczy wskazania rachunku bankowego, na który będzie przekazywana jednorazowa pomoc finansowa przyznawana repatriantom. Przyjęto założenie, że będzie to rachunek bankowy, podobnie jak ma to miejsce w obecnie obowiązujących przepisach dotyczących wypłaty pomocy na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych repatriantów (art. 17c ust. 3 pkt 16). Nie jest planowane poszerzenie rodzajów rachunków, na które byłaby przekazywana ww. pomoc.

	„4) zaświadczenie wydane przez bank lub spółdzielczą kasę oszczędnościowo-kredytową, potwierdzające prowadzenie rachunku, o którym mowa w ust. 3 pkt 13"; Uzasadnienie: Określona w ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105) (art. 17 i nast.) pomoc finansowa ze środków budżetu państwa kierowana jest do repatriantów oraz członków ich najbliższej rodziny, a zatem do osób fizycznych, które mogą być również członkami spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej. Należy zauważyć, że celem kas jest m.in. gromadzenie środków pieniężnych (wyłącznie) swoich członków i przeprowadzanie na ich zlecenie rozliczeń finansowych (art. 3 ust. 1 ustawy o skok). Zaproponowane zatem poprawki, które uwzględniają obok rachunku bankowego również rachunek w SKOK, poprzez użycie pojęcia rachunku płatniczego zgodnie z definicją tego rachunku zawartą w art. 2 pkt 25 ustawy o usługach płatniczych (tj. z dnia 7 grudnia 2023 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 30)), umożliwią z jednej strony wskazanemu wyżej katalogowi podmiotów dostęp do określonej w ustawie o repatriacji pomocy finansowej, z drugiej zaś wpisują się w jeden z celów projektu ustawy nowelizującej, polegający na uniknięciu przekazywania środków pieniężnych na konta zagraniczne poprzez wskazanie wprost, iż rachunek płatniczy musi być prowadzony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.	
	W art. 1 w pkt 14: a) lit. a otrzymuje brzmienie: „a) w ust. 3 w pkt 16 wyraz: „bankowego" zastępuje się wyrazem: „płatniczego", po którym dodaje się przecinek i dodaje się wyrazy „prowadzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej", b) lit. b otrzymuje brzmienie: „b) w ust. 8 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyrazy „lub rachunek płatniczy wskazany w akcie notarialnym, jako właściwy do przekazania kwoty wynikającej z decyzji przyznającej pomoc, prowadzony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej." Uzasadnienie:	W obecnym stanie prawnym nowelizowany przepis art. 17c ust. 3 pkt 16 odnosi się do numeru „rachunku bankowego właściwego do przekazania środków pomocy finansowej, o której mowa w art. 17b ust. 1". Projektowana zmiana polega wyłącznie na doprecyzowaniu, że ww. rachunek ma być prowadzony przez bank krajowy w rozumieniu stosownych przepisów. Planowana zmiana w art. 17c ust. 8 ustawy o repatriacji wynika z dotychczasowej praktyki i uwzględnia fakt wskazywania w akcie notarialnym przenoszącym własność nieruchomości ostatecznego rachunku właściwego do przekazania kwoty pomocy, w przypadku wypłaty kwoty dopłaty do zakupu lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego. Nie jest planowana zmiana mająca na celu poszerzenie rodzajów

	Określona w ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105) (art. 17 i nast.) pomoc finansowa ze środków budżetu państwa kierowana jest do repatriantów oraz członków ich najbliższej rodziny, a zatem do osób fizycznych, które mogą być również członkami spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej. Należy zauważyć, że celem kas jest m.in. gromadzenie środków pieniężnych (wyłącznie) swoich członków i przeprowadzanie na ich zlecenie rozliczeń finansowych (art. 3 ust. 1 ustawy o skok). Zaproponowane zatem poprawki, które uwzględniają obok rachunku bankowego również rachunek w SKOK, poprzez użycie pojęcia rachunku płatniczego zgodnie z definicją tego rachunku zawartą w art. 2 pkt 25 ustawy o usługach płatniczych (tj. z dnia 7 grudnia 2023 r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 30)), umożliwią z jednej strony wskazanemu wyżej katalogowi podmiotów dostęp do określonej w ustawie o repatriacji pomocy finansowej, z drugiej zaś wpisują się w jeden z celów projektu ustawy nowelizującej, polegający na uniknięciu przekazywania środków pieniężnych na konta zagraniczne poprzez wskazanie wprost, iż rachunek płatniczy musi być prowadzony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.	rachunków, na które byłaby przekazywana ww. pomoc.

W ramach opiniowania uwagi zgłosili: Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Wojewoda Dolnośląski, Wojewoda Kujawsko-Pomorski, Wojewoda Mazowiecki, Wojewoda Lubuski, Wojewoda Śląski.

Uwagi wraz z odniesieniem się do nich projektodawcy zostały przedstawione w tabeli:

Lp.	Podmiot zgłaszający - Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych	Stanowisko Wnioskodawcy
1.	Analizując zarówno ustawę z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105), zwaną dalej „ustawą", jak też projektowaną jej nowelizację będącą przedmiotem niniejszej opinii, należy na wstępie zaznaczyć, że ważne dla dalszej analizy jest rozróżnienie osoby, która ubiega się o status repatrianta [składa wniosek o uznanie za repatrianta w trybie art. 16a ust. 2 ustawy] oraz osoby, która uzyskała już ów status, a mianowicie otrzymała obywatelstwo polskie w drodze repatriacji i w związku z tym ubiega się o świadczenia finansowe [projektowany art. 17aa]. W pierwszym przypadku uzasadnione i celowe jest zebranie	Odnosząc się do uwag wskazanych w pkt I, na wstępie należy wyjaśnić, że osoby, które zostały uznane za repatrianta w trybie art. 16 ust. 1, ust. 2 i ust. 2a ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. *o repatriacji* (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105), w oparciu o wniosek złożony zgodnie z przywołanym art. 16a ust. 2 ustawy *o repatriacji*, nie są beneficjentami pomocy, o której mowa w art. 17 ust. 1 ww. ustawy. Projektowane przepisy nie przewidują wprowadzenia zmian w tym zakresie. Procedura uznania za repatrianta (art. 16 ustawy *o repatriacji*) jest adresowana do

	od wnioskodawcy szerokiego zestawu danych z uwagi na niezbędną weryfikację i względy bezpieczeństwa w procesie ubiegania się o nadanie obywatelstwa polskiego. W drugim natomiast, kiedy dotychczasowy wnioskodawca stał się już de facto obywatelem polskim, co ma także swoje konsekwencje rejestrowe oraz możliwości weryfikacyjne istniejące po stronie państwa i organów władzy publicznej, potrzeba zbierania ponownie szerokiego katalogu danych wydaje się wątpliwa. Należy w tym miejscu przypomnieć, że na postawie przepisów ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2024 r. poz. 736) prowadzony jest Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności (rejestr PESEL). Dane z rejestru PESEL udostępniane są w niezbędnym zakresie – na podstawie art. 46 ust. 1 w zw. z art. 48 ust. 1 powołanej powyżej ustawy – do realizacji ustawowych zadań między innymi organom administracji publicznej, sądom, prokuraturze i służbom w formie teletransmisji danych, wobec czego nie jest konieczne dodatkowe pobieranie tych danych w związku z istniejącą możliwością ich sprawdzenia z urzędu (poza informacjami o krewnych, małoletnich, a także rachunku bankowym). Należy mieć dodatkowo na względzie, że wymogi dotyczące możliwości wprowadzenia ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw wynikających z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, które w zakresie prawa do ochrony danych osobowych, doprecyzowane zostały w art. 51 ust. 2 Konstytucji RP, polegają przede wszystkim na tym, że władze publiczne nie mogą pozyskiwać gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym. Ustanowiony zaś w art. 51 ust. 2 Konstytucji RP dodatkowy zakaz pozyskiwania informacji innych niż niezbędne należy tłumaczyć tym, że „naruszenia autonomii informacyjnej poprzez żądanie niekoniecznych, lecz wygodnych dla władzy publicznej informacji o jednostce, jest typowym dla czasów współczesnych instrumentem, po który władza publiczna chętnie sięga i dzięki któremu uzyskuje potwierdzenie swej pozycji wobec jednostki. Autonomia informacyjna, której wyodrębnienie normatywne z całości ochrony prywatności	osób, które już przebywają w Polsce, również tych, które uzyskały obywatelstwo polskie. W wyniku pozytywnej decyzji w przedmiocie uznania za repatrianta, osoby będące cudzoziemcami nabywają obywatelstwo polskie oraz możliwość uwzględnienia okresów zatrudnienia za granicą jako okresów składkowych przy ustalaniu prawa do świadczeń emerytalnych i rentowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W przypadku uznania za repatrianta osoby posiadającej już obywatelstwo polskie, nabyte wcześniej w innym trybie, skutkiem pozytywnej decyzji w tym przedmiocie będzie tylko uzyskanie uprawnień w sferze emerytalno-rentowej. Pomoc, o której mowa w art. 17 ust. 1 ustawy *o repatriacji*, przysługuje wyłącznie repatriantom i członkom ich najbliższej rodziny. Zgodnie natomiast z art. 1 ust. 2 ustawy *o repatriacji* repatriantem jest osoba, która przybyła do Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy krajowej wydanej w celu repatriacji z zamiarem osiedlenia się na stałe. Osoba taka nabywa obywatelstwo polskie z mocy prawa z dniem przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie ww. wizy (art. 4 ustawy *o repatriacji*). Jest to całkowicie odrębny tryb od instytucji uznania za repatrianta na mocy art. 16 ustawy *o repatriacji*. Do osoby uznanej za repatrianta w ww. trybie decyzją wojewody nie mają zastosowania przepisy ustawy *o repatriacji* odnoszące się do pomocy udzielanej repatriantom. W obecnym stanie prawnym pomoc na podstawie art. 17 ust. 1 jest przyznawana repatriantom oraz członkom ich najbliższej rodziny z urzędu. Proponuje się zmianę polegającą na przyznawaniu jej na wniosek zawierający dane wskazane w projektowanym art. 17aa ust. 3 ustawy *o repatriacji*. Zakres danych wpisanych do wniosku ma na celu zaś ustalenie tożsamości osoby wnioskującej o przyznanie jednorazowej pomocy finansowej z budżetu państwa, jak również uprawnienia do uzyskania ww. pomocy. Dotychczasowa praktyka wskazuje, że dane osób w dacie wydania decyzji o przyznaniu pomocy, o której mowa w art. 17 ust. 1 ustawy *o repatriacji*, mogą się różnić w

	przewiduje art. 51, jest uzasadniona częstotliwością, uporczywością i typowością wkraczania w prywatność przez władzę publiczną. Normatywne wyodrębnienie, ustanowienie w art. 51 ust. 2 Konstytucji odrębnego zakazu – ułatwia dostrzeżenie takiego wkroczenia i upraszcza przedmiot dowodu, iż takie wkroczenie nastąpiło. Przedmiotem dowodu staje się wtedy bowiem tylko to, czy pozyskiwanie informacji było konieczne, czy tylko «wygodne» lub «użyteczne» dla władzy. Dowodu wymaga, że złamanie autonomii informacyjnej było konieczne (niezbędne) w demokratycznym państwie prawnym". W innym wyroku TK podniósł, że przesłanka „konieczności ograniczenia w demokratycznym państwie", sformułowana w art. 31 ust. 3 Konstytucji RP, stanowi w pewnym sensie odpowiednik wypowiadanych w orzecznictwie TK postulatów kształtujących treść zasady proporcjonalności. Z jednej strony stawia ona każdorazowo przed prawodawcą wymóg stwierdzenia rzeczywistej potrzeby dokonania w konkretnym stanie faktycznym ingerencji w zakres prawa bądź wolności jednostki. Z drugiej zaś – winna być rozumiana jako wymóg stosowania takich środków prawnych, które będą skuteczne, czyli rzeczywiście służące realizacji zamierzonych celów. Ponadto chodzi tutaj o środki niezbędne w tym sensie, że chronić będą określone wartości w sposób, albo w stopniu, który nie mógłby być osiągnięty przy zastosowaniu innych środków. Niezbędność to także skorzystanie ze środków jak najmniej uciążliwych dla podmiotów, których prawa i wolności ulegną ograniczeniu. Ingerencja w sferę statusu jednostki musi zatem pozostawać w racjonalnej i właściwej proporcji do celów, których ochrona uzasadnia dokonane ograniczenie. Odnosząc się do szerokiego zakresu danych przetwarzanych na potrzeby postępowań repatriacyjnych należy ponadto zasygnalizować, że uzasadnionym byłoby, aby przyjmowanie rozwiązań dotyczących przetwarzania danych osobowych w takim zakresie poprzedzone było analizą ryzyka i oceną skutków dla ochrony danych towarzyszących proponowanym rozwiązaniom. Następstwem przeprowadzenia takiej analizy powinno być rozeznanie ryzyk towarzyszących przetwarzaniu danych	porównaniu z danymi gromadzonymi w toku postępowania zmierzającego do wydania wizy krajowej w celu repatriacji. Na tym etapie kandydat na repatrianta, będący obywatelem innego państwa posługuje się danymi osobowymi (imię, nazwisko) zgodnie z pisownią zawartą w dokumencie paszportowym. Imiona rodziców są określane w oparciu o tłumaczenie przysięgłe na język polski zagranicznego aktu urodzenia, często sporządzonego w innym alfabecie niż łaciński. Powszechną praktyką obserwowaną wśród repatriantów po nabyciu obywatelstwa polskiego jest zmiana (w tym tzw. spolszczenie) - na mocy decyzji kierownika urzędu stanu cywilnego - imienia lub nazwiska oraz imion rodziców i nazwiska rodowego. Wymóg wskazania ww. danych we wniosku o przyznanie jednorazowej pomocy finansowej, zgodnie z projektowanym art. 17aa ust. 3 ustawy *o repatriacji*, ma więc na celu pozyskanie przez organ przyznający pomoc aktualnych danych wnioskodawcy m. in. na potrzeby oznaczenia strony w decyzji przyznającej pomoc (art. 107 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – *Kodeks postępowania administracyjnego* – Dz. U. z 2024 r. poz. 572) oraz wprowadzenia danych do rejestru pomocy udzielanej repatriantom ze środków z budżetu państwa. Należy zauważyć, że podstawę gromadzenia wskazanych danych stanowią obowiązujące przepisy art. 33 ust. 3 oraz art. 33a ustawy *o repatriacji*. Stosownie do art. 33 ust. 3 ww. ustawy minister właściwy do spraw wewnętrznych, Pełnomocnik Rządu do Spraw Repatriacji, wojewoda i konsul, każdy w zakresie swojej właściwości, prowadzą rejestr dotyczący udzielania pomocy repatriantom ze środków budżetu państwa. Zgodnie z art. 33a pkt 1 lit. c oraz pkt 2 w ww. rejestrze gromadzi się i przechowuje informacje o wnioskach i wydanych rozstrzygnięciach w sprawach udzielenia pomocy repatriantom ze środków budżetu państwa oraz następujące dane dotyczące osób, które złożyły wnioski m. in. w ww. sprawach: a) imię (imiona) i nazwisko, b) nazwisko rodowe, c) imię i nazwisko rodowe ojca, d) imię i nazwisko rodowe matki, e) datę urodzenia,

	osobowych wobec praw i wolności podmiotów danych oraz wprowadzenie gwarancji eliminujących te ryzyka. Niezależnie od uwag ogólnych i szczegółowych należy także odnieść się do brzmienia obecnie obowiązującego art. 33b ustawy, zgodnie z którym część danych przetwarzana jest w postępowaniach prowadzonych na podstawie przepisów ustawy bez zgody osób, których dane dotyczą. W ocenie organu nadzorczego za celowy należy uznać postulat *de lege ferenda* zmierzający do usunięcia powołanego przepisu z uwagi na to, że podstawa prawna do przetwarzania danych osób wnioskujących o nadanie obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji wynika wprost z ustawy i jest przesłanką legalizującą przetwarzanie tych danych pod warunkiem jednakowoż wyważenia realizacji *ratio legis* tych przepisów bez nadmiarowej ingerencji w prawa i wolności osób, których dane dotyczą. Ponadto zakres danych z art. 33b ustawy mieści się w zakresie „danych osobowych", o których mowa w art. 4 pkt 1 rozporządzenia 2016/679, zaś zgodnie z motywem 2 wskazanego powyżej rozporządzenia zasady i przepisy dotyczące ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem ich danych osobowych nie mogą – niezależnie od obywatelstwa czy miejsca zamieszkania takich osób – naruszać ich podstawowych praw i wolności, w szczególności prawa do ochrony danych osobowych.	f) miejsce i kraj urodzenia, g) miejsce zamieszkania za granicą, h) stan cywilny, i) narodowość i pochodzenie etniczne, j) obywatelstwo, k) datę nabycia obywatelstwa polskiego, l) numer PESEL, m) datę opuszczenia ośrodka. Dane osobowe wskazane w art. 17aa ust. 3 pkt 1–8, które będą znajdować się w formularzu wniosku o przyznanie jednorazowej pomocy finansowej nie wykraczają więc poza zakres danych gromadzonych w rejestrze na podstawie ww. przepisów. Jednocześnie, jak wskazano wyżej, część danych może ulec zmianie w okresie pomiędzy złożeniem wniosku o wydanie wizy krajowej w celu repatriacji, a złożeniem wniosku o przyznanie pomocy finansowej, o której mowa w art. 17 ust. 1 ustawy *o repatriacji.* Wniosek określony w oparciu o art. 17aa ust. 3 będzie służył pozyskaniu aktualnych danych, w tym umożliwiających doręczenie decyzji (adres miejsca zamieszkania strony), a przede wszystkim jednoznacznej identyfikacji osoby wnioskującej, jako uprawnionej do uzyskania pomocy. Pozostałe informacje, wskazane w art. 17aa ust. 3 pkt 9-15, są niezbędne dla ustalenia wysokości kwoty przyznawanej pomocy, zgodnie z art. 17 ust. 1 i 4 ustawy *o repatriacji* (pomoc obejmuje członków najbliższej rodziny osoby wnioskującej, pomoc z tytułu podjęcia nauki przez dziecko jest związana z realizacją obowiązku szkolnego na terytorium RP, pomocy polegającej na zwrocie kosztów przejazdu nie udziela się, jeżeli została udzielona przez konsula) oraz możliwości jej wypłaty (wskazanie numeru rachunku bankowego i właściciela rachunku). Odnosząc się do uwagi dotyczącej brzmienia obecnie obowiązującego art. 33b ustawy *o repatriacj*i, wskazać należy, że propozycja ta wykracza poza przyjęty zakres projektowanej regulacji. Na marginesie należy dodać, że dane wskazane w art. 33b ustawy *o repatriacji* są przetwarzane na potrzeby m. in. zapewnienia kandydatom na repatriantów warunków do osiedlenia się w Polsce, w szczególności za pośrednictwem gmin oferujących mieszkania repatriantom, które oczekują określonego profilu osób zapraszanych. Należy także podkreślić,

		że wnioskodawca jest informowany m. in. o zakresie i celu przetwarzania podanych danych osobowych, a także o odbiorcach danych. Klauzula informacyjna RODO jest przekazywana wraz z pierwszym pismem/rozstrzygnięciem kierowanym do strony postępowania.
	W dodawanym w art. 12 ust. 2a ustawy mowa jest o „stabilnym zatrudnieniu". W ocenie organu nadzorczego celowe wydaje się doprecyzowanie tego pojęcia, gdyż stosowanie tego przepisu może okazać się problematyczne. Nie jest wiadome jakie informacje po stronie wnioskodawcy są w stanie wykazać ową „stabilność zatrudnienia". Czy w grę wchodzi rodzaj umowy o pracę, okres zatrudnienia czy może pozycja na rynku pracodawcy wnioskodawcy?	Odnosząc się do uwagi dotyczącej projektowanego art. 12 ust. 2a ustawy *o repatriacji*, zauważyć należy, że w przepisie tym nie wprowadzono pojęcia: „stabilnego zatrudnienia". W przepisie mowa jest o umowie, „z której wynika powierzenie wykonywania innej pracy zarobkowej na okres nie krótszy niż 12 miesięcy, jeżeli umowa ta zapewnia uzyskiwanie stabilnego i regularnego dochodu w Rzeczypospolitej Polskiej". Wprowadzany przepis art. 12 ust. 2a jest komplementarny do obecnie obowiązującego art. 12 ust. 2 ustawy *o repatriacji*, stanowiącego, iż „Dowodem potwierdzającym posiadanie warunków do osiedlenia się jest dokument potwierdzający tytuł prawny do lokalu mieszkalnego na okres nie krótszy niż 12 miesięcy oraz oświadczenie o zatrudnieniu lub umowa o pracę na okres nie krótszy niż 12 miesięcy." Proponowany art. 12 ust. 2a wprowadza możliwość uwzględniania jako posiadanie warunków do osiedlenia się w Polsce innych niż umowa o pracę form zatrudnienia, jeżeli stanowią źródło stabilnego i regularnego dochodu. Może to być umowa zlecenie, umowa o dzieło, umowa o realizację usług, itp. Celem przepisu jest zapewnienie większej elastyczności w zakresie możliwości przedstawienia źródeł dochodu w Polsce, dostosowanej do realiów obecnego rynku pracy oraz indywidualnej sytuacji wnioskodawcy.
	Wspomniany w pierwszej części niniejszej opinii projektowany art. 17aa zawiera szeroki katalog danych, przede wszystkim powielający te dane, o których mowa była we wcześniejszej części opinii, a mianowicie tych, które mogą być zweryfikowane z urzędu w oparciu o dane pochodzące z rejestru PESEL. Mając na uwadze brzmienie uwag wstępnych celowe wydaje się ponowne przeanalizowanie przez projektodawcę celowości i zasadności przetwarzania danych, o których mowa w art.	Odnosząc się do wątpliwości dotyczących weryfikacji danych repatrianta, z wykorzystaniem danych osób trzecich, tj. imion rodziców i nazwiska rodowego matki (art. 17aa ust. 3 pkt 3 i 4), należy powtórzyć wyjaśnienia wskazane w pkt I niniejszego pisma. W ocenie projektodawcy, wydaje się nietrafne stwierdzenie, że ten sposób weryfikacji, tj. w oparciu o dane rodziców jest nadmiarowe. Kandydat na repatrianta,

	17aa ust. 3, w szczególności w kontekście także konieczności zapewnienia zgodności projektowanej regulacji z art. 5 ust. 1 lit. a-c rozporządzenia 2016/6798. Ponadto wątpliwości budzi zaproponowana przez projektodawcę weryfikacja repatrianta z wykorzystaniem danych, które osoby tej nie dotyczą, a mianowicie danych osób trzecich, tj. w zakresie imion rodziców i nazwiska rodowego matki [projektowany art. 17aa ust. 3 pkt 3 i 4]. Projektodawca zaproponował powyższy sposób weryfikacji względem osoby, której nadano już uprzednio – w procedurze repatriacyjnej – numer PESEL, wobec czego, w świetle dotychczasowego stanowiska organu nadzorczego, uznać to należy za nadmiarowe. Dodatkowo także należy zaznaczyć, że projektowany art. 17aa ust. 3 dotyczy sytuacji, w której obywatel RP [uzyskawszy obywatelstwo w drodze repatriacji] składa wniosek o uzyskanie jednorazowej pomocy finansowej. Fakt posiadania obywatelstwa oznacza nadanie numeru PESEL, wobec czego ponownej analizy wymaga brzmienie zaproponowanego pkt 6 w powołanym powyżej przepisie *„6) numer PESEL, jeżeli został nadany”*. W ust. 5 projektowanego art. 17aa ustawy zawarty został katalog załączników, które mają być dołączone do wniosku. W pkt 1 i 2 wskazanej jednostki redakcyjnej wymagane są kopie dokumentów urzędowych, niemniej nie wskazano w jaki sposób mają być te kopie wykonane, aby miały moc prawną (np. potwierdzone za zgodność, czy notarialnie). Rozważenia wymaga czy wystarczającą dla realizacji *ratio legis* mogłaby być może kopia wraz z oryginałem dokumentu do wglądu celem weryfikacji.	będący obywatelem innego państwa posługuje się bowiem danymi osobowymi (imię, nazwisko) zgodnie z pisownią zawartą w dokumencie paszportowym. Imiona rodziców są określane w oparciu o tłumaczenie przysięgłe na język polski zagranicznego aktu urodzenia, często sporządzonego w innym alfabecie niż łaciński. Powszechną praktyką obserwowaną wśród repatriantów po nabyciu obywatelstwa polskiego jest zmiana (w tym tzw. spolszczenie) - na mocy decyzji kierownika urzędu stanu cywilnego - imienia lub nazwiska oraz imion rodziców i nazwiska rodowego. Odnośnie do uwagi dotyczącej art. 17aa ust. 3 pkt 6, tj. numeru PESEL, uprzejmie informuję, że w ww. przepisie zostaną skreślone wyrazy: „jeżeli został nadany”. Odnośnie wątpliwości dotyczących katalogu załączników, które mają być dołączone do wniosku i sposobu ich weryfikacji wyjaśnić należy, że w toku prowadzonego postępowania organ będzie weryfikował fakt wydania przez wojewodę decyzji potwierdzającej posiadanie obywatelstwa polskiego (dokumenty wskazane w projektowanym art. 17aa ust. 5 pkt 1 i 2 ustawy *o repatriacji*). W odniesieniu do kopii stron paszportu potwierdzających wydanie wizy w celu przybycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako członek najbliższej rodziny repatrianta (dokument wskazany w projektowanym art. 17aa ust. 5 pkt 2 ustawy *o repatriacji)* organ będzie weryfikował fakt wydania wizy przez konsula oraz informację na temat daty i miejsca przekroczenia granicy RP.

Lp.	**Podmiot zgłaszający – Wojewoda Dolnośląski**	**Stanowisko Wnioskodawcy**

1.	Projektowane zmiany przewidują dodanie po art. 4 obecnie obowiązującej ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105) art. 4a, w którym przewidziano, że: *„1. Dokumentem potwierdzającym nabycie obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji jest decyzja wojewody.* *2. Decyzję, o której mowa w ust. 1 wydaje, na wniosek repatrianta, wojewoda właściwy ze względu na miejsce położenia:* *1) lokalu mieszkalnego wskazanego na potrzeby potwierdzenia posiadania lub zapewnienia warunków do osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej, o których mowa w art. 12 ust. 1, jeżeli repatriantowi wydano wizę krajową w celu repatriacji w związku z przedstawieniem dowodów, o których mowa w art. 12 ust. 2 i ust. 3 pkt 2 i 3, lub* *2) ośrodka, jeżeli repatriantowi wydano wizę krajową w celu repatriacji w związku z decyzją Pełnomocnika w sprawie przyznania miejsca w ośrodku."* Jak wyjaśniono w uzasadnieniu projektowanych zmian, w dotychczasowym stanie prawnym w ustawie o repatriacji brak było uregulowania kwestii związanych z występowaniem przez repatrianta o wydanie decyzji potwierdzającej posiadanie obywatelstwa polskiego nabytego w drodze repatriacji. Decyzja taka jest wydawana na podstawie przepisów ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim i ma charakter deklaratoryjny. Mając na uwadze znaczenie decyzji potwierdzającej posiadanie przez repatrianta obywatelstwa polskiego jako dokumentu potwierdzającego zakończenie procedury repatriacyjnej, zaproponowano wprowadzenie przywołanego rozwiązania legislacyjnego. Właściwość wojewody ustala się według miejsca położenia lokalu mieszkalnego, wskazanego na potrzeby potwierdzenia posiadania lub zapewnienia warunków do osiedlenia się w Polsce przed uzyskaniem wizy krajowej w celu repatriacji, co ma odpowiadać treści art. 3e ustawy o repatriacji, w myśl którego do zadań wojewody należy m.in. koordynacja procesu repatriacji na terenie województwa i nadzorowanie realizacji zadań w tym zakresie. Biorąc jednak pod uwagę, że w niektórych przypadkach osoba uzyskująca wizę	**Uwaga nieuwzględniona.** Zakłada się, że repatriant osiedla się w miejscu, które wskaże jako warunki do osiedlenia się w Polsce, na potrzeby uzyskania wizy krajowej w celu repatriacji. Przedstawione warunki do osiedlenia są opiniowane u właściwego terytorialnie wojewody. Zasadne jest zatem, aby końcowy element procedury repatriacyjnej, jakim jest uzyskanie decyzji potwierdzającej nabycie obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji był wydawany przez tego samego wojewodę.

	repatriacyjną po przekroczeniu granicy Rzeczypospolitej Polskiej ostatecznie osiedla się w innym miejscu niż miejsce, w którym znajdował się lokal mieszkalny wskazany na potrzeby potwierdzenia posiadania lub zapewnienia warunków do osiedlenia się w Polsce przed uzyskaniem wizy krajowej w celu repatriacji, uzasadnione byłoby wyznaczenie właściwości miejscowej z uwzględnieniem aktualnego miejsca zamieszkania repatrianta. Przyjęcie takiego rozwiązania usprawni procedurę, w ramach której nie byłoby konieczne weryfikowanie informacji o lokalu mieszkalnym, wskazanym przez repatrianta, na potrzeby potwierdzenia posiadania lub zapewnienia warunków do osiedlenia się w Polsce przed uzyskaniem wizy krajowej w celu repatriacji. Biorąc natomiast pod uwagę, że projektowane zmiany zakładają regulację kwestii związanych z wydaniem decyzji potwierdzającej posiadanie przez repatrianta obywatelstwa polskiego, zasadnym byłoby również wprowadzenie odrębnego formularza wniosku w celu zapewnienia sprawności postępowania oraz kompletności danych w nim przedstawianych. Jak wskazano w uzasadnieniu do projektowanych zmian, w dotychczasowym stanie prawnym w ustawie o repatriacji brak było uregulowania kwestii związanych z występowaniem przez repatrianta o wydanie decyzji potwierdzającej posiadanie obywatelstwa polskiego nabytego w drodze repatriacji i decyzje te były wydawane na podstawie przepisów ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim. W procedurze tej wykorzystywano formularz wniosku o potwierdzenie posiadania obywatelstwa polskiego, wprowadzony rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 sierpnia 2012 r. *w sprawie wzoru formularza wniosku o potwierdzenie posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego* (Dz. U. poz. 925), dość skomplikowany i szczegółowy. W przypadku potwierdzenia nabycia obywatelstwa polskiego przez repatrianta niekoniecznie mają znaczenie w sprawie takie informacje jak dane dalszych wstępnych. Jednocześnie należy uwzględnić, że część osób przybywających do Polski na podstawie wizy krajowej w celu repatriacji przekracza granicę Rzeczypospolitej Polskiej wewnątrz strefy Schengen i zdarzenie to nie jest rejestrowane w systemach ewidencjonujących	**Uwaga nieuwzględniona** Na obecnym etapie nie jest planowane wprowadzanie odrębnego formularza wniosku o wydanie decyzji potwierdzającej posiadanie przez repatrianta obywatelstwa polskiego. Kwestia ewentualnych zmian w procedurze dotyczącej potwierdzania posiadania obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji będzie rozważana w trakcie planowanych przyszłych prac związanych z szerszą nowelizacją ustawy o repatriacji.

	informację graniczną, ani odzwierciedlane w paszporcie cudzoziemca poprzez naniesienie stosownej pieczęci. Mając na uwadze konieczność ustalenia daty przekroczenia granicy polskiej należałoby rozważyć wprowadzenie takiego rozwiązania, które narzucałoby na wnioskodawcę konieczność złożenia oświadczenia o miejscu i dacie przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej w związku z uzyskaną wizą, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, że dane zawarte w nim są prawdziwe z uwagi na doniosłość skutków prawnych tego zdarzenia.	
2.	Zgodnie z art. 33 ust. 4 ustawy o obywatelstwie polskim do wniosku o uznanie za obywatela polskiego dołącza się: 1) dokumenty potwierdzające dane i informacje zawarte we wniosku, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 3 i 4 lub ust. 2; 2) posiadane dokumenty potwierdzające informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 5; 3) urzędowe poświadczenie, o którym mowa w art. 11a ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim, świadectwo ukończenia szkoły w Rzeczypospolitej Polskiej lub świadectwo ukończenia szkoły za granicą z wykładowym językiem polskim, w przypadku gdy jest wymagane; 4) fotografie osób objętych wnioskiem. W ocenie Wojewody Dolnośląskiego uzasadnione byłoby wprowadzenie obowiązku dostarczenia odpisów aktów stanu cywilnego osób objętych wnioskiem, wydanych przez polski urząd stanu cywilnego, w celu zapewnienia jednolitości danych w wydawanych rozstrzygnięciach z danymi zawartymi w rejestrach państwowych Rzeczypospolitej Polskiej (zarówno co do sposobu zapisu danych osobowych jak i oznaczenia stanu cywilnego). Wprowadzenie takich zmian byłoby spójne z rozwiązaniami wprowadzonymi w innej procedurze umożliwiającej nabycie obywatelstwa polskiego, to jest w procedurze nadania obywatelstwa polskiego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w której to, o ile wniosek jest składany za pośrednictwem wojewody, wymagane jest przedkładanie aktów stanu cywilnego	**Uwaga nieuwzględniona.** Propozycja stanowi istotną zmianę merytoryczną, która wykracza poza przyjęty zakres projektowanej regulacji. W związku z przyjęciem w dniu 15 października 2024 r. przez Radę Ministrów strategicznego dokumentu pn. *„Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025-2030”*, w którym zawarto odniesienie m. in. do zagadnień związanych z nabywaniem obywatelstwa polskiego, w kolejnych miesiącach planowane jest podjęcie prac, których efektem będzie przygotowanie stosownych zmian prawnych. Propozycja zgłoszona przez Wojewodę Dolnośląskiego zostanie rozważona w trakcie wspomnianych wyżej prac.

	wydanych na podstawie polskiego rejestru stanu cywilnego.	
3.	Warto również rozważyć wprowadzenie dodatkowych rozwiązań, regulujących kwestię potwierdzania znajomości języka polskiego oraz wykazu dokumentów załączanych do wniosku składnego w postępowaniu o uznanie za obywatela polskiego na podstawie ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. *o obywatelstwie polskim* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1989). Przemawia za tym fakt, że w projekcie ustawy z dnia 23 września 2024 r. o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej w art. 6 proponowane są między innymi zmiany w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, dotyczące potwierdzenia znajomości języka polskiego przez cudzoziemców ubiegających się o legalizację pobytu. Rzeczone zmiany dotyczą zapisu art. 211 w ust. 3 pkt 2 i 3, które mają otrzymać brzmienie: *„2) świadectwem ukończenia w Rzeczypospolitej Polskiej szkoły w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737 i 854) z wykładowym językiem polskim, z wyłączeniem świadectwa ukończenia szkoły policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f tej ustawy, lub świadectwem ukończenia w Rzeczypospolitej Polskiej uczelni w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z wykładowym językiem polskim;* *3) świadectwem ukończenia szkoły z wykładowym językiem polskim za granicą, odpowiadającej szkole w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, z wyłączeniem szkoły policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f tej ustawy, lub świadectwem ukończenia uczelni z wykładowym językiem polskim za granicą, odpowiadającej uczelni w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.”* Zgodnie natomiast z art. 30 ust. 2 ustawy o obywatelstwie polskim cudzoziemiec ubiegający się o uznanie za obywatela polskiego jest obowiązany posiadać znajomość języka polskiego potwierdzoną urzędowym poświadczeniem, o którym mowa w art. 11a ustawy z dnia 7 października 1999 r. *o języku polskim* (Dz.U. z 2021 r. poz. 672 oraz z 2023 r.	**Uwaga nieuwzględniona.** Propozycja stanowi istotną zmianę merytoryczną, która wykracza poza przyjęty zakres projektowanej regulacji. W związku z przyjęciem w dniu 15 października 2024 r. przez Radę Ministrów strategicznego dokumentu pn. *„Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025-2030”*, w którym zawarto odniesienie m. in. do zagadnień związanych z nabywaniem obywatelstwa polskiego, w kolejnych miesiącach planowane jest podjęcie prac, których efektem będzie przygotowanie stosownych zmian prawnych. Propozycje zgłoszone przez Wojewodę Dolnośląskiego zostaną rozważone w trakcie wspomnianych wyżej prac. Jednocześnie należy zauważyć, że aktualnie prowadzone są prace nad rządowym projektem ustawy o dostępie cudzoziemców do rynku pracy (numer w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów - UC 46), w których w toku uzgodnień została zaproponowana zmiana art. 30 ust. 2 ustawy o obywatelstwie polskim polegająca na wyłączeniu szkół policealnych z katalogu szkół, których świadectwo ukończenia jest uznawane za potwierdzenie znajomości języka polskiego.

	poz. 1672), na poziomie biegłości językowej co najmniej B1, świadectwem ukończenia szkoły w Rzeczypospolitej Polskiej lub świadectwem ukończenia szkoły za granicą z wykładowym językiem polskim. Z praktyki tutejszego organu wynika, że w dużej ilości przypadków cudzoziemcy starający się o uznanie za obywatela polskiego przedkładają świadectwa ukończenia szkół policealnych, działających w polskim systemie oświaty, czego w świetle art. 30 ust. 2 wskazanej wyżej ustawy nie można zakwestionować, choć jednocześnie są to placówki o profilu niejednokrotnie odbiegającym od dotychczasowego wykształcenia czy ścieżki zawodowej cudzoziemca, a w ocenie pracowników organu cudzoziemiec ma znaczne trudności w posługiwaniu się językiem polskim. Nie sposób ignorować również informacji o nieprawidłowościach w funkcjonowaniu takiego rodzaju placówek, co budzi wątpliwości co do zasadności posługiwania się przez cudzoziemca świadectwem ukończenia szkoły policealnej. W świetle powyższego zasadnym wydaje się rozważenie enumeratywnego wskazania typów szkół, których ukończenie umożliwiałoby wypełnienie wymogu, o którym mowa w art. 30 ust. 2 ustawy o obywatelstwie polskim i wykluczyć możliwość przedłożenia świadectwa ukończenia szkoły policealnej na dowód posiadania znajomości języka polskiego koniecznej dla uznania za obywatela polskiego.	

Lp.	Podmiot zgłaszający – Wojewoda Kujawsko-Pomorski	Stanowisko Wnioskodawcy
1.	W stosunku do projektu nie wnosi się uwag, poza jedną – rozważeniem zmiany terminu wypłaty pomocy wskazanej w art. 17a ust. 5 ustawy o repatriacji. Zgodnie z projektem wskazany art. ma otrzymać brzmienie: „5. Kwotę stanowiącą równowartość pomocy, o której mowa w art. 17 ust. 2, starosta wypłaca w terminie 45 dni od dnia, w którym decyzja w sprawie przyznania pomocy stała się ostateczna.” Mając na uwadze, że zgodnie z § 2 ust. 5 i § 6 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów” z dnia 21 czerwca 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1352) wojewoda	**Uwaga uwzględniona.** Termin wypłaty środków zostanie określony na 90 dni.

	wniosek o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej, m.in. na wypłatę przez starostów pomocy finansowej w oparciu o ich decyzje, wydane zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy o repatriacji, składa cztery razy w roku (kwartalnie), dotrzymanie przez starostę terminu wypłaty pomocy określonej w ww. art. w terminie 45 dni od dnia, w którym decyzja starosty w sprawie przyznania pomocy stała się ostateczna, może się okazać niemożliwe, stąd można rozważyć zastąpienie terminu „45 dni", terminem „90 dni".	

Lp.	Podmiot zgłaszający – Wojewoda Mazowiecki	Stanowisko Wnioskodawcy
1.	**Ustawa z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim** (Dz. U. z 2023 r. poz. 1989), zwana dalej „ustawą o obywatelstwie polskim" - proponuje się wydłużenie do 6 miesięcy terminów na zakończenie spraw z zakresu obywatelstwa polskiego prowadzonych przed wojewodami na podstawie ustawy z dnia 14 czerwca1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572). Zgodnie z ustawą o obywatelstwie polskim, wojewoda prowadzi postępowania w sprawach o uznanie za obywatela polskiego. Skutkiem prawnym decyzji finalizującej postepowanie jest nabycie obywatelstwa polskiego, dlatego też wojewoda obowiązany jest wnikliwie i rzetelnie przeprowadzić postepowanie, a następnie ocenić całokształt materiału dowodowego, pod kątem spełnienia przez cudzoziemca przesłanek uznania za obywatela polskiego oraz zaistnienia ewentualnych zagrożeń wynikających z takiej decyzji. Zgodnie z art. 35 Kodeksu postępowania administracyjnego, organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki (§ 1). Niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone w oparciu o dowody przedstawione przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub w oparciu o fakty i dowody powszechnie znane albo znane z urzędu organowi, przed którym toczy się postępowanie, bądź możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ (§ 2). Załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej - nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia	Tekst został oznaczony jako uwaga, nie ma jednak takiego charakteru. Z pisma wynika pozytywne stanowisko Wojewody Mazowieckiego wobec zaproponowanych zmian.

	wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym - w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania (§ 3). Do terminów określonych w przepisach poprzedzających nie wlicza się terminów przewidzianych w przepisach prawa dla dokonania określonych czynności, okresów zawieszenia postępowania, okresu trwania mediacji oraz okresów opóźnień spowodowanych z winy strony albo przyczyn niezależnych od organu (§ 5). Zasada terminowości postępowania administracyjnego nie ma charakteru bezwzględnego, a nade wszystko nie wiedzie prymu przed zasadą praworządności i obowiązkiem organu administracji publicznej wydawania rozstrzygnięć w oparciu o prawdę materialną, którą można ustalić jedynie na podstawie całokształtu materiału dowodowego możliwego do zgromadzenia w sprawie, a nie na podstawie wybranych i przedłożonych dokumentów. Zgodnie z dyspozycją art. 36 ust. 2 ustawy o obywatelstwie polskim, wojewoda w trakcie postępowania w sprawie uznania za obywatela polskiego, zwraca się do komendanta wojewódzkiego Policji i dyrektora delegatury Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Warszawie, a w razie potrzeby do innych organów, o udzielenie informacji, czy nabycie przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego nie stanowi zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa albo ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Organy są obowiązane udzielić pisemnej informacji w terminie 30 dni od dnia otrzymania zapytania. W szczególnie uzasadnionych przypadkach termin ten może być przedłużony do 3 miesięcy, o czym organ obowiązany do udzielenia informacji powiadamia wojewodę. Należy pamiętać, że zwrócenie się do właściwych organów o udzielenie wymaganych informacji ma charakter bezwzględny i niedopuszczalne jest, aby wojewoda wydał decyzję w sprawie o uznanie za obywatela polskiego bez uzyskania stanowiska tych organów. Kluczowe przy tym jest to, że nie mamy w tym przypadku do czynienia ze „zwykłą” informacją, lecz z dokonaniem przez organ oceny konsekwencji uznania cudzoziemca za obywatela z punktu widzenia zaistnienia bądź braku zaistnienia wspomnianych zagrożeń i przedstawieniem oceny w tym zakresie.	

	W art. 35 § 3 Kpa mowa o sprawach szczególnie skomplikowanych. Istotne jest to, że rozpoznawanie danej sprawy jako szczególnie skomplikowanej należy wyłącznie do kompetencji organu. Szczególnie skomplikowany charakter sprawy administracyjnej może być uzasadniony ze względu na złożony stan faktyczny sprawy, wymagający przeprowadzenia starannego i wnikliwego postępowania wyjaśniającego, jak i ze względu na niejasny stan prawny, wymagający starannej wykładni przepisów prawa lub też z uwagi na precedensowy charakter rozstrzygnięcia. Zatem z powyższego wynika, że materialnoprawne ukształtowanie instytucji uznania za obywatela polskiego skutkuje tym, że nie jest możliwie załatwienie takiej sprawy w terminie nie później niż w ciągu miesiąca, a tym samym każda sprawa o uznanie za obywatela polskiego musi być sprawą szczególnie skomplikowaną, wymagającą przeprowadzenia starannego i wnikliwego postępowania wyjaśniającego przy współudziale innych kompetentnych organów. Propozycja zmiany w ustawie o obywatelstwie polskim poprzez określenie terminu 6 miesięcy na załatwienie spraw z zakresu obywatelstwa polskiego ograniczy czynności pracowników związane z koniecznością wyznaczenia terminu załatwienia sprawy i ewentualnego późniejszego przedłużenia terminu. Umożliwi pracownikom wnikliwą weryfikację dokumentów składanych przez cudzoziemców do wniosków. Należy zwrócić uwagę na stale wzrastającą liczbę wniosków w zakresie nabycia obywatelstwa polskiego, co jest szczególnie widoczne w przypadku spraw o uznanie za obywatela polskiego. W 2022 r. Wojewoda Mazowiecki odnotował wpływ ponad 2,6 tys. wniosków, ale w 2023 r. już 4,2 tys., do dnia 30 września br. liczba ta przekroczyła już stan 4,5 tys. wniosków. Wzrost liczby wniosków związany jest więc ze wzrostem obciążenia pracą, dlatego też proponowany 6-miesięczny termin załatwienia sprawy będzie terminem realnym dla rzetelnego rozpatrzenia sprawy; **Ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej** – w zakresie obywatelstwa Polskiego, proponuje się: a) podniesienie opłaty skarbowej, której przedmiotem są czynności urzędowe związane z	

	wydaniem decyzji o nabyciu obywatelstwa polskiego (z 219 zł do 1000 zł) oraz decyzji potwierdzającej posiadanie lub utratę obywatelstwa polskiego (z 58 zł do 277 zł), b) wprowadzenie opłaty skarbowej od czynności urzędowych w sprawach dotyczących wniosków kierowanych do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o nadanie obywatelstwa polskiego oraz o wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego (1669 zł). **Uzasadnienie:** Nie budzi wątpliwości, że stawki opłaty skarbowej w sprawach z zakresu obywatelstwa polskiego powinny być nie tylko dostosowane do aktualnych realiów ekonomicznych i wysokości opłat od wniosków składanych za granicą za pośrednictwem polskiego konsula czy opłat pobieranych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, ale przede wszystkim powinny realnie odzwierciedlać złożoność postępowania i skomplikowany charakter spraw z zakresu obywatelstwa polskiego. Wprowadzenie opłaty skarbowej od czynności urzędowych w sprawach dotyczących wniosków kierowanych do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej o nadanie obywatelstwa polskiego oraz wyrażenie zgody na zrzeczenie się obywatelstwa polskiego (1669 zł) pozwoli odzwierciedlić rzeczywisty koszt opracowania wniosku przez wojewodę. Opracowanie wniosku to nie tylko przygotowanie opinii i przekazanie wniosku do ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Większość składanych wniosków nie jest kompletna. Wojewoda to organ, któremu przyporządkowano zadanie weryfikacji prawidłowości złożenia wniosku w takiej sprawie i ustalenie, czy do wniosku załączono wszystkie wymagane dokumenty. Na opracowanie wniosku składa się więc przygotowanie wezwania i szereg czynności technicznych obciążających pracowników. Opłata skarbowa za wydanie decyzji potwierdzającej posiadanie obywatelstwa polskiego pozostaje niezmienna od dnia 1 stycznia 2007 r. i wynosi 58 zł. Pomijając aktualne realia ekonomiczne, należy zwrócić uwagę, że opłata ta w żaden sposób nie odzwierciedla realnych kosztów związanych z prowadzeniem postępowania, które podobnie jak sprawy o uznanie za obywatela polskiego,	

	należy zaliczyć do postępowań o charakterze skomplikowanym. Wojewoda Mazowiecki z uwagi na swoją właściwość miejscową posiada wieloletnią i szeroką praktykę w prowadzeniu postepowań w sprawach o potwierdzenie posiadania lub utraty obywatelstwa polskiego, mierząc się jednocześnie z licznymi problemami, wynikającymi ze stale rosnącej liczby wpływających wniosków. Brak określonego przepisami ustawy katalogu dokumentów jakie powinny być załączane do wniosku o potwierdzenie posiadania obywatelstwa polskiego, przekłada się na wykonywanie przez pracowników dużej ilości czynności technicznych związanych z przygotowaniem wezwań, kopiowaniem i potwierdzaniem dokumentów, często z archiwalnych już akt spraw członków rodziny lub dokonywaniu szeregu ustaleń na podstawie dostępnych rejestrów oraz wyników zlecanych w toku postępowania kwerend archiwalnych. W ostatnim czasie dodatkowy nakład pracy związany jest z licznie składanymi ponagleniami (konieczność wcześniejszego zarejestrowania wniosku, skserowania akt oraz przesłania ich do organu II instancji wraz ze stanowiskiem organu czy pozostawieniem ponaglenia bez rozpoznania) oraz skargami na bezczynność/przewlekłość organu do WSA w Warszawie (przygotowanie odpowiedzi na skargę, konieczność skserowania akt oraz sporządzenia odpowiedzi na skargę). Kiedy ostatnio od dnia 1 stycznia 2007 r. została podniesiona opłata skarbowa za wydanie decyzji stwierdzającej posiadanie obywatelstwa polskiego z 50 zł na 58 zł, w 2007 r. do Wojewody Mazowieckiego wpłynęło 5.539 wniosków o potwierdzenie posiadania obywatelstwa polskiego, ale w 2022 r. było ich już 18.682, w 2023 r. – 21.393, a do 30 września 2024 r. wpłynęło już ponad 18 tys. wniosków, przewiduje się więc, że do końca bieżącego roku liczba ta może wynieść nawet 24 tys. wniosków. Szacuje się, że około 25-30 % wniosków składanych jest za pośrednictwem polskiego konsula, który obowiązany jest pobrać stosowne opłaty konsularne. Jednak około 70-75% wniosków, a więc zdecydowana większość, składanych jest bezpośrednio do wojewody, dlatego też podniesienie kwoty 58 zł do wysokości 277 zł będzie miało niebagatelny	

	wpływ na wzrost dochodu jednostek samorządu terytorialnego. Odnosząc się do propozycji podniesienia opłaty skarbowej za wydanie decyzji w sprawie nabycia obywatelstwa polskiego z 219 zł do 1000 zł, należy zwrócić uwagę na następujące aspekty: a) rzeczywisty koszt związany z prowadzeniem skomplikowanego postępowania, na co zwrócono już uwagę przy propozycji zmiany ustawy o obywatelstwie polskim w zakresie terminu załatwiania spraw. Konieczność przeprowadzenia wnikliwego i rzetelnego postępowania, podejmowanie przez pracowników szeregu czynności w trakcie postępowania (podobnie jak w przypadku wniosków o nadanie obywatelstwa polskiego większość składanych wniosków jest niekompletna, a co za tym idzie konieczne jest przygotowywanie wezwań do usunięcia braków formalnych, następnie braków materialnych), b) waga niniejszej sprawy, której skutkiem jest nabycie przez cudzoziemca obywatelstwa polskiego, c) stale wzrastająca liczba wniosków przekładająca się bezpośrednio na zwiększenie obciążenia pracą w urzędzie (jak wskazano powyżej przy propozycji zmian ustawy o obywatelstwie polskim: w 2022 r. wpłynęło do Wojewody Mazowieckiego ponad 2,6 tys. wniosków, w 2023 r. już 4,2 tys., na bieżący rok szacuje się wpływ ponad 5,5 tysięcy wniosków), d) wysokość opłat skarbowych pobierana przez państwa członkowskie Unii Europejskiej. Podniesienie opłaty skarbowej w tym zakresie, podobnie jak w przypadku wydania decyzji potwierdzającej posiadanie obywatelstwa polskiego, zwiększy dochód jednostek samorządu terytorialnego, a ich wysokość realnie przełoży się na koszt związany z prowadzeniem skomplikowanego i długotrwałego postępowania.	

Lp.	Podmiot zgłaszający – Wojewoda Lubuski	Stanowisko Wnioskodawcy
1.	Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym w Rzeczypospolitej Polskiej, który także wpłynął do Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w celu zaopiniowania, zakłada wprowadzenie zmiany w art. 211 ust. 3	**Uwaga nieuwzględniona.** Należy zauważyć, że aktualnie prowadzone są prace nad rządowym projektem ustawy o dostępie cudzoziemców do rynku pracy

	pkt 2 ustawy o cudzoziemcach. Zmiana dotyczy wyłączenia świadectwa ukończenia szkoły policealnej jako dokumentu potwierdzającego znajomość języka polskiego przez cudzoziemców ubiegających się zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego UE. Planowana zmiana jest konsekwencją zaobserwowanych w ostatnim czasie naruszeń dot. pozyskiwania ww. świadectw w nielegalny sposób, co dało się zauważyć także w postępowaniach dot. uznania za obywatela polskiego. Cudzoziemcy ubiegający się o uznanie za obywatela polskiego zgodnie z art. 30 ust. 2 ustawy o obywatelstwie polskim również zobowiązani są przedstawić dokument potwierdzający znajomość języka polskiego. Nasuwa się pytanie, czy aktualne brzmienie przepisu art. 30 ust. 2 ustawy o obywatelstwie polskim nie jest zbyt liberalne. W większości przypadków cudzoziemcy przedkładają do omawianych postępowań właśnie świadectwa ukończenia szkoły policealnej. Zaostrzenie udokumentowania wymogu znajomości języka polskiego wydaje się być konieczne w celu wyeliminowania nabycia obywatelstwa polskiego przez osoby fikcyjnie spełniające wymogi formalne. W naszej ocenie ukończenie szkoły policealnej powinno być wyłączone z powyższego przepisu, aby zapisy zarówno w ustawie o cudzoziemcach oraz ustawie o obywatelstwie polskim były tożsame.	(numer w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów - UC 46), w których w toku uzgodnień została zaproponowana zmiana art. 30 ust. 2 ustawy o obywatelstwie polskim polegająca na wyłączeniu szkół policealnych z katalogu szkół, których świadectwo ukończenia jest uznawane za potwierdzenie znajomości języka polskiego.

Lp.	Podmiot zgłaszający – Wojewoda Śląski	Stanowisko Wnioskodawcy
1.	Proponowana zmiana art. 17a ust. nie spowoduje rozwiązania problemu nieterminowej wypłaty pomocy repatriantom, określonej w art. 17 ust. 2 ww. ustawy. Obecny, kwartalny tryb zapotrzebowania na środki na zadania z zakresu repatriacji przez wojewodów oraz występujące od kilku lat ograniczone możliwości finansowania tych zadań powodują, że w większości przypadków starostowie nie wypłacają przedmiotowej pomocy w terminie określonym ustawowo tj. „45 dni od dnia wydania decyzji w tej sprawie". W praktyce częste są sytuacje, gdy wypłata tej formy pomocy przez starostów jest realizowana dopiero w kolejnym roku kalendarzowym, niejednokrotnie powyżej 1 roku od dnia	**Uwaga uwzględniona.** Termin wypłaty środków zostanie określony na 90 dni.

	wydania decyzji przez starostę. Zmiana terminu wypłaty na „45 dni od dnia, w którym decyzja w sprawie przyznania pomocy stała się ostateczna" w dalszym ciągu będzie niedostosowana do procedur związanych z zapotrzebowaniem i przyznawaniem środków z rezerwy celowej „Pomoc dla repatriantów". Tylko w przypadku zapewnienia płynności środków przeznaczonych na wypłatę przedmiotowej pomocy zapis w zaproponowanej formie będzie miał możliwość zastosowania w praktyce.	

4. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Projekt ustawy nie wymaga przedłożenia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

5. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa, wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informację o ich braku.

Nie odnotowano zgłoszeń zainteresowanych podmiotów w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.

Projekt

R O Z P O R Z Ą D Z E N I E

M I N I S T R A S P R A W W E W N Ę T R Z N Y C H I A D M I N I S T R A C J I [1)]

z dnia

w sprawie wzoru formularza wniosku o przyznanie repatriantowi jednorazowej pomocy finansowej

Na podstawie art. 17aa ust. 8 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105 oraz z 2025 r. poz. ….) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wzór formularza wniosku o przyznanie repatriantowi jednorazowej pomocy finansowej jest określony w załączniku do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.

MINISTER SPRAW

WEWNĘTRZNYCH

I ADMINISTRACJI

[1)] Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 maja 2024 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. poz. 738).

Załącznik do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia ……..… 2025 r. (Dz. U. poz. …..)

WZÓR

WNIOSEK O PRZYZNANIE REPATRIANTOWI JEDNORAZOWEJ POMOCY FINANSOWEJ

Przed wypełnieniem wniosku proszę zapoznać się z pouczeniem zamieszczonym na stronie 6-7.

……..

		/			/				
dzień			miesiąc			rok			

(miejsce i data złożenia wniosku)

DO PEŁNOMOCNIKA RZĄDU DO SPRAW REPATRIACJI

Wnoszę o przyznanie jednorazowej pomocy finansowej na:

☐ pokrycie kosztów przejazdu lub przelotu oraz przewozu mienia do Rzeczypospolitej Polskiej

☐ zagospodarowanie i bieżące utrzymanie

☐ pokrycie kosztów związanych z podjęciem w Rzeczypospolitej Polskiej nauki przez osobę małoletnią, podlegającą obowiązkowi szkolnemu

A. DANE OSOBOWE WNIOSKODAWCY

1. Nazwisko:

2. Nazwisko rodowe:

3. Imię (imiona):

4. Data urodzenia: / /
rok miesiąc dzień

5. Numer PESEL:

6. Imię ojca:

7. Imię matki:

8. Nazwisko rodowe matki:

9. Data nabycia obywatelstwa polskiego w drodze repatriacji: / /
rok miesiąc dzień

B. INFORAMCJE DOTYCZĄCE CZŁONKÓW NAJBLIŻSZEJ RODZINY REPATRIANTA

Proszę wypełnić, jeżeli wniosek obejmuje członków najbliższej rodziny wnioskodawcy, tj. małżonka i małoletnie dzieci pozostające pod władzą rodzicielską wnioskodawcy lub jego małżonka, którzy przybyli do Rzeczypospolitej Polskiej razem z wnioskodawcą.

Lp.	Imię i nazwisko	Stopień pokrewieństwa w stosunku do wnioskodawcy	Data urodzenia	Data przybycia do Rzeczypospolitej Polskiej

C. ADRES MIEJSCA ZAMIESZKANIA NA TERYTORIUM RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

1. Województwo:

2. Powiat:

3. Miejscowość:

4. Ulica:

5. Nr domu:

6. Nr lokalu:

7. Kod pocztowy: –

8. Nr telefonu*:

9. Adres e-mail*:

*Podanie numeru telefonu oraz adresu e-mail nie jest obowiązkowe, ale ułatwi bieżący kontakt z wnioskodawcą.

D. ADRES OSTATNIEGO MIEJSCA ZAMIESZKANIA ZA GRANICĄ

Proszę wskazać ostatni adres zamieszkania za granicą przed przesiedleniem do Rzeczypospolitej Polskiej.

1. Państwo:

2. Rejon:

3. Miejscowość:

4. Ulica:

5. Nr domu:

6. Nr lokalu:

7. Kod pocztowy:

E. INFORMACJA NA TEMAT WYSOKOŚCI I ZAKRESU POMOCY UDZIELOENJ PRZEZ KONSULA NA POKRYCIE KOSZTÓW PRZEJAZDU LUB PRZELOTU ORAZ PRZEWOZU MIENIA DO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Proszę wskazać, czy wnioskodawca lub członkowie jego najbliższej rodziny objęci wnioskiem otrzymali pomoc od konsula na pokrycie kosztów przejazdu lub przelotu oraz przewozu mienia do Rzeczypospolitej Polskiej. Jeżeli tak, proszę wskazać wysokość, zakres udzielonej pomocy oraz urząd konsularny, który udzielił pomocy.

……

……

……

……

……

……

F. INFORMACJA NA TEMAT PODJĘCIA NAUKI W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ PRZEZ OSOBĘ MAŁOLETNIĄ OBJĘTĄ WNIOSKIEM

Proszę wypełnić, jeżeli wnioskodawca ubiega się o przyznanie pomocy na pokrycie kosztów związanych z podjęciem w Rzeczypospolitej Polskiej nauki przez osobę małoletnią.

Proszę wpisać imię i nazwisko dziecka lub dzieci objętych wnioskiem, które uczęszczają do szkoły podstawowej. Przy każdym z dzieci proszę wskazać nazwę, numer i adres szkoły, do której uczęszcza dziecko, a także oznaczenie klasy.

……

……

……

……

……

……

……

G. NUMER RACHUNKU BANKOWEGO WŁAŚCIWEGO DO PRZEKAZANIA ŚRODKÓW POMOCY FINANSOWEJ

1. Posiadacz rachunku (imię i nazwisko): ……..……..
2. Nazwa banku prowadzącego rachunek: ……
3. Numer rachunku: | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | | |

H. ZAŁĄCZNIKI DO WNIOSKU

Proszę zaznaczyć:

☐ kopia decyzji wojewody w sprawie potwierdzenia posiadania przez wnioskodawcę obywatelstwa polskiego

☐ kopie decyzji wojewody w sprawie potwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego przez członków najbliższej rodziny repatrianta objętych wnioskiem – proszę wskazać liczbę: .....

☐ kopie stron paszportu potwierdzające wydanie wizy w celu przybycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako członek najbliższej rodziny repatrianta, jeżeli członek rodziny objęty wnioskiem złożył za pośrednictwem konsula wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały

☐ dokumenty potwierdzające ostatnie miejsce zamieszkania za granicą wnioskodawcy oraz członków najbliższej rodziny objętych wnioskiem

☐ zaświadczenie wydane przez bank, potwierdzające prowadzenie rachunku, na który ma być przekazana pomoc

☐ inne dokumenty potwierdzające okoliczności wymienione we wniosku – proszę wymienić:

……..……

……

…….. ……
miejsce i data złożenia wniosku czytelny podpis wnioskodawcy

OŚWIADCZENIE

(składane na podstawie art. 17aa ust. 4 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji[1)])

Świadomy odpowiedzialności karnej wynikającej z art. 233 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2024 r. poz. 17, z późn. zm.[2)]) oświadczam, że dane i informacje

[1)] Dz. U. z 2022 r. poz. 1105, z późn. zm.

[2)] Art. 233 § 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę,
podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższym, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.

§ 3. Nie podlega karze za czyn określony w § 1a, kto składa fałszywe zeznanie, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania.

§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:
1) fałszywe zeznanie, opinia, ekspertyza lub tłumaczenie dotyczy okoliczności niemogących mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,
2) sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.

zawarte we wniosku są prawdziwe. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

…….. ……
miejsce i data złożenia oświadczenia czytelny podpis wnioskodawcy

POUCZENIE:

1. Wniosek należy wypełnić w języku polskim; należy wypełnić wszystkie wymagane rubryki, które mają zastosowanie do sytuacji wnioskodawcy.
2. W przypadku składania wniosku w postaci papierowej, wniosek należy wypełnić czytelnie pismem maszynowym, komputerowo lub odręcznie drukowanymi literami.
3. Wniosek o przyznanie repatriantowi jednorazowej pomocy finansowej obejmuje również członków najbliższej rodziny repatrianta. Stosownie do art. 1a ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105, z późn. zm.) pod pojęciem najbliższej rodziny repatrianta rozumie się małżonka repatrianta oraz małoletnie dziecko lub dzieci pozostające pod władzą rodzicielską repatrianta lub jego małżonka, którzy przybyli do Rzeczypospolitej Polskiej razem z repatriantem.
4. Zgodnie z art. 17 ust. 9 ustawy o repatriacji Pełnomocnik Rządu do Spraw Repatriacji nie przyznaje pomocy na pokrycie kosztów przejazdu lub przelotu oraz przewozu mienia do Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli pomoc tę wypłacił konsul.
5. Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o repatriacji pomoc finansowa na pokrycie kosztów związanych z podjęciem w Rzeczypospolitej Polskiej nauki przez osobę małoletnią dotyczy dzieci podlegających obowiązkowi szkolnemu i realizujących ten obowiązek na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, z późn, zm.) obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat, oraz trwa do ukończenia szkoły podstawowej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18. roku życia.
6. Do wniosku należy dołączyć:
   a) kopię decyzji wojewody w sprawie potwierdzenia posiadania przez wnioskodawcę obywatelstwa polskiego,
   b) kopie decyzji wojewody w sprawie potwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego przez członków najbliższej rodziny repatrianta objętych wnioskiem lub – w przypadku gdy członek najbliższej rodziny repatrianta złożył wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt stały zgodnie z art. 12d ust. 3 ustawy o repatriacji – kopie stron paszportu potwierdzających wydanie wizy w celu przybycia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jako członek najbliższej rodziny repatrianta,

§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

c) dokumenty potwierdzające ostatnie miejsce zamieszkania za granicą wnioskodawcy oraz członków najbliższej rodziny objętych wnioskiem, przed przesiedleniem do Rzeczypospolitej Polskiej,
d) w przypadku objęcia wnioskiem osoby małoletniej podlegającej obowiązkowi szkolnemu, która podjęła naukę w Rzeczypospolitej Polskiej – zaświadczenie potwierdzające podjęcie nauki, wydane przez dyrektora właściwej szkoły podstawowej,
e) zaświadczenie wydane przez bank mający siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, potwierdzające prowadzenie rachunku, na który ma być przekazana kwota pomocy,
f) inne dokumenty potwierdzające okoliczności wymienione we wniosku.

7. Wniosek o przyznanie jednorazowej pomocy finansowej należy złożyć do Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia decyzji wojewody w sprawie potwierdzenia posiadania obywatelstwa polskiego.
8. Pełnomocnik Rządu do Spraw Repatriacji rozpatruje wnioski według kolejności wpływu.
9. Kwotę stanowiącą równowartość przyznanej jednorazowej pomocy finansowej, wypłaca Pełnomocnik, w terminie 30 dni od dnia, w którym decyzja w sprawie przyznania pomocy stała się ostateczna.
10. Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572), dalej: „Kpa”, decyzja staje się ostateczna po upływie terminu na wniesienie od niej odwołania (wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy), tj. upływie 14 dni od dnia doręczenia decyzji stronie. Zgodnie z art. 127a § 1 Kpa przed upływem terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji publicznej, który wydał decyzję. Wówczas decyzja staje się ostateczna z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania.
11. Należy niezwłocznie zawiadomić Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji o każdej zmianie danych zawartych we wniosku. W szczególności zgodnie z art. 41 § 1 i 2 Kpa w toku postępowania strony oraz ich przedstawiciele i pełnomocnicy mają obowiązek zawiadomić organ administracji publicznej o każdej zmianie swojego adresu, a w razie zaniedbania tego obowiązku doręczenie pisma pod dotychczasowym adresem ma skutek prawny.

UZASADNIENIE

Projekt rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wzoru formularza wniosku o przyznanie repatriantowi jednorazowej pomocy finansowej stanowi realizację upoważnienia ustawowego zawartego w art. 17aa ust. 8 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105 oraz z 2025 r. poz. ….).

Zgodnie z ww. delegacją ustawową minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza wniosku w sprawie przyznania repatriantowi jednorazowej pomocy finansowej ze środków budżetu państwa, mając na uwadze potrzebę zapewnienia sprawności postępowania o przyznanie pomocy oraz kompletności danych przedstawianych we wniosku.

Wzór formularza wniosku o przyznanie jednorazowej pomocy finansowej został określony w załączniku do rozporządzenia.

W części wstępnej wniosku osoba zainteresowana wskaże zakres pomocy finansowej, o którą ubiega się na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy o repatriacji:

- pokrycie kosztów przejazdu lub przelotu oraz przewozu mienia do Rzeczypospolitej Polskiej,

- zagospodarowanie i bieżące utrzymanie,

- pokrycie kosztów związanych z podjęciem w Rzeczypospolitej Polskiej nauki przez osobę małoletnią, podlegającą obowiązkowi szkolnemu.

Formularz będzie zawierał informacje wskazane w art. 17aa ust. 3 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji, w tym dotyczące danych osobowych wnioskodawcy, adresu miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, daty przyjazdu do Polski w ramach repatriacji, a także informacje na temat członków jego najbliższej rodziny objętych wnioskiem, którzy przybyli razem z wnioskodawcą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Pozostałe informacje zawarte we wniosku będą odnosić się do okoliczności wpływających na wysokość przyznawanej kwoty pomocy. Wymagane będzie podanie informacji na temat adresu ostatniego miejsca zamieszkania za granicą, udzielenia przez konsula pomocy na pokrycie kosztów przejazdu lub przelotu oraz przewozu mienia do Rzeczypospolitej Polskiej oraz podjęcia nauki w Rzeczypospolitej Polskiej przez osobę małoletnią objętą wnioskiem. Wypłata kwoty pomocy będzie odbywać się w formie przelewu, wobec powyższego będzie także wymagane wskazanie we wniosku rachunku bankowego właściwego do przekazania środków pomocy finansowej. We wniosku zostanie zawarte także oświadczenie wnioskodawcy, pod rygorem

odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, że dane i informacje zawarte we wniosku są prawdziwe, oraz klauzula, że wnioskodawca jest świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Wniosek będzie zawierał pouczenie dotyczące sposobu wypełnienia zamieszczonych w nim rubryk oraz dokumentów, jakie należy do niego dołączyć, a także inne informacje, które mogą być istotne dla wnioskodawcy. Konstrukcja wniosku pozwoli organowi prowadzącemu postępowanie na szybką weryfikację, czy dana osoba spełnia warunki do przyznania pomocy finansowej i w jakim zakresie (będą zamieszczone informacje dotyczące pomocy udzielonej przez konsula, realizowania przez dziecko obowiązku szkolnego w Polsce, adresu ostatniego miejsca zamieszkania za granicą, uwzględnianego przy ustalaniu wysokości pomocy na pokrycie kosztów przejazdu lub przelotu oraz przewozu mienia do Rzeczypospolitej Polskiej).

Termin wejścia w życie rozporządzenia przewidziano na dzień 1 stycznia 2026 r., tj. dzień wejścia w życie przepisów ustawy z dnia …… o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz ….), które zawierają delegację ustawową do wydania rozporządzenia oraz wprowadzają obowiązek złożenia wniosku o przyznanie repatriantowi jednorazowej pomocy finansowej ze środków budżetu państwa na formularzu określonego wzoru.

Projektowane rozporządzenie nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na działalność mikro-przedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) oraz zgodnie z § 52 ust. l uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji

Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt nie podlega dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wzoru formularza wniosku o przyznanie repatriantowi jednorazowej pomocy finansowej **Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące** Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji **Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu** Maciej Duszczyk Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji **Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu** Monika Prus Dyrektor Departamentu Obywatelstwa i Repatriacji Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji tel.: +48 47 728 39 36 fax: 48 22 601 51 34 monika.prus@mswia.gov.pl	**Data sporządzenia** **03.04.2025** **Źródło:** Upoważnienie ustawowe Art. 17aa ust. 8 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U z 2022 r. poz. 1105 oraz z 2025 r. poz. ….) **Nr w wykazie prac** **…….**

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projektowane rozporządzenie jest realizacją upoważnienia dla ministra właściwego do spraw wewnętrznych, zawartego w art. 17aa ust. 8 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia …. 2025 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. …), do wydania rozporządzenia określającego wzór formularza wniosku o przyznanie repatriantowi jednorazowej pomocy finansowej, przy uwzględnieniu potrzeby zapewnienia sprawności postępowania o przyznanie pomocy oraz kompletności danych przedstawianych we wniosku.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Rekomenduje się wydanie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie wzoru formularza wniosku o przyznanie repatriantowi jednorazowej pomocy finansowej.
Wzór formularza wniosku o przyznanie jednorazowej pomocy finansowej zostanie określony w załączniku do rozporządzenia.
Formularz będzie zawierał informacje wskazane w art. 17aa ust. 3 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji, w tym dotyczące danych osobowych wnioskodawcy, adresu zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, daty przyjazdu do Polski w ramach repatriacji, a także informacje na temat członków jego najbliższej rodziny objętych wnioskiem. Pozostałe informacje zawarte we wniosku będą odnosić się do okoliczności wpływających na wysokość przyznawanej kwoty pomocy. Wypłata kwoty pomocy będzie odbywać się w formie przelewu, wobec powyższego będzie także wymagane wskazanie we wniosku rachunku bankowego właściwego do przekazania środków pomocy finansowej. We wniosku zostanie zawarte także oświadczenie wnioskodawcy, pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań, że dane i informacje zawarte we wniosku są prawdziwe, oraz klauzula, że wnioskodawca jest świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Wniosek będzie zawierał pouczenie dotyczące sposobu wypełnienia zamieszczonych w nim rubryk oraz dokumentów, jakie należy do niego dołączyć, a także inne informacje, które mogą być istotne dla wnioskodawcy. Konstrukcja wniosku pozwoli organowi prowadzącemu postępowanie na szybką weryfikację, czy dana osoba spełnia warunki do przyznania pomocy finansowej i w jakim zakresie.

Termin wejścia w życie rozporządzenia został dostosowany do terminu wejścia w życie przepisów ustawy o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw, wprowadzających obowiązek złożenia wniosku o przyznanie repatriantowi jednorazowej pomocy finansowej ze środków budżetu państwa na formularzu określonego wzoru, tj. 1 stycznia 2026 r.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Rozporządzenie jest realizacją delegacji ustawowej, a przyjęte w nim rozwiązania zapewniają wykonanie ustawy. W związku z powyższym nie zachodzi potrzeba badania rozwiązań przyjętych w innych krajach.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Repatrianci przesiedlający się do Polski	Ok. 700-1000 osób rocznie	Dane i szacunki MSWiA	Składanie wniosku o przyznanie jednorazowej pomocy finansowej.

Pełnomocnik Rządu do Spraw Repatriacji	1	Art. 3a ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji	− przyjmowanie i rozpatrywanie wniosków o przyznanie jednorazowej pomocy finansowej, − wypłata równowartości kwoty jednorazowej pomocy finansowej.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) oraz zgodnie z § 52 ust. l uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.
W ramach opiniowania projekt rozporządzenia zostanie skierowany do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
Projektowane rozporządzenie jest wykonaniem upoważnienia zawartego w art. 17aa ust. 8 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji, a zawarty w nim zakres danych i informacji wynika wprost z przepisów ww. ustawy. Wobec powyższego proponuje się odstąpienie od konsultowania projektu rozporządzenia z imiennie wskazanymi partnerami społecznymi.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z …… r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	*Łącznie (0-10)*
Dochody ogółem	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
budżet państwa	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
JST	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
pozostałe jednostki (oddzielnie)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Wydatki ogółem	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
budżet państwa	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
JST	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
pozostałe jednostki (oddzielnie)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Saldo ogółem	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
budżet państwa	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
JST	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
pozostałe jednostki (oddzielnie)	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Źródła finansowania	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych wydatków i nie wpłynie na zmniejszenie dochodów budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego, ponad przewidziane w ustawie budżetowej – rezerwa celowa budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów”.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	*Łącznie (0-10)*
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z …… r.)	duże przedsiębiorstwa	–	–	–	–	–	–	–
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	–	–	–	–	–	–	–
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	–	–	–	–	–	–	–
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	–						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.						

	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Repatrianci przybywający do Polski, będą mogli złożyć wniosek o przyznanie jednorazowej pomocy finansowej na formularzu stanowiącym załącznik do rozporządzenia i uzyskać tę pomoc. Przyznanie pomocy ułatwi repatriantom proces adaptacji w Rzeczypospolitej Polskiej. Wysokość przyznanej pomocy finansowej będzie uwzględniać liczbę członków najbliższej rodziny repatrianta.
	(dodaj/usuń)	
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	
	(dodaj/usuń)	

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☒ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: …	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne: …
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz: W celu uzyskania pomocy finansowej osoba uprawniona będzie musiała wypełnić wniosek na określonym formularzu oraz przedstawić załączniki potwierdzające dane wskazane we wniosku. Pełnomocnik Rządu do Spraw Repatriacji będzie rozpatrywał wnioski i przyznawał oraz wypłacał pomoc. Zakres danych ujętych we wniosku pozwoli na sprawne prowadzenie postępowania administracyjnego w przedmiocie przyznania pomocy.

9. Wpływ na rynek pracy

Brak wpływu.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☒ inne: ochrona danych osobowych	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie

Omówienie wpływu	Do danych osobowych zawartych we wniosku o przyznanie pomocy finansowej będą mieć dostęp upoważnieni pracownicy urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wewnętrznych, obsługujący zadania Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Przewidywany termin wejścia w życie rozporządzenia to 1 stycznia 2026 r. Repatrianci wnioskujący o przyznanie jednorazowej pomocy finansowej będą składali wnioski według wzoru formularza określonego w załączniku do rozporządzenia. Informacje zawarte w formularzu pozwolą na sprawne prowadzenie postępowania przez właściwy organ.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?
Z uwagi na charakter projektowanego rozporządzenia nie jest zasadne przeprowadzanie jego ewaluacji.
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)
Brak załączników.

Projekt

R O Z P O R Z Ą D Z E N I E

R A D Y M I N I S T R Ó W

z dnia

w sprawie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów”

Na podstawie art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105 oraz z 2025 r. poz. ...) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa:

1) szczegółowy tryb postępowania w sprawach:
   a) podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów”,
   b) udzielania powiatowi dotacji celowych na realizację aktywizacji zawodowej repatriantów,
   c) udzielania dotacji gminie, która zapewni lokal mieszkalny kandydatowi na repatrianta oraz członkom najbliższej rodziny kandydata na repatrianta,
   d) przekazywania staroście z budżetu wojewody środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z udzielaniem repatriantom pomocy,
   e) udzielania dotacji celowej gminie, która przeprowadziła remont lub adaptację lokalu mieszkalnego lub wyposażyła go w miejscu osiedlenia się repatrianta w Rzeczypospolitej Polskiej;
2) wzory wniosków o udzielenie dotacji, o których mowa w pkt 1 lit. b, c i e.

Rozdział 2

Szczegółowy tryb postępowania w sprawach podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów”

§ 2. 1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych występuje do ministra właściwego do spraw finansów publicznych z wnioskiem o dokonanie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów”, zwanej dalej „rezerwą celową”, na realizację zadań, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji, zwanej dalej „ustawą”.

2. Wniosek o dokonanie podziału rezerwy celowej sporządza się na podstawie wniosków o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej, złożonych przez ministrów właściwych do spraw oświaty i wychowania, spraw zagranicznych oraz przez wojewodów, po dokonaniu analizy i oceny tych wniosków w zakresie zgodności przeznaczenia wskazanych w nich środków finansowych z celami określonymi w ustawie.

3. We wniosku o dokonanie podziału rezerwy celowej uwzględnia się zapotrzebowanie na środki finansowe na realizację zadań Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji określonych w ustawie.

4. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania składa wniosek o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej w terminie do dnia 15 marca roku budżetowego.

5. Minister właściwy do spraw zagranicznych oraz wojewoda składają pierwszy wniosek o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej w terminie do dnia 15 stycznia danego roku budżetowego, a kolejne wnioski - do 15. dnia każdego ostatniego miesiąca kwartału poprzedzającego kwartał, którego dotyczy wniosek.

6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych dokonuje podziału rezerwy celowej w terminie 14 dni od dnia otrzymania:

1) wniosku ministra właściwego do spraw wewnętrznych o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej na realizację zadań Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji;
2) wniosków o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej złożonych przez ministrów właściwych do spraw oświaty i wychowania, spraw zagranicznych oraz przez wojewodów, zaakceptowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

§ 3. 1. Wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej na realizację zadań Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji określa kwotę niezbędną do:

1) finansowania pomocy na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych repatriantów, w formie dopłaty do:
   a) czynszu najmu lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego,
   b) opłaty do zakwaterowania w domu studenckim,
   c) kosztów nabycia lokalu mieszkalnego lub budynku mieszkalnego;
2) pokrycia kosztów utrzymania ośrodków adaptacyjnych dla repatriantów;
3) finansowania wypłaty kwot stanowiących równowartość jednorazowej pomocy finansowej, o której mowa w art. 17 ust. 1 ustawy.

2. Kwoty określa się na podstawie przewidywanej liczby repatriantów, którym może być udzielona pomoc na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych, przewidywanej liczby repatriantów oraz członków ich najbliższej rodziny, którzy mogą zostać zakwaterowani w ośrodku adaptacyjnym dla repatriantów, a także przewidywanej liczby repatriantów oraz członków ich najbliższej rodziny, którym może być przyznana jednorazowa pomoc finansowa, o której mowa w art. 17 ust. 1 ustawy.

§ 4. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania sporządza wniosek o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej na podstawie informacji dotyczących zapotrzebowania repatriantów, którym przewiduje się zapewnienie uczestniczenia w kursach języka polskiego i adaptacji w społeczeństwie polskim, uzyskanych od ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych przekazuje informacje, o których mowa w ust. 1, w terminie do dnia 31 stycznia roku budżetowego.

3. Wniosek ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej określa:

1) kwotę niezbędną do finansowania uczestniczenia repatriantów w kursach języka polskiego i adaptacji w społeczeństwie polskim;
2) przewidywaną liczbę repatriantów, którym może być udzielona pomoc przez zapewnienie uczestniczenia w kursach języka polskiego i adaptacji w społeczeństwie polskim;
3) szacunkowe koszty uczestniczenia repatrianta w kursach, o których mowa w pkt 1 i 2.

§ 5. Wniosek ministra właściwego do spraw zagranicznych o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej określa:

1) kwotę niezbędną do finansowania zadań konsulów w zakresie:
   a) udzielania pomocy osobom, którym wydano wizę krajową w celu repatriacji, na pokrycie kosztów przejazdu lub przelotu oraz przewozu mienia do Rzeczypospolitej Polskiej,
   b) pokrywania kosztów uczestniczenia w kursie języka polskiego osoby, której wydano decyzję o zakwalifikowaniu do wydania wizy krajowej w celu repatriacji;
2) przewidywaną liczbę osób, którym może być udzielona pomoc na pokrycie kosztów przejazdu lub przelotu oraz przewozu mienia do Rzeczypospolitej Polskiej;
3) przewidywaną liczbę osób, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy, które będą uczestniczyły w kursie języka polskiego, oraz szacunkowe koszty ich uczestniczenia w kursie.

§ 6. 1. Wniosek wojewody o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej określa kwotę niezbędną do:

1) udzielania powiatowi dotacji celowych na realizację aktywizacji zawodowej repatriantów;
2) przekazania staroście na częściowe pokrycie kosztów związanych z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego, poniesionych przez repatrianta w miejscu osiedlenia się w Rzeczypospolitej Polskiej;
3) udzielania dotacji gminie, która zapewni lokal mieszkalny kandydatowi na repatrianta i członkom jego najbliższej rodziny;
4) udzielania dotacji celowej gminie, która przeprowadziła remont lub adaptację lokalu mieszkalnego lub wyposażyła lokal mieszkalny w miejscu osiedlenia się repatrianta w Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Wniosek wojewody zawiera uzasadnienie potrzeby uzyskania środków finansowych z rezerwy celowej we wskazanej w nim wysokości, a w szczególności uwzględnia:

1) liczbę repatriantów, którzy wystąpili lub wystąpią z wnioskiem o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 17 ust. 2 ustawy;
2) informacje zawarte w uchwałach rad gmin zawierających zobowiązanie do zapewnienia lokali mieszkalnych kandydatom na repatrianta;
3) przewidywane koszty realizacji aktywizacji zawodowej repatriantów przez powiaty;
4) przewidywane koszty remontów, adaptacji lub wyposażenia lokali mieszkalnych repatriantów.

Rozdział 3

Szczegółowy tryb postępowania w sprawach udzielania powiatowi dotacji celowych na realizację aktywizacji zawodowej repatriantów

§ 7. 1. Starosta składa wniosek o udzielenie dotacji celowej na realizację aktywizacji zawodowej repatriantów, zwany dalej ,,wnioskiem”, do właściwego wojewody w terminie do 120 dni od dnia podpisania umowy z pracodawcą lub repatriantem, nie później jednak niż do dnia 10 września roku budżetowego.

2. Wniosek określa:

1) liczbę repatriantów objętych aktywizacją zawodową;
2) imiona i nazwiska repatriantów objętych aktywizacją zawodową;

3) daty nabycia obywatelstwa polskiego przez repatriantów, którzy zostali objęci aktywizacją zawodową;
4) formy aktywizacji zawodowej, którymi został objęty każdy z repatriantów, i okres ich trwania;
5) kwoty potrzebne na pokrycie części kosztów związanych z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych przez repatriantów i części kosztów poniesionych przez pracodawców.

3. Wzór wniosku jest określony w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

4. Do wniosku dołącza się kopie umów zawartych między starostą a:

1) repatriantem w sprawie zwrotu części kosztów poniesionych przez tego repatrianta na podnoszenie kwalifikacji zawodowych;
2) pracodawcą w sprawie zwrotu części kosztów poniesionych przez tego pracodawcę na utworzenie stanowiska pracy, przeszkolenie repatrianta oraz wynagrodzenie, nagrody i składki na ubezpieczenia społeczne.

5. Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku dokonuje jego analizy i ocenia, czy wniosek spełnia wymogi, o których mowa w ust. 1, 2 i 4, a w przypadku stwierdzenia braków przekazuje staroście wniosek do uzupełnienia w terminie 14 dni.

6. Nieuzupełnienie wniosku w wyznaczonym terminie powoduje pozostawienie go bez rozpoznania.

§ 8. Wojewoda przekazuje powiatowi dotację celową na realizację aktywizacji zawodowej repatriantów w okresach miesięcznych, w terminie umożliwiającym wykonanie zobowiązań starosty, wynikających z umów zawartych przez starostę z repatriantami oraz pracodawcami.

Rozdział 4

Szczegółowy tryb postępowania w sprawach udzielania dotacji gminie, która zapewni lokal mieszkalny kandydatowi na repatrianta oraz członkom jego najbliższej rodziny

§ 9. 1. Gmina spełniająca warunki, o których mowa w art. 21 ust. 2 lub 3 ustawy, składa wniosek o udzielenie dotacji do właściwego wojewody w terminie do 120 dni od dnia podjęcia uchwały w sprawie zapewnienia lokalu mieszkalnego kandydatowi na repatrianta i członkom jego najbliższej rodziny, nie później jednak niż do dnia 10 września roku budżetowego.

2. Wniosek o udzielenie dotacji określa:

1) adres lokalu mieszkalnego, który gmina zapewniła kandydatowi na repatrianta i członkom jego najbliższej rodziny, rodzaj lokalu, jego wielkość, wyposażenie, stan techniczny i lokalizację;
2) formę i termin przekazania lokalu mieszkalnego;
3) koszty poniesione przez gminę w związku z zapewnieniem lokalu mieszkalnego kandydatowi na repatrianta i członkom jego najbliższej rodziny.

3. Wzór wniosku o udzielenie dotacji jest określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

4. Do wniosku o udzielenie dotacji dołącza się uchwałę rady gminy, o której mowa w art. 21 ust. 2 lub 3 ustawy.

5. Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku gminy o udzielenie dotacji dokonuje jego analizy i ocenia, czy wniosek spełnia wymogi, o których mowa w ust. 1, 2 i 4, a w przypadku stwierdzenia braków przekazuje gminie wniosek do uzupełnienia w terminie 14 dni.

6. Nieuzupełnienie wniosku o udzielenie dotacji w wyznaczonym terminie powoduje pozostawienie go bez rozpoznania.

7. Wojewoda podpisuje porozumienie, o którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku gminy o udzielenie dotacji spełniającego wymogi, o których mowa w ust. 1, 2 i 4, a w przypadku złożenia wniosku zawierającego braki, w terminie 30 dni od dnia uzupełnienia braków.

§ 10. Wojewoda przekazuje gminie spełniającej warunki, o których mowa w art. 21 ust. 2 lub 3 ustawy, dotację w terminie 30 dni od dnia podpisania porozumienia, o którym mowa w art. 21 ust. 1 ustawy.

Rozdział 5

Szczegółowy tryb postępowania w sprawach przekazywania staroście z budżetu wojewody środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z udzielaniem repatriantom pomocy

§ 11. 1. Starosta składa wniosek o przekazanie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z udzieleniem repatriantowi pomocy, o której mowa w art. 17 ust. 2 ustawy, do właściwego wojewody w terminie do 15. dnia każdego miesiąca.

2. Ostatni w danym roku budżetowym wniosek o przekazanie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z udzieleniem repatriantowi pomocy, o której mowa w art. 17 ust. 2 ustawy, składa się w terminie do dnia 31 października tego roku budżetowego.

3. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, określa:

1) datę nabycia obywatelstwa polskiego przez repatrianta, któremu pokrywa się poniesione przez niego koszty remontu, adaptacji lub wyposażenia lokalu mieszkalnego;
2) kwoty na częściowe pokrycie kosztów poniesionych przez repatrianta w związku z remontem, adaptacją lub wyposażeniem lokalu mieszkalnego, o których mowa w art. 17 ust. 2 ustawy.

4. Wniosek, o którym mowa w ust. 2, określa:

1) przewidywaną liczbę repatriantów oraz członków ich najbliższej rodziny, którym starosta przyzna pomoc na postawie art. 17 ust. 2 ustawy do końca roku budżetowego;
2) kwoty stanowiące równowartość pomocy, którą starosta przyzna repatriantom na postawie art. 17 ust. 2 ustawy do końca roku budżetowego.

5. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się kopie decyzji starosty w sprawie udzielenia pomocy, o której mowa w art. 17 ust. 2 ustawy.

6. Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 2, dokonuje jego analizy i ocenia, czy wniosek spełnia wymogi, o których mowa w ust. 1-5, a w przypadku stwierdzenia braków przekazuje staroście wniosek do uzupełnienia w terminie 14 dni.

7. Nieuzupełnienie wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 2, w wyznaczonym terminie powoduje pozostawienie go bez rozpoznania.

§ 12. Wojewoda przekazuje staroście środki finansowe na pokrycie wydatków związanych z udzieleniem repatriantowi pomocy, o której mowa w art. 17 ust. 2 ustawy, w terminie do 10. dnia każdego miesiąca na podstawie informacji zawartych we wniosku o przekazanie tych środków.

Rozdział 6

Szczegółowy tryb postępowania w sprawach udzielania dotacji celowej gminie, która przeprowadziła remont lub adaptację lokalu mieszkalnego lub wyposażyła lokal mieszkalny w miejscu osiedlenia się repatrianta w Rzeczypospolitej Polskiej

§ 13. 1. Gmina, która przeprowadziła remont lub adaptację lokalu mieszkalnego lub wyposażyła lokal mieszkalny w miejscu osiedlenia się repatrianta w Rzeczypospolitej Polskiej, składa wniosek o udzielenie dotacji celowej do właściwego wojewody w terminie do 120 dni

od dnia zakończenia prac remontowych lub adaptacyjnych lub wyposażenia, nie później jednak niż do dnia 10 września roku budżetowego.

2. Wniosek o udzielenie dotacji celowej zawiera uzasadnienie przeprowadzenia remontu, adaptacji lub wyposażenia lokalu mieszkalnego repatrianta oraz:

1) imię, nazwisko i datę urodzenia repatrianta, którego lokal mieszkalny podlegał remontowi, adaptacji lub wyposażeniu;
2) datę nabycia obywatelstwa polskiego przez repatrianta;
3) adres, rodzaj i szczegółowy opis lokalu mieszkalnego podlegającego remontowi, adaptacji lub wyposażeniu;
4) określenie zakresu przedmiotowego remontu, adaptacji lub wyposażenia lokalu mieszkalnego;
5) imię i nazwisko, stopień pokrewieństwa oraz datę urodzenia członków najbliższej rodziny repatrianta zamieszkujących wspólnie z repatriantem w lokalu mieszkalnym w dniu zakończenia remontu, adaptacji lub wyposażenia tego lokalu;
6) kalkulację kosztów remontu, adaptacji lub wyposażenia lokalu mieszkalnego.

3. Wzór wniosku o udzielenie dotacji celowej jest określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia.

4. Do wniosku o udzielenie dotacji celowej dołącza się:

1) oświadczenie gminy, że lokal mieszkalny, który podlegał remontowi, adaptacji lub wyposażeniu, repatriant uzyskał w trybie innym niż określony w art. 21 ustawy;
2) dokumenty potwierdzające wysokość kosztów remontu, adaptacji lub wyposażenia lokalu mieszkalnego repatrianta poniesionych przez gminę.

5. Wojewoda w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku o udzielenie dotacji celowej dokonuje jego analizy i ocenia, czy wniosek spełnia wymogi, o których mowa w ust. 1, 2 i 4, a w przypadku stwierdzenia braków przekazuje gminie wniosek do uzupełnienia w terminie 14 dni.

6. Nieuzupełnienie wniosku o udzielenie dotacji celowej w wyznaczonym terminie powoduje pozostawienie go bez rozpoznania.

§ 14. Wojewoda przekazuje gminie, która przeprowadziła remont lub adaptację lokalu mieszkalnego lub wyposażyła lokal mieszkalny w miejscu osiedlenia się repatrianta w Rzeczypospolitej Polskiej, dotację celową w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o udzielenie dotacji celowej.

Rozdział 7

Przepis końcowy

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2026 r.[1)]

PREZES RADY MINISTRÓW

[1)] Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów” (Dz. U. poz. 1352), które traci moc z dniem wejścia w życie art. 1 pkt 19 ustawy z dnia ……. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. …….).

Załączniki
do rozporządzenia Rady Ministrów
z dnia ……..… 2025 r. (Dz. U. poz. …..)

Załącznik nr 1

WZÓR

WNIOSEK O UDZIELENIE DOTACJI CELOWEJ NA REALIZACJĘ AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ REPATRIANTÓW

……..……..
(pełna nazwa i adres organu składającego wniosek)

……
(miejsce i data złożenia wniosku)

Do Wojewody……..……..……
(nazwa organu, do którego składany jest wniosek)

Wnoszę o przekazanie środków w wysokości ……..... na realizację aktywizacji zawodowej repatriantów w roku ……..……

Lp.	**Imię i nazwisko repatrianta oraz data nabycia przez niego obywatelstwa polskiego**	**Formy aktywizacji zawodowej, którym został objęty repatriant i okres ich trwania (od …. do ….)**				**Kwoty potrzebne na pokrycie części kosztów związanych z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych przez repatriantów i części kosztów poniesionych przez pracodawców**				
		Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	Utworzenie stanowiska pracy	Przeszkolenie	Wynagrodzenie, nagrody i składki na ubezpieczenia społeczne	Podnoszenie kwalifikacji zawodowych	Utworzenie stanowiska pracy	Przeszkolenie	Wynagrodzenie, nagrody i składki na ubezpieczenia społeczne	**Łączny koszt realizacji aktywizacji zawodowej**

……..……..……..

Załącznik nr 2

WZÓR

WNIOSEK O UDZIELENIE DOTACJI GMINIE, KTÓRA ZAPEWNIŁA LOKAL MIESZKALNY KANDYDATOWI NA REPATRIANTA ORAZ CZŁONKOM JEGO NAJBLIŻSZEJ RODZINY

…… (oznaczenie organu składającego wniosek)

…… (miejsce i data złożenia wniosku)

Do Wojewody……..……..…… (nazwa organu, do którego składany jest wniosek)

Wnoszę o przekazanie środków w wysokości ……..... w związku z zapewnieniem lokalu mieszalnego kandydatowi na repatrianta.

1. SZCZEGÓŁOWY OPIS LOKALU MIESZKALNEGO, KTÓRY GMINA ZAPEWNIŁA KANDYDATOWI NA REPATRIANTA ORAZ CZŁONKOM JEGO NAJBLIŻSZEJ RODZINY				
a) Adres lokalu mieszkalnego				
kod pocztowy	*miejscowość*	*ulica*	*nr domu*	*nr lokalu*
b) Rodzaj lokalu mieszkalnego				
(mieszkanie własnościowe, spółdzielcze lokatorskie, spółdzielcze własnościowe, komunalne, dom jednorodzinny itp.)				
c) Opis lokalu				
liczba izb	*powierzchnia użytkowa (m^2)*	*wyposażenie (system wodnokanalizacyjny, sposób ogrzewania, umeblowanie)*		
lokalizacja		*stan techniczny*		
d) Forma i termin przekazania lokalu mieszkalnego				
forma (umowa najmu, użyczenie, sprzedaż, darowizna, dzierżawa)		*termin przekazania*		
e) Koszty poniesione przez gminę w związku z zapewnieniem lokalu mieszkalnego kandydatowi na repatrianta i członkom jego najbliższej rodziny				
kwota	*kwota słownie*			
2. ZAŁĄCZNIKI				
☐ uchwała rady gminy zawierająca zobowiązanie do zapewnienia lokalu mieszkalnego kandydatowi na repatrianta i członkom jego najbliższej rodziny oraz do zawarcia, na czas nieokreślony, umowy nadającej mu tytuł prawny do lokalu mieszkalnego ☐ inne dokumenty (proszę wymienić)				

……..……..……
(stanowisko służbowe i podpis osoby składającej wniosek)

Załącznik nr 3

WZÓR

WNIOSEK O UDZIELENIE DOTACJI CELOWEJ GMINIE, KTÓRA PRZEPROWADZIŁA REMONT LUB ADAPTACJĘ LOKALU MIESZKALNEGO LUB WYPOSAŻYŁA LOKAL MIESZKALNY W MIEJSCU OSIEDLENIA SIĘ REPATRIANTA W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

…….. (oznaczenie organu składającego wniosek)

…… (miejsce i data złożenia wniosku)

Do Wojewody……..……..…… (nazwa organu, do którego składany jest wniosek)

Wnoszę o przekazanie środków w wysokości ……..... w związku z przeprowadzeniem remontu/adaptacji lokalu mieszkalnego/wyposażeniem lokalu mieszkalnego* (niepotrzebne skreślić) w miejscu osiedlenia się repatrianta w Rzeczypospolitej Polskiej.

1. DANE DOTYCZĄCE REPATRIANTA, KTÓREGO LOKAL PODLEGAŁ REMONTOWI, ADAPTACJI LUB WYPOSAŻENIU			
imię	*nazwisko*	*data urodzenia*	*data nabycia obywatelstwa polskiego*

2. ADRES LOKALU MIESZKALNEGO				
kod pocztowy	*miejscowość*	*ulica*	*nr domu*	*nr lokalu*

3. RODZAJ LOKALU MIESZKALNEGO
(mieszkanie własnościowe, spółdzielcze lokatorskie, spółdzielcze własnościowe, komunalne, dom jednorodzinny itp.)

4. OPIS LOKALU			
liczba izb	*powierzchnia użytkowa (m^2)*	*wyposażenie (system wodnokanalizacyjny, sposób ogrzewania, umeblowanie)*	*stan techniczny*

5. ZAKRES PRZEDMIOTOWY REMONTU, ADAPTACJI LUB WYPOSAŻENIA LOKALU

6. UZASADNIENIE PRZEPROWADZENIA REMONTU, ADAPTACJI LUB WYPOSAŻENIA LOKALU

7. INFORMACJA DOTYCZĄCA CZŁONKÓW NAJBLIŻSZEJ RODZINY REPATRIANTA ZAMIESZKUĄCYCH WSPÓLNIE Z REPATRIANTEM W LOKALU MIESZKALNYM W DNIU ZAKOŃCZENIA REMONTU, ADAPTACJI LUB WYSPOSAŻENIA TEGO LOKALU

Lp.	Imię i nazwisko	Stopień pokrewieństwa	Data urodzenia

8. KALKULACJA KOSZTÓW REMONTU, ADAPTACJI LUB WYPOSAŻENIA LOKALU

opis poszczególnych wydatków wraz z kosztami

kwota	*kwota słownie*

9. ZAŁĄCZNIKI

☐ Oświadczenie gminy, że lokal mieszkalny, który podlegał remontowi, adaptacji lub wyposażeniu, repatriant uzyskał w trybie innym niż określony w art. 21 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji.

☐ Dokumenty potwierdzające wysokość kosztów remontu, adaptacji lub wyposażenia lokalu mieszkalnego repatrianta poniesionych przez gminę.

☐ Inne dokumenty (proszę wymienić).

……

(stanowisko służbowe i podpis osoby składającej wniosek)

UZASADNIENIE

Potrzeba wydania nowego rozporządzenia w miejsce obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów” (Dz. U. poz. 1352) wynika z nowelizacji przepisu upoważniającego do wydania przedmiotowego rozporządzenia, tj. art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105, z późn. zm.). Na mocy art. 1 pkt 19 ustawy z dnia ….. 2025 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. ….) zmieniono art. 38 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy o repatriacji. Ww. przepis odnosi się do zakresu upoważnienia do wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia dotyczącego trybu postępowania w sprawie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów”. W aktualnym stanie prawnym ww. przepis wskazuje, iż Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb postępowania w sprawach udzielania dotacji gminie, która zapewni lokal mieszkalny kandydatowi na repatrianta oraz członkom najbliższej rodziny repatrianta. Zgodnie z brzmieniem nadanym ustawą zmieniającą, zawarte w ww. przepisie odniesienie do „członków najbliższej rodziny repatrianta” zostało zastąpione odniesieniem do „członków najbliższej rodziny kandydata na repatrianta”.

Zmiana zakresu upoważnienia do wydania rozporządzenia Rady Ministrów, w porównaniu z aktualnie obowiązującym stanem prawnym, powoduje konieczność opracowania nowego aktu wykonawczego.

Zgodnie z nowym brzmieniem upoważnienia zawartego w art. 38 ust. 1 ustawy o repatriacji Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

1) szczegółowy tryb postępowania w sprawach:

a) podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów”,

b) udzielania powiatowi dotacji celowych na realizację aktywizacji zawodowej repatriantów,

c) udzielania dotacji gminie, która zapewni lokal mieszkalny kandydatowi na repatrianta oraz członkom najbliższej rodziny kandydata na repatrianta,

d) przekazywania staroście z budżetu wojewody środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z udzieleniem repatriantom pomocy,

e) udzielania dotacji celowej gminie, która przeprowadziła remont lub adaptację lokalu mieszkalnego lub wyposażyła go w miejscu osiedlenia się repatrianta w Rzeczypospolitej Polskiej;

2) wzory wniosków o udzielenie dotacji, o których mowa w pkt 1 lit. b, c i e.

W myśl art. 38 ust. 2 ustawy w rozporządzeniu należy w szczególności określić terminy dokonywania czynności w sprawach, o których mowa w ust. 1 pkt 1, oraz określić informacje, które powinny zawierać wnioski, o których mowa w ust. 1 pkt 2.

Rozwiązania przyjęte w projektowanym rozporządzeniu są oparte na przepisach wyżej wymienionego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów", z uwzględnieniem nowych rozwiązań wprowadzonych ustawą z dnia ….. 2025 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw, w szczególności w zakresie zmiany kompetencji organów właściwych w sprawach wypłaty jednorazowej pomocy finansowej, przyznawanej repatriantom po przyjeździe do Polski na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji. W dotychczasowym stanie prawnym przedmiotowa pomoc była przyznawana przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji, a równowartość kwot pomocy wypłacana przez starostów właściwych ze względu na miejsce osiedlenia repatrianta, jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. Środki na wypłatę kwot pomocy były przekazywane starostom za pośrednictwem wojewodów, ze środków pochodzących z rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów".

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów" uregulowano m.in. tryb określania wysokości zapotrzebowania na środki przez poszczególnych dysponentów. Starostowie, jako organy wypłacające kwoty stanowiące równowartość jednorazowej pomocy finansowej, są zobowiązani przekazywać wojewodom informacje stanowiące podstawę ustalenia kwoty zapotrzebowania na środki z rezerwy. W oparciu o informacje przekazywane m.in. przez starostów, wojewodowie sporządzają wnioski do ministra właściwego do spraw wewnętrznych na potrzeby przygotowania zbiorczego wniosku do ministra właściwego do spraw finansów publicznych o dokonanie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów", na realizację zadań, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji.

W związku z powierzeniem spraw w zakresie wypłaty jednorazowej pomocy finansowej Pełnomocnikowi Rządu do Spraw Repatriacji, będącemu jednocześnie organem właściwym do przyznania pomocy, zaistniała konieczność odzwierciedlenia nowego stanu prawnego w ww. rozporządzeniu. W porównaniu z dotychczasowym stanem prawnym uwzględniono konieczność określenia przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych we wniosku o przyznanie środków finansowych z ww. rezerwy celowej na realizację zadań Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji – również środków niezbędnych do finansowania wypłaty kwot stanowiących równowartość jednorazowej pomocy finansowej, o której mowa w art. 17 ust. 1 ustawy o repatriacji. W konsekwencji konieczne stało się usunięcie z treści rozporządzenia obowiązku przedstawiania informacji w tym zakresie we wnioskach kierowanych przez starostów do wojewodów oraz przez wojewodów do ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Jednocześnie dostosowano treść rozporządzenia do wprowadzonego ustawą z dnia ….. 2025 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw rozróżnienia pojęć „najbliższej rodziny repatrianta” oraz „najbliższej rodziny kandydata na repatrianta”, w celu uporządkowania używanej terminologii.

Pozostałe unormowania odnoszące się do trybu podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów”, określone w projektowanym akcie prawnym, nie zawierają zmian w porównaniu z dotychczas obowiązującym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów”. Minister właściwy do spraw wewnętrznych będzie występował do ministra właściwego do spraw finansów publicznych z wnioskiem o dokonanie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów”, na realizację zadań, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji. Wniosek ten zostanie sporządzony na podstawie wniosków o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej, złożonych przez ministrów właściwych do spraw oświaty i wychowania (w terminie do dnia 15 marca roku budżetowego), spraw zagranicznych oraz przez wojewodów (pierwszy wniosek w terminie do dnia 15 stycznia danego roku budżetowego, a kolejne wnioski - do 15. dnia każdego ostatniego miesiąca kwartału poprzedzającego kwartał, którego dotyczy wniosek), po dokonaniu analizy i oceny tych wniosków w zakresie zgodności przeznaczenia wskazanych w nich środków finansowych z celami określonymi w ustawie.

We wniosku o dokonanie podziału rezerwy celowej, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględni także zapotrzebowanie na środki finansowe na realizację

finansowanych ze środków rezerwy celowej „Pomoc dla repatriantów” zadań Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji, którego funkcję pełni sekretarz lub podsekretarz stanu w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Minister właściwy do spraw finansów publicznych będzie dokonywał podziału rezerwy celowej w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku złożonego przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych w przypadku wystąpienia o środki na realizację zadań Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji oraz zaakceptowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, wniosków złożonych przez ministrów właściwych do spraw oświaty i wychowania, spraw zagranicznych oraz przez wojewodów. W § 3 projektowanego rozporządzenia wskazano informacje, jakie powinny być zawarte we wniosku ministra właściwego do spraw wewnętrznych o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej na realizację zadań Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji, natomiast w § 4–6 − informacje, jakie powinny zostać zawarte we wnioskach o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej kierowanych do ministra właściwego do spraw wewnętrznych przez pozostałe uprawnione podmioty.

W § 7 i 8 projektowanego rozporządzenia określono tryb postępowania w sprawach udzielania powiatowi dotacji celowych na realizację aktywizacji zawodowej repatriantów. Wskazano, że starosta składa wniosek o udzielenie dotacji celowej na realizację aktywizacji zawodowej repatriantów do właściwego wojewody w terminie do 120 dni od dnia podpisania umowy z pracodawcą lub repatriantem, nie później jednak niż do dnia 10 września roku budżetowego, określono niezbędne elementy składowe ww. wniosku (składanego na formularzu stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia) oraz zawarto regulację, że wojewoda przekazuje powiatowi dotację celową na realizację aktywizacji zawodowej repatriantów w okresach miesięcznych, w terminie umożliwiającym wykonanie zobowiązań starosty, wynikających z umów zawartych przez starostę z repatriantami oraz pracodawcami.

Szczegółowy tryb postępowania w sprawach udzielania dotacji gminie, która zapewni lokal mieszkalny kandydatowi na repatrianta oraz członkom jego najbliższej rodziny, został uregulowany w § 9 i 10. Gmina, która spełni warunki, o których mowa w ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji, będzie składać wniosek o udzielenie dotacji do właściwego wojewody w terminie do 120 dni od dnia podjęcia uchwały w sprawie zapewnienia lokalu mieszkalnego kandydatowi na repatrianta i członkom jego najbliższej rodziny, nie później jednak niż do dnia 10 września roku budżetowego. Wniosek będzie składany na formularzu, którego wzór zostanie określony w załączniku nr 2 do rozporządzenia i będzie zawierał

informacje wskazane w § 9 ust. 2 projektowanego rozporządzenia. W projektowanym akcie prawnym określono ponadto postępowanie w przypadku braków formalnych wniosku oraz wskazano, że wojewoda podpisuje porozumienie z gminą w terminie do 30 dni od dnia otrzymania kompletnego wniosku.

W rozdziale 5 (§ 11 i 12) określono szczegółowy tryb postępowania w sprawach przekazywania staroście z budżetu wojewody środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z udzielaniem repatriantom pomocy, o której mowa w art. 17 ust. 2 ustawy. Wskazano, iż starosta składa wniosek o przekazanie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z udzieleniem repatriantowi pomocy do właściwego wojewody w terminie do 15 dnia każdego miesiąca, a ostatni w danym roku budżetowym – w terminie do dnia 31 października tego roku budżetowego. Wniosek będzie zawierał informacje wskazane w § 11 ust. 3 projektowanego rozporządzenia. W projektowanym akcie prawnym określono ponadto postępowanie w przypadku braków formalnych wniosku oraz wskazano, że wojewoda przekazuje staroście środki finansowe na pokrycie wydatków związanych z udzieleniem repatriantowi pomocy, w terminie do 10 dnia każdego miesiąca, na podstawie informacji zawartych we wniosku o przekazanie tych środków.

W rozdziale 6 projektowanego rozporządzenia uregulowano szczegółowy tryb postępowania w sprawach udzielania dotacji celowej gminie, która przeprowadziła remont lub adaptację lokalu mieszkalnego lub wyposażyła lokal mieszkalny w miejscu osiedlenia się repatrianta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W § 13 ust. 1 wskazano, że gmina, która przeprowadziła remont lub adaptację lokalu mieszkalnego lub wyposażyła lokal mieszkalny w miejscu osiedlenia się repatrianta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, składa wniosek o udzielenie dotacji celowej do właściwego wojewody w terminie do 120 dni od dnia zakończenia prac remontowych lub adaptacyjnych lub wyposażenia, nie później jednak niż do dnia 10 września roku budżetowego. Wniosek będzie składany na formularzu, którego wzór zostanie określony w załączniku nr 3 do rozporządzenia i będzie zawierał informacje wskazane w § 13 ust. 2 projektowanego rozporządzenia. W projektowanym akcie prawnym określono ponadto postępowanie w przypadku braków formalnych wniosku oraz wskazano, że wojewoda przekazuje gminie, która przeprowadziła remont lub adaptację lokalu mieszkalnego lub wyposażyła lokal mieszkalny w miejscu osiedlenia się repatrianta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, dotację celową w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o udzielenie dotacji celowej.

Projektowane rozporządzenie określa:

1) wzór wniosku o udzielenie dotacji celowej na realizację aktywizacji zawodowej repatriantów – załącznik nr 1;

2) wzór wniosku o udzielenie dotacji gminie, która zapewniła lokal mieszkalny kandydatowi na repatrianta oraz członkom jego najbliższej rodziny – załącznik nr 2;

3) wzór wniosku o udzielenie dotacji celowej gminie, która przeprowadziła remont lub adaptację lokalu mieszkalnego lub wyposażyła lokal mieszkalny w miejscu osiedlenia się repatrianta w Rzeczypospolitej Polskiej – załącznik nr 3.

Tabelaryczny układ wniosków pozwoli na przejrzyste wpisywanie niezbędnych informacji, co przyczyni się do sprawności postępowania prowadzonego przed wojewodą w przedmiocie przyznania dotacji.

Termin wejścia w życie rozporządzenia przewidziano na dzień 1 stycznia 2026 r.

Projektowane rozporządzenie nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.

Projektowane rozporządzenie nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na działalność mikro-przedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) oraz zgodnie z § 52 ust. l uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projekt nie podlega dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

Nazwa projektu Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów” **Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące** Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji **Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu** Maciej Duszczyk, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji **Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu** Monika Prus, Dyrektor Departamentu Obywatelstwa i Repatriacji Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji tel.: +48 47 728 39 36 fax: 48 22 601 51 34 e-mail: monika.prus@mswia.gov.pl	**Data sporządzenia** 03.04.2025 r. **Źródło:** Upoważnienie ustawowe art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105 oraz z 2025 r. poz. …) **Nr w wykazie prac …….**

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Na mocy art. 1 pkt 19 ustawy z dnia …..2025 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2025 r. poz. ….) zmieniono art. 38 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1105, z późn. zm.), który określa zakres upoważnienia do wydania przez Radę Ministrów rozporządzenia w sprawie trybu postępowania w sprawie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów”. Zmiana zakresu upoważnienia wiąże się z koniecznością opracowania nowego aktu wykonawczego w miejsce obecnie obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów” (Dz. U. poz. 1352), wydanego na podstawie nowelizowanego przepisu.

Ponadto ustawą z dnia …..2025 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw zmieniono kompetencje organów właściwych w sprawach wypłaty kwoty jednorazowej pomocy finansowej, przyznawanej repatriantom po przyjeździe do Polski na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji. Zmiana ta wymaga dostosowania treści rozporządzenia w sprawie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów”, wydanego na podstawie art. 38 ustawy o repatriacji, do nowych rozwiązań prawnych. Konieczne jest także dostosowanie treści rozporządzenia do zmian terminologicznych, wprowadzonych przywołaną ustawą zmieniającą.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proponuje się wydanie przez Radę Ministrów nowego rozporządzenia w sprawie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów”, w celu uwzględnienia zmian wprowadzonych ustawą z dnia … 2025 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw.
Zgodnie z delegacją zawartą w art. 38 ustawy o repatriacji w zmienionym brzmieniu Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:
1) szczegółowy tryb postępowania w sprawach:
a) podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów”,
b) udzielania powiatowi dotacji celowych na realizację aktywizacji zawodowej repatriantów,
c) udzielania dotacji gminie, która zapewni lokal mieszkalny kandydatowi na repatrianta oraz członkom najbliższej rodziny kandydata na repatrianta,
d) przekazywania staroście z budżetu wojewody środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z udzieleniem repatriantom pomocy,
e) udzielania dotacji celowej gminie, która przeprowadziła remont lub adaptację lokalu mieszkalnego lub wyposażyła go w miejscu osiedlenia się repatrianta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
2) wzory wniosków o udzielenie dotacji, o których mowa w pkt 1 lit. b, c i e.
Stosownie do wytycznych zawartych w art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji, w rozporządzeniu należy w szczególności określić terminy dokonywania czynności w ww. sprawach oraz określić informacje, które powinny zawierać wnioski o udzielenie dotacji.
Rozwiązania przyjęte w projekcie rozporządzenia są oparte na przepisach aktualnie obowiązującego rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 21 czerwca 2018 r. w sprawie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów”. W związku z powierzeniem wypłaty kwot jednorazowej pomocy finansowej Pełnomocnikowi Rządu do Spraw Repatriacji, zaproponowano, aby we wniosku o przyznanie z przedmiotowej rezerwy środków finansowych na realizację zadań Pełnomocnika, minister właściwy do spraw wewnętrznych uwzględniał konieczność zapewnienia finansowania nowego zadania. W konsekwencji proponuje się usunięcie przepisów odnoszących się do wymogu przedstawiania informacji w tym

zakresie przez starostów (dotychczasowy organ wypłacający kwoty pomocy) we wnioskach o przyznanie środków z rezerwy kierowanych do wojewodów oraz we wnioskach kierowanych następnie przez wojewodów do ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Ponadto proponuje się dostosowanie treści rozporządzenia do wprowadzonego ustawą z dnia ….. 2025 r. o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw rozróżnienia pojęć „najbliższej rodziny repatrianta" oraz „najbliższej rodziny kandydata na repatrianta", w celu uporządkowanie używanej terminologii.

Do rozporządzenia będą dołączone trzy załączniki, określające:

1) wzór wniosku o udzielenie dotacji celowej na realizację aktywizacji zawodowej repatriantów;
2) wzór wniosku o udzielenie dotacji gminie, która zapewniła lokal mieszkalny kandydatowi na repatrianta oraz członkom jego najbliższej rodziny;
3) wzór wniosku o udzielenie dotacji celowej gminie, która przeprowadziła remont lub adaptację lokalu mieszkalnego lub wyposażyła lokal mieszkalny w miejscu osiedlenia się repatrianta w Rzeczypospolitej Polskiej.

Formularze wniosków będą zawierały informacje wskazane w rozporządzeniu. Układ wniosków w postaci tabel pozwoli na przejrzyste wpisywanie niezbędnych danych, co przyczyni się do sprawności postępowania prowadzonego przed wojewodą w przedmiocie przyznania dotacji. Termin wejścia w życie rozporządzenia dostosowano do wejścia w życie przepisów ustawy z dnia …… o zmianie ustawy o repatriacji oraz niektórych innych ustaw, zmieniających właściwość organów w sprawie wypłaty repatriantom jednorazowej pomocy finansowej.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Rozporządzenie jest realizacją delegacji ustawowej, a przyjęte w nim rozwiązania zapewniają wykonanie ustawy o repatriacji. W związku z powyższym nie zachodzi potrzeba badania rozwiązań przyjętych w innych krajach.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Pełnomocnik Rządu do Spraw Repatriacji	1	Art. 3a ustawy z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji	Uzyskanie środków na realizację zadań określonych w ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji ustawy o repatriacji. W porównaniu z obecnym stanem prawnym poszerzony zostanie zakres zadań finansowanych przez Pełnomocnika.
Minister właściwy do spraw wewnętrznych	1		- analizowanie i ocena wniosków o przyznanie środków z rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów" złożonych przez poszczególnych dysponentów w zakresie zgodności przeznaczenia wskazanych w nich środków finansowych z celami określonymi w ustawie o repatriacji, - występowanie do ministra właściwego do spraw finansów publicznych z wnioskiem o dokonanie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów" pomiędzy poszczególnych dysponentów, - określanie we wniosku o dokonanie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów" kwoty niezbędnej do realizacji zadań Pełnomocnika Rządu do

			Spraw Repatriacji, - przekazywanie ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania informacji dotyczących zapotrzebowania repatriantów, którym przewiduje się zapewnienie uczestniczenia w kursach nauki języka polskiego i adaptacji w społeczeństwie polskim. W porównaniu z obecnym stanem prawnym oddziaływanie nowego aktu prawnego będzie wiązało się z potrzebą uwzględnienia przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych we wniosku o dokonanie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów" dodatkowo kwoty niezbędnej do realizacji wypłaty repatriantom przez Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji kwot pomocy, o której mowa art. 17 ust. 1 ustawy o repatriacji.
Minister Spraw Zagranicznych	1		Sporządzanie wniosków o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej i przekazywanie do ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Zakres oddziaływania nie zmieni się w porównywaniu z obecnym stanem prawnym.
Minister Edukacji Narodowej	1		Sporządzanie wniosków o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej i przekazywanie do ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Zakres oddziaływania nie zmieni się w porównywaniu z obecnym stanem prawnym.
Minister Finansów	1		Dokonywanie podziału rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów". Zakres oddziaływania nie zmieni się w porównywaniu z obecnym stanem prawnym.
Wojewodowie	16	Ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (Dz. U. poz. 603, z późn. zm.)	- sporządzanie wniosków o przyznanie środków finansowych z rezerwy celowej i przekazywanie do ministra właściwego do spraw wewnętrznych, - analizowanie wniosków

			starostów i gmin o udzielenie dotacji, - przekazywanie dotacji powiatom i gminom, - przekazywanie starostom środków na pokrycie wydatków związanych z udzielaniem repatriantom pomocy. W porównaniu z obecnym stanem prawnym oddziaływanie nowego aktu prawnego będzie wiązało się ze zmniejszeniem zakresu informacji przekazywanych przez wojewodów we wnioskach o przyznanie środków z rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów".
Starostowie	314 powiatów i 66 miast na prawach powiatu	Główny Urząd Statystyczny	- składanie do wojewodów wniosków, według określonego wzoru, o udzielenie dotacji celowej na realizację aktywizacji zawodowej repatriantów, - składanie wniosków o przekazanie z budżetu wojewody środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z udzielaniem repatriantom pomocy. W porównaniu z obecnym stanem prawnym oddziaływanie nowego aktu prawnego będzie wiązało się ze zmniejszeniem zakresu informacji przekazywanych przez starostów do wojewodów we wniosku o przekazanie środków finansowych na pokrycie wydatków związanych z udzieleniem repatriantom pomocy.
Gminy	2479	Dane Głównego Urzędu Statystycznego: https://eteryt.stat.gov.pl/eTeryt/rejestr_teryt/aktualnosci/aktualnosci.aspx	Składanie do wojewodów wniosków, według określonego wzoru, o udzielenie dotacji w związku z zapewnieniem lokalu mieszkalnego kandydatowi na repatrianta oraz członkom najbliższej rodziny kandydata na repatrianta lub przeprowadzeniem remontu lub adaptacji lokalu mieszkalnego lub wyposażenia lokalu mieszkalnego w miejscu osiedlenia się repatrianta w Rzeczypospolitej Polskiej.

			Zakres oddziaływania nie zmieni się w porównywaniu z obecnym stanem prawnym.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) oraz zgodnie z § 52 ust. l uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.
W ramach opiniowania projekt rozporządzenia zostanie skierowany do:
1) Wojewodów;
2) Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.
Z uwagi na zakres regulacji, dotyczący dokonywania określonych czynności w związku z podziałem rezerwy celowej „Pomoc dla repatriantów", odstąpiono od kierowania projektu rozporządzenia do konsultacji do imiennie wskazanych partnerów społecznych.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z …… r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	*Łącznie (0-10)*
Dochody ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wydatki ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Saldo ogółem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
budżet państwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
JST	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
pozostałe jednostki (oddzielnie)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródła finansowania	
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych wydatków i nie wpłynie na zmniejszenie dochodów budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego na zadania własne. Wypłata kwot jednorazowej pomocy finansowej dla repatriantów była dotychczas realizowana przez starostów jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej. Środki finansowe były przekazywane na pokrycie kosztów wypłat pomocy, przyznanej repatriantom decyzjami Pełnomocnika Rządu do Spraw Repatriacji. Złożenie wniosków w trybie uregulowanym w rozporządzeniu pozwoli na podział rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów" oraz przekazanie środków podmiotom realizującym zadania z zakresu pomocy dla repatriantów, określone w ustawie z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	*Łącznie (0-10)*
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z …… r.)	duże przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	-	-	-	-	-	-	-
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	-	-	-	-	-	-	-
	(dodaj/usuń)							

W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	-
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Wejście w życie projektowanego rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Podział rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów" pozwoli na przekazanie środków na wypłatę pomocy repatriantom, co ułatwi im zagospodarowanie się w Polsce.
	(dodaj/usuń)	
Niemierzalne	(dodaj/usuń)	
	(dodaj/usuń)	

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Brak

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie

Omówienie wpływu	Brak

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Termin wejścia w życie rozporządzenia przewidziano na dzień 1 stycznia 2026 r. Podmioty uprawnione do uzyskania środków z rezerwy celowej budżetu państwa „Pomoc dla repatriantów" będą składać wnioski o przyznanie środków z tej rezerwy w zakresie określonym rozporządzeniem, w tym na formularzach, których wzory zostały dołączone do rozporządzenia. Informacje zawarte w formularzach pozwolą na sprawne prowadzenie postępowania przez właściwy organ.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?
Z uwagi na charakter projektowanego rozporządzenia nie jest zasadne przeprowadzanie jego ewaluacji.
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)
Brak załączników.